Marchizul de SADE

DECAMERONUL Francuzesc

Se poate afirma că în nici o literatură a vreunei epoci nu s-a scris o operă atît de scandaloasă, că nici o alta n-a jignit mai profund sentimentele şi gîndurile oamenilor. Cine ar îndrăzni astăzi să rivalizeze în impudoare cu Sade ? Da, putem pretinde: deţinem prin Sade cea mai scandaloasă operă care a fost vreodată scrisă. Nu este acesta un motiv pentru a ne preocupa ? Avem şansa de a cunoaşte o operă dincolo de care nici un scriitor, niciodată, n-a îndrăznit să se aventureze: avem, deci, într-un anumit fel, în mînă, în această lume atît de relativă a literaturii un adevărat absolut.

MAURICE BLANCHOT

virtual-project.eu

Donatien Alfonse François

Marchizul de Sade

DECAMERONUL

franţuzesc

Tradus de Tiberiu Daioni
Titlu original: Le Boccace francais

Editura: C.S.C. Sigma - Chisinau &
Grup 2000 – Bucuresti
- 1991-

Este loc pentru doi

O foarte frumoasă orăşeancă din strada Saint-Honoré, de vreo douăzeci şi doi de ani, împlinită, durdulie, cu forme dintre cele mai fragede şi mai îmbietoare, desăvârşită, cu toate că oarecum plinuţă şi care pe lângă atâţia nuri era ageră, vioaie, plină de o poftă deosebită pentru plăcerile de la care o opreau obiceiurile fără milă ale traiului cu un soţ, se hotărăşte de la un timp încoace să dea o mână de ajutor bărbatului ei, pe care nu numai că nu-l plăcea că era bătrân şi urât, dar acesta îşi îndeplinea pe cât de rău, pe atât de rar îndatorirea aceea care, dacă ar fi fost puţin mai bine făptuită, ar fi putut să o domolească pe mofturoasa Dolmène, căci aşa se numea frumoasa orăşeancă. Nimic mai bine ticluit decât întâlnirile pe care ea le dădea celor doi amanţi: cu Des Roues, tânăr militar, petrecea între orele patru şi cinci ale serii, iar de la cinci şi jumătate la şapte îi venea rândul lui Dolbreuse, tânăr negustor cu o înfăţişare dintre cele mai plăcute. Era cu neputinţă să găsească alte prilejuri, acestea erau singurele în care doamna Dolmène era liniştită: dimineaţa şi, uneori, seara ea era la prăvălie, iar când se întorcea bărbatul puneau la cale negoţul. De altfel, doamna Dolmène îşi deschisese inima unei prietene, spunându-i că ei îi plăceau clipele de plăcere care urmează unele după altele: focurile închipuirii nu se sting în acest fel, susţinea ea, nu este nimic mai plăcut decât să treci de la o plăcere la alta, nu e nevoie să te osteneşti ca să începi din nou. Pentru că doamna Dolmène era o făptură desăvârşită, ea socotea cel mai bine impresiile iubirii. Puţine femei ştiau despre iubire cât ea. Datorită priceperii ei îşi dăduse seama că doi amanţi fac mai mult decât unul, cât priveşte mândria ei, ea se amăgea că unul îl ascunde pe altul, putea să se înşele, putea

fi mereu acelaşi cel care venea şi se reîntorcea de mai multe ori pe zi, cât despre plăcere, câtă deosebire! Doamna Dolmène, care se temea numai de sarcină, era convinsă că bărbatul ei nu putea să aibă nesăbuinţa de a-i îngrăşa mijlocul, mai socotise că cu doi amanţi primejdia aceasta era cu mult mai mică, pentru că ea credea, ca bună anatomistă ce era, că sămânţa celor doi s-ar distruge una pe alta.

Într-o bună zi, ordinea întâlnirilor se tulbură şi amanţii noştri, care nu se văzuseră niciodată, vor face cunoştinţă, cum vom vedea, destul de caraghios. Des Roues era cel dintâi, dar a sosit mai târziu şi, parcă şi-ar fi băgat dracul coada, Dolbreuse, care era al doilea, a venit puţin mai devreme.

Cititorul plin de pricepere va vedea îndată că din alăturarea celor două nepotriviri ajungem la o întâlnire, care nu poate fi ocolită: ea s-a şi petrecut. Dar să spunem cum s-a petrecut şi să ne ostenim să avem cât mai multă bunăcuviinţă şi înfrânare faţă de o asemenea povestire destul de necuviincioasă.

Dintr-o toană destul de ciudată - pe care o vedem însă la mai mulţi bărbaţi - tânărul nostru militar, săturat de a fi cel care iubeşte, vru să se simtă şi el ca o iubită. În loc de a fi ţinut drăgăstos în braţele domniţei sale, el vru să o ţină el astfel. Să spunem că ceea ce stă dedesubt se puse deasupra şi că prin această schimbare, aplecată la altarul la care obişnuim să aducem jertfe, era doamna Dolmène, goală ca Venus calipiga. Ea stătea întinsă peste amantul ei şi arăta la intrarea în încăperea unde se prăznuiau misterele ceea ce grecilor le plăcea cu sfinţenie la statuia de care am vorbit, acea parte a trupului destul de frumoasă care, fără a semăna cu lucruri prea îndepărtate, găseşte destui iubiţi la Paris. Aşa se găseau pe când Dolbreuse, obişnuit să intre fără oprelişti, venea cântând şăgalnic şi îi fu dat să vadă priveliştea pe

care nici o femeie cinstită, se spune, nu e bine să o arate.

Ceea ce multora le-ar fi făcut mare plăcere, pe Dolbreuse îl făcu să se dea înapoi.

— Ce văd, strigă el... trădătoare-o ... asta îmi arăţi tu?

Doamna Dolmène, care se afla în acel moment în starea în care o femeie simte mai mult decât gândeşte, se mulţumi să-l pedepsească pentru obrăznicia lui:

— Ce, dracul, te-a apucat, spuse ea celui de-al doilea Adonis, continuând să se dăruiască celuilalt, nu te necăji pentru atâta lucru; nu ne mai supăra, amice, intră şi tu în ce ţi-a mai rămas, cum vezi, este loc pentru doi.

Dolbreuse, neputându-se stăpâni să nu râdă de sângele rece al iubitei sale, îşi dădu seama că cel mai înţelept era să-i urmeze sfatul, aşa că nu se lăsă rugat şi se spune că toţi trei au avut de câştigat.

Floarea de castan

Se susţine, nu pot băga mâna în foc, de câţiva savanţi care ne înduplecă să credem, că floarea de castan are neîndoios acelaşi miros ca şi sămânţa zămislitoare, căreia naturii i-a făcut plăcere să o pună în şalele bărbatului întru înmulţirea semenilor săi. O tânără domnişoară de vreo cincisprezece ani, care nu ieşise niciodată din casa părintească, se plimba într-o zi cu mama ei şi cu plăcuta persoană a unui stareţ pe o alee de castani, al căror miros de floare îmbălsăma aerul în felul îndoielnic pe care am îndrăznit să-l pomenim mai sus.

— Oh, Dumnezeule, mamă, ce ciudat miros, spuse tânăra persoană mamei sale, fără să-şi dea seama de unde venea... Îl simţi, mamă... este un miros pe care îl cunosc.

— Nu mai vorbi, domnişoară, nu mai spune asemenea lucruri, te rog să mă asculţi.

— Dar de ce, mamă, eu nu văd nimic rău în asta, doar vă spun că acest miros nu îmi este nicidecum necunoscut, şi sunt foarte sigură de acest lucru.

— Dar, domnişoară...

— Dar, mamă, îl cunosc, aşa cum spun; domnule stareţ, spuneţi-mi, vă rog, ce rău fac când o încredinţez pe mama că eu cunosc mirosul acesta?

— Domnişoară, spuse stareţul, oarecum în zeflemea, piţigăindu-şi vocea, este mai mult ca sigur că luat în sine nu e nici un rău în aceasta, dar noi ne aflăm pe o alee de castani acum şi împreună cu alţi naturalişti, suntem de părerea botanicii că floarea de castan...

— Ei bine, floarea de castan?

— Ei bine, domnişoară, aceasta miroase a f...

Institutorul filosof

Dintre toate ştiinţele pe care le băgăm în capul copilului când ne ostenim cu educaţia lui, tainele creştinismului, de care nu ne îndoim că reprezintă una dintre cele mai desăvârşite părţi ale educaţiei, nu sunt totuşi, cele care pot fi înghiţite cu cea mai mare uşurinţă de un spirit tânăr. De pildă, ca să-l îndupleci să creadă pe un tânăr de paisprezece sau de cincisprezece ani că Dumnezeu Tatăl şi Dumnezeu Fiul nu sunt decât o persoană, că Fiul este consubstanţial Tatălui şi Tatăl Fiului, etc, toate acestea, de care e nevoie, totuşi, spre a fi fericit în viaţă, sunt mai greu de înţeles decât algebra, iar dacă vrem ca ele să fie pricepute, suntem siliţi să ne folosim de anumite înfăţişări lumeşti, de anumite lămuriri materiale care, oricât de nelalocul lor ar fi, îl ajută pe tânăr să înţeleagă problema necunoscută.

— Părinte, spunea în fiecare zi micuţul conte institutorului său, vreau să vă asigur că consubstanţialitatea depăşeşte puterile mele de

înţelegere, îmi este cu neputinţă să pricep cum două persoane sunt doar una, lămuriţi-mi pe îndelete această taină, vă rog fierbinte, sau cel puţin atât cât să o pricep şi eu.

Cuviinciosul părinte, doritor să izbândească cu educaţia sa, mulţumit că va putea să-i înlesnească elevului său o înţelegere cum nu se poate mai plăcută a problemei, se gândi la un mijloc destul de nostim de a înlătura greutăţile care îl nedumireau pe conte, şi acest mijloc, luat din natură, mai mult ca sigur că va da roade. El aduse o fetiţă, de treisprezece-paisprezece ani şi după ce o pregăti bine pe micuţă, o împreună cu tânărul său elev.

— Ei bine, îi spuse, acum, prietene, înţelegi taina consubstanţialităţii? Ai priceput cu mai puţină osteneală că este cu putinţă ca două persoane să fie doar una?

— Oh, Dumnezeule, da, părinte, spuse cu aprindere încântătoarea făptură, înţeleg acum totul cu o uşurinţă pe care nu o bănuiam. Nu mă mai mir că această taină face, cum se spune, atâta bucurie fiinţelor din ceruri, căci este foarte plăcut când doi se amăgesc că nu sunt decât unul.

Câteva zile mai târziu, micuţul conte îl rugă pe institutorul său să facă o altă lecţie pentru că, aşa cum susţinea, ar mai fi încă ceva de neînţeles în această taină şi care nu ar putea fi lămurit decât sărbătorind-o încă o dată, aşa cum o mai făcuse. Binevoitorul părinte, pe care acest fapt îl mulţumise precum se pare la fel de mult ca şi pe elevul său, aduse din nou pe fetiţă şi lecţia începu, dar de data aceasta, părintele, tulburat mai ales de priveliştea desfătătoare pe care chipeşul conte de Nerceuil i-o înfăţişa consubstanţializându-se cu părtaşa lui, nu putu fi oprit de a fi al treilea în desluşirea pildei evanghelice, iar frumuseţile pe care mâinile sale le cutreierară pentru aceasta, în cele din urmă îl făcură să ardă de tot.

— Mi se pare că treaba merge prea repede, spuse Du Parquet, luând în stăpânire şalele micuţului conte, sunteţi prea sprinteni în mişcări, ceea ce face ca împreunarea să nu fie strânsă, să nu arate prea bine figura tainei care se adevereşte aici... Dacă ne vom statornici, da, în acest fel, spuse pungaşul, dând şcolarului ceea ce acesta dădea fetiţei.

— Ah! Oh, Dumnezeule, de ce îmi faceţi rău, părinte, spuse copilul, această slujbă mi se pare fără nici un rost; ce poate să-mi spună mai mult despre taina pe care o învăţăm?

— Ei, pe toţi dracii, spuse părintele, bolborosind de plăcere, nu vezi, dragă prietene, că te învăţ totul deodată? Este Sfânta Treime, copilul meu... este Sfânta Treime, pe care astăzi ţi-o lămuresc, încă cinci sau şase lecţii asemănătoare şi vei ajunge doctor la Sorbona.

Păcăleşte-mă de fiecare dată astfel!

Nu sunt prea multe în lume fiinţele care să aibă obiceiuri atât de uşuratice ca şi cardinalul de..., al cărui nume îmi voi îngădui să-l trec sub tăcere, având în vedere că făptura sa sfântă şi plină de bărbăţie se mai află în viaţă. Eminenţa are la Roma o învoială cu una din acele femei a cărei treabă îndatoritoare este de a face rost pentru desfrânaţi de acele obiecte trebuincioase pentru a-şi mulţumi pornirile. În fiecare dimineaţă ea îi aducea câte o fetiţă de vreo treisprezece sau paisprezece ani cel mult, de care monseniorul se bucura în felul lipsit de cuviinţă care îi desfăta îndeobşte pe italieni, prin care fecioara, ieşind din mâinile Înălţimii Sale aproape la fel de curată precum a intrat, să poată fi vândută din nou ca nefolosită pentru a doua oară unui desfrânat mai cumpătat. Matroana, cunoscând prea bine felul de

a fi al cardinalului, negăsind într-o zi la îndemână obiectul pe care se însărcinase a-l preda în fiecare zi, se gândi să îmbrace în fetiţă un copil destul de chipeş din corul unei biserici de apostoli. I-a aranjat părul, i-a pus o căciuliţă, o fustă, i-a făcut toate dichisurile de care era nevoie spre a amăgi sfânta faţă bisericească. Nu a putut, totuşi, să-i dea ceea ce cu adevărat ar fi putut să-l facă să semene în întregime cu partea femeiască de care aducea aminte, dar acest cusur încurca prea puţin asemănarea... El nu a pus niciodată mâna pe aşa ceva, spunea ea uneia din cele care o ajutau la această înşelătorie, mai mult ca sigur că el nu a cercetat decât ceea ce-l face să semene pe acest copil cu toate fetiţele din lume, aşa că nu avem de ce să ne speriem.

Cumătra se înşela. Fără îndoială că ea nu îşi dădea seama că un cardinal italian ştie să pipăie cu multă grijă şi că are simţurile prea ascuţite ca să poată fi înşelat de asemenea lucruri. Jertfa soseşte, marele preot o sacrifică, însă la a treia lovitură:

— Per Dio santo, strigă omul lui Dumnezeu, sono ingannato, questo bambino e regazzo, mai non fu putano!

Şi el vru să se convingă... Negăsind nimic care să fie neplăcut în această întâmplare pentru un locuitor al cetăţii sfinte, eminenţa sa îşi vede de treabă mai departe, zicându-şi poate ca acel ţăran căruia i s-au dat trufe în loc de cartofi: Păcăleşte-mă de fiecare dată astfel! Iar când lucrarea fu terminată:

— Doamnă, spuse el păzitoarei de fete, nu vă iau în nume de rău dispreţul dumneavoastră.

— Scuzaţi, înalt Prea Sfinţia Ta.

— Ei nu, nu spuneţi asta, nu vă reproşez întâmplarea, dar când se va mai întâmpla astfel, ar fi bine să mă înştiinţaţi, pentru că... ceea ce n-am văzut prima oară, s-ar putea să văd a doua oară.

Soţul preot, povestire provensală

Între oraşul Menerbe din comitatul d'Avignon şi Apt din Provenţa se află o mică şi singuratică mănăstire de carmeliţi, care se numeşte Saint-Hilaire, aşezată pe crupa unui munte într-un loc unde şi caprelor le vine greu să pască. Acest aşezământ este un fel de cloacă a tuturor comunităţilor de carmeliţi din apropiere, fiecare din ele aruncând aici ceea ce au ele de ocară, aşa că ne putem da seama cu uşurinţă cât de nevinovată este lumea acestei mănăstiri. Beţivani, vânători de femei, sodomiţi, cartofori, din asemenea creaturi este formată nobila alcătuire de schimnici care, în acest ruşinos azil, îşi dăruiesc lui Dumnezeu inimile pe care mulţimea nu le mai vrea. Unul sau două castele apropiate de acest loc şi oraşul Menerbe, care se află doar la o leghe de Saint-Hilaire, aceasta este lumea în care se mişcă aceşti buni creştini care, în ciuda condiţiei şi înfăţişării lor, sunt departe de a găsi deschise toate uşile dimprejur.

De mai multă vreme părintele Gabriel, unul din sfinţii acestui ermitaj, poftea o anumită femeie din Menerbe, al cărei bărbat încornorat ca nimeni altul, purta numele de Rodin. Doamna Rodin era o oacheşă de douăzeci şi opt de ani, avea ochii drăcoşi, formele pline, fiind întrutotul îmbietoare. Cât despre Rodin, el era un om de treabă, care îşi vedea liniştit de ale lui. Vânduse postav, fusese judecător, era, deci ceea ce se înţelege printr-un burghez cumsecade. Nu putea să bage mâna în foc pentru cinstea scumpei lui perechi, era însă destul de înţelept să-şi dea seama că nu poţi îndrepta năravul cuiva decât prefăcându-te că nu-l observi. El studiase ca să ajungă preot, vorbea latineşte ca şi Cicero şi, adeseori, se aşeza la jocul de dame cu părintele Gabriel care, ca orice curtezan dibaci şi

prevenitor, ştia că este nevoie să linguşeşti soţul tot timpul atunci când ai poftă de a păcătui cu nevasta-i. Părintele Gabriel era un adevărat model pentru urmaşii lui Noe. Ai fi spus, văzându-l, că întreaga speţă omenească putea să se lase în grija lui, în ceea ce priveşte înmulţirea fiilor ei. Era un zămislitor de copii cum rar s-a mai văzut, cu umeri zdraveni, cu rărunchiul de un cot, avea faţa întunecată şi oacheşă, sprâncene de Jupiter, era înalt de vreo şase picioare, în toată înfăţişarea lui recunoşteai ceea ce-l deosebeşte cu precădere pe un carmelit, despre care, se spune îndeobşte că întruchipează pe cei mai frumoşi bastarzi ai provinciei. Care femeie nu s-ar simţi cu totul tulburată în faţa farmecului unui astfel de bărbat? se întreba nespus de încântată şi doamna Rodin, prea puţin convinsă de sublimele calităţi ale bunului domn pe care părinţii ei îl hărăziseră să-i fie soţ. Domnul Rodin, aşa cum am arătat, se prefăcea a fi bărbatul care nu vede nimic, fără ca prin aceasta să nu fie şi mai gelos. El nu părea, prin ceea ce spune, să lase să se vadă ceea ce simţea, aşa că el rămânea alături de soţie şi în momentele când ar fi trebuit să se găsească altundeva. Cu toate acestea, prilejul aşteptat se apropia. Mult prea încrezătoarea doamnă Rodin îi spusese fără înconjur amantului ei că stă în aşteptarea unui moment care să se potrivească dorinţelor lor, ajunse atât de arzătoare că nu li se mai putea împotrivi multă vreme. În ceea ce-l priveşte, părintele Gabriel îi dăduse de înţeles că este pregătit oricând să o mulţumească. Într-un foarte scurt răstimp, în care Rodin nu se afla în preajma lor, Gabriel avu grijă să o facă pe încântătoarea sa iubită să vadă acele lucruri de nespus care o hotărăsc pe femeia care stă puţin în cumpănă... mai lipsea acum doar prilejul.

Într-una din zilele când Rodin venise să ia masa la prietenul său din Saint-Hilaire, cu gândul de a-l chema la o partidă de vânătoare, după ce

goliseră împreună câteva sticle de vin de Lanerte, Gabriel văzu împrejurarea aceasta ca pe un moment prielnic în a încerca să-şi împlinească dorinţele.

— Oh, pe toţi dracii, domnule judecător, îi spuse părintele prietenului său, stătea în dorinţa mea de a ne vedea astăzi, ne-am nimerit cum nu se poate mai bine, căci mă aşteaptă o treabă foarte însemnată, la care îmi puteţi fi de un folos de nepreţuit.

— Despre ce este vorba, părinte?

— Îl cunoaşteţi pe numitul Renoult din oraşul nostru.

— Renoult pălărierul.

— Întocmai.

— Ei bine?

— Ei bine, acest păcătos îmi datorează o sută de taleri şi adineauri am aflat că el este în pragul unui faliment, poate că acum când vă vorbesc el să fi plecat din comitat... ar trebui să alerg într-un suflet la el şi nu pot.

— Ce vă împiedică?

— Liturghia, pe toţi dracii, liturghia, căci îmi vine să spun că ar fi mai bine dacă liturghia ar aparţine diavolului şi cei o sută de taleri mie.

— Cum, nu se poate găsi o scutire de îndatorirea aceasta?

— Oh, da, fireşte, scutire ! Suntem doar trei. Dacă nu ţinem în fiecare zi trei liturghii, stareţul, care n-ar fi în stare să ţină una singură, ne-ar pârî până la Roma. Dar ar fi o cale, dragul meu, prin care, dacă ai vrea, ai putea să mă ajuţi, nu atârnă decât de tine.

— Ei, drace, bucuros, ce-ar trebui să fac?

— Când îmi vine rândul, se va găsi acolo doar paracliserul. Primele două liturghii fiind slujite, călugării noştri nu se vor mai afla prin preajmă, nimeni nu va bănui înşelătoria. Adunarea nu va fi prea numeroasă, vor fi doar vreo câţiva ţărani. Ar mai fi ceva de spus şi despre această

doamnă atât de credincioasă care rămâne la castelul din... la o jumătate de leghe de aici, făptură cerească care îşi închipuie că multele-i chinuri îndreaptă nebuniile bărbatului ei, aţi studiat ca să ajungeţi preot, ţin minte că aşa mi-aţi spus.

— Desigur.

— Ei bine, aţi învăţat cum se face liturghia.

— O fac ca şi un arhiepiscop.

— Oh, dragul meu prieten, urmă Gabriel îmbrăţişându-l pe Rodin, pentru Dumnezeu, îmbrăcaţi-vă cu hainele mele, aşteptaţi să se facă orele unsprezece, este ora zece acum, aşa că vă rog stăruitor să-mi faceţi liturghia la vremea ei. Paracliserul nostru este băiat bun, n-o să vă dea de gol niciodată. Celor care n-o să vă recunoască, el le va spune că sunteţi un nou preot, pe ceilalţi, care nu or să-şi dea seama, îi va lăsa în greşeala lor; între timp, eu voi alerga la acest ticălos de Renoult, îl voi ucide dacă nu-mi recapăt banii şi voi fi aici în două ore. Mă veţi aştepta, veţi pune la fript peştele, veţi sparge ouă, veţi trage vin; la întoarcere vom prânzi... da, prietene, şi apoi vom merge la vânătoare, da, la vânătoare unde vom avea noroc de astă dată; se spune că în ultimul timp ar fi fost văzută o fiară cu coarne prin împrejurimi, vreau, vezi bine, ca noi s-o dovedim, chiar de-am avea parte de nesfârşite procese cu stăpânul locului!

— Aveţi gânduri bune, îi răspunse Rodin şi n-aş vrea să precupeţesc nimic din ce e nevoie spre a vă ajuta, dar oare prin aceasta nu fac nici un păcat?

— Nu se poate vorbi de păcat, prietene, ar fi poate dacă ai face un lucru şi acest lucru ar fi rău, dar făcând ceva care n-are nici o influenţă, tot ceea ce veţi spune nu va însemna nimic. Credeţi-mă, mă pricep la cazuistică, nu se poate vorbi aici nici de ceea ce, îndeobşte, numim păcat uşor.

— Dar va trebui să spun cuvintele?

— De ce nu? Aceste cuvinte n-au putere decât în gura noastră, care la rândul ei în noi... vezi,

prietene, eu aş putea să spun acele cuvinte despre pântecele soţiei voastre, transformând în zeu templul la care aduceţi ofrandă... Nu, nu, dragul meu, nu atârnă decât de noi ca să avem puterea transsubstanţierii. Se pot rosti de douăzeci de mii de ori cuvinte care să nu făptuiască niciodată nimic. Adeseori, chiar în noi, lucrarea lipseşte cu desăvârşire. Numai prin credinţă se poate face orice. Cu un grăunte de credinţă se mută munţii, aşa după cum ştiţi din cuvintele lui Isus, dar fără credinţă nu se face nimic... De pildă, adesea, în timpul lucrării, eu mă îndes mai degrabă la fetele şi la femeile din rândul adunării decât la acea afurisită bucată de aluat pe care o învârtesc între degete, aşa că nu puteţi crede că eu fac să se întâmple ceva... m-aş face mai degrabă turc decât să cred aceasta. Slujba pe care-o veţi ţine va fi deci aproape tot atât de bună ca şi a mea; aşa că, dragul meu, să nu vă mustre cugetul şi, mai ales, fiţi cu îndrăzneală.

— Doamne-Dumnezeule, ce poftă îngrozitoare de mâncare am, şi acum să stau două ore nemâncat!

— Dar nu vă împiedică nimic să mâncaţi ceva, luaţi, aveţi aici ceea ce vă trebuie.

— Şi ce fac cu liturghia pe care trebuie să o ţin?

— Ei, pe toţi dracii, ce să faceţi, credeţi că Dumnezeu va fi mai pângărit dacă are de-a face cu o burtă plină în locul uneia goale? că hrana este înăuntru sau că este afară, să mă ia dracul dacă nu mi-e totuna. Haideţi, dragul meu, dacă m-aş apuca să spun la Roma de câte ori mănânc înainte de a face liturghia, aş rămâne pe drumuri pentru toată viaţa. Şi, apoi, nu sunteţi preot, nu sunteţi supus legilor noastre, ceea ce o să faceţi nu va fi decât o imagine a liturghiei, nu va fi chiar liturghia; prin urmare, vi se îngăduie orice, atât înainte de ea, cât şi după., aţi putea să vă sărutaţi şi nevasta dacă ar fi aici, nu este vorba decât de a face ceva care să

semene cu ceea ce fac eu, nu veţi sărbători, nu veţi împlini jertfa.

— Bine, spuse Rodin, aşa voi face, să stăm liniştiţi.

— S-a făcut, zise Gabriel, luând-o la fugă şi lăsându-şi prietenul bine povăţuit paracliserului... aveţi încredere în mine, dragul meu, în două ore vom fi iarăşi împreună; şi preotul o şterse foarte bucuros.

Nu e greu să ne închipuim că el ajunse în grabă la doamna judecător, care nu se aştepta să-l vadă, deoarece credea că e soţul ei, aşa că se arătă a fi nelămurită cu această vizită neaşteptată.

— Să ne grăbim, draga mea, îi spuse preotul gâfâind, să ne grăbim, căci nu prea avem timp, un pahar de vin şi să trecem la treabă.

— Şi soţul meu?

— El face liturghia.

— El face liturghia?

— Ei bine, mii de draci, drăguţă, răspunse faţa bisericească, răsturnând-o pe doamna Rodin în patul ei. Da, scumpă făptură, l-am făcut preot pe soţul tău şi în timp ce ticălosul prăznuieşte un mister ceresc să ne grăbim să împlinim unul pământesc ...

Preotul era zdravăn, nu putea fi oprit atunci când punea mâna pe o femeie. Susţinerile lui erau destul de convingătoare, el o înduplecă pe doamna Rodin, deoarece nu e nevoie de prea multă osteneală ca să dovedeşti o ştrengăriţă de douăzeci şi opt de ani cu fire provensală, aşa că el îşi reînnoieşte de mai multe ori dovezile.

— Dar, îngerul meu scump, spuse în cele din urmă frumoasa cu totul convinsă, ce repede trece timpul... trebuie să ne despărţim. Dacă plăcerea noastră nu durează mai mult de o liturghie, trebuie că de mult a fost ite missa est.

— Nu, nu, scumpa mea, spuse preotul, dând încă o dovadă doamnei Rodin, haide, sufletul meu, avem tot timpul, încă o dată, draga mea prietenă,

încă o dată. Ageamii nu se încălzesc aşa de repede ca noi... Încă o dată, îţi spun, fac prinsoare că încornoratul nu şi-a părăsit încă dumnezeul.

Până la urmă fură nevoiţi să se despartă, nu fără a-şi făgădui că se vor mai întâlni. Puseră la cale noi vicleşuguri şi Gabriel plecă să-l găsească pe Rodin. Acesta îşi făcuse datoria la fel de bine ca şi un episcop.

— Numai quod aures m-a pus puţin în încurcătură, spuse el. Acum aş vrea mai degrabă să mănânc decât să beau. Paracliserul m-a liniştit. Şi cei o sută de taleri, părinte?

— Îi am, fiul meu! Netrebnicul a vrut să-mi ţină piept, eu am înşfăcat o furcă pe care a simţit-o, pe legea mea, peste toate oasele.

Când termină jocul cei doi prieteni ai noştri pleacă la vânătoare şi la întoarcere Rodin îi povesteşte soţiei sale despre ajutorul pe care i l-a dat lui Gabriel.

— Am slujit liturghia, spunea marele nătăfleţ, prăpădindu-se de râs, da, la naiba, am slujit liturghia ca un adevărat preot, în timp ce prietenul nostru măsura umerii lui Renoult cu o furcă... el se folosea de armele sale, ce să spun, viaţa mea, el îl încornora; ah! draga mea, ce caraghioasă această poveste cu încornoraţi, e de tot hazul... Şi tu, iubita mea, ce-ai făcut în timp ce eu slujeam?

— Ah, prietenul meu, răspunse doamna judecător, se pare că cerul ne-a insuflat, ca să vezi cum lucrurile cereşti ne-au covârşit pe amândoi fără putinţă de tăgadă: în timp ce tu slujeai liturghia, eu spuneam acea frumoasă rugăciune prin care Fecioara îi răspunde lui Gabriel, atunci când acesta o înştiinţează că va rămâne însărcinată cu ajutorul Duhului Sfânt. Cum vezi, prietene, suntem cu siguranţă salvaţi, dacă aşa de înălţătoare lucruri ni se întâmplă deodată la amândoi.

Şarpele

Toţi cei care au cunoscut-o pe la începutul veacului pe doamna preşedintă de C..., una din femeile cele mai binevoitoare şi mai drăguţe din Dijon, toţi aceştia au văzut-o mângâind şi ţinând în văzul lumii pe patul ei un şarpe alb, despre care va fi vorba în această povestire.

— Acest animal este cel mai bun prieten al meu, îi spunea ea într-o zi unei alte doamne, care venise să o vadă şi care părea dornică să afle pricina atenţiilor cu care această drăguţă preşedintă îl copleşea pe şarpe; odinioară, am iubit cu patimă, doamnă, urmă ea, un tânăr încântător, silit să mă părăsească pentru a se duce să culeagă lauri. În afară de înţelegerea noastră stabilită, el îmi ceruse să ne legăm să facem acelaşi lucru, aşa că la anumite ore, pe care le-am convenit, noi să ne retragem în locuri singuratice şi fiecare în felul său să se gândească cu dragoste la celălalt. Într-o zi, la orele cinci ale serii, ducându-mă să mă închid într-un cabinet de flori de la capătul grădinii mele, ca să-mi ţin promisiunea, convinsă fiind că nici un animal din această speţă nu ar putea să se găsească în grădina mea, deodată zării la picioarele mele această arătare încântătoare, pe care mă vedeţi acum iubind-o cu înfocare. Am vrut să o iau la fugă, şarpele se întinse însă în faţa-mi, el părea că ar vrea să-mi ceară iertare, el părea să mă asigure că este departe de a avea vreun gând prin care să-mi facă cel mai mic rău. M-am oprit, am privit cu luare-aminte la acest animal. Văzându-mă liniştită, el s-a apropiat, făcând nenumărate tumbe, care de care mai sprintene, la picioarele mele.

N-am putut să mă înfrânez şi să nu pun mâna pe el. El mă atinge cu capu-i cu multă gingăşie, pun mâna pe el, îndrăznesc să-l aşez pe genunchi. El se ghemuieşte aici şi se preface că doarme. O nelinişte, o tulburare, mă cuprinseră. Lacrimi pe care nu puteam să le stăpânesc începură să-mi curgă şi să-l scalde pe încântătorul animal... Deşteptat de suferinţa mea, el mă privi cu atenţie...

Începu să geamă... Îndrăzni să îşi înalţe capul alături de sânul meu.., el îl mângâie... apoi căzu ca mort... Oh, Dumnezeule drept, s-a sfârşit, strigai, iubitul meu a murit! Părăsesc acest loc blestemat, luând cu mine şi acest şarpe, de care părea să mă lege un sentiment ascuns, de care nu îmi dădeam seama... Funeste preveniri ale unui glas neştiut, ale cărui hotărâri le puteţi înţelege cum veţi voi, doamnă, dar la 8 zile după întâmplarea aceasta am aflat că iubitul meu a fost omorât, chiar la ora în care îmi apăruse şarpele. De acest animal nu vreau să fiu despărţită vreodată, el nu mă va părăsi decât odată cu sfârşitul meu. După aceea, mi-am găsit şi un soţ, pe care l-am luat cu prevederea anume că nu o să-mi spună niciodată nimic despre această ciudăţenie a mea.

Spunând acestea, binevoitoarea preşedintă luă şarpele, îl aşeză la sân şi începu să îl învârtească, precum pe un câine de vânătoare, în faţa doamnei care îi cerea lămuriri.

O, Providenţă, nepătrunse sunt hotărârile tale, dacă această întâmplare este atât de adevărată că întregul ţinut de Bourgogne o cunoaşte!

Pungaşii

De când e în lumea asta, Parisul a cunoscut un soi de oameni ce poate fi văzut pretutindeni şi care nu are altă treabă decât să o ducă în paguba celorlalţi. Nimic nu întrece în dibăcie feluritele tertipuri ale acestor uneltitori. Nu găsim vreo născocire care să le fi scăpat, ei nu se dau îndărăt de la nici o scornire pentru ca prada să intre cu orice chip în plasele lor blestemate. În timp ce corpul armatei se mişcă prin oraşe, detaşamentele se împrăştie cu mare vioiciune prin sate, folosind mai ales birjele. Această tristă stare a lucrurilor fiind de acum arătată, să ne îndreptăm atenţia spre făptura naivă, pe care nu peste mult timp o vom deplânge de a fi încăput pe asemenea necurate

mâini. Rosette de Flarville, fiica unui cumsecade burghez din Rouen, după îndelungi stăruinţe, primeşte în cele din urmă din partea tatălui ei încuviinţarea de a merge să petreacă în timpul carnavalului din Paris pe lângă unchiul ei, un anumit domn Mathieu,bogat cămătar din strada Quincampoix. Rosette, deşi oarecum fără minte, avea totuşi optsprezece ani, o înfăţişare încântătoare, era o blondă cu atrăgători ochi albaştri, cu un chip care-ţi lua minţile; mătasea străvezie de Gaza, care-i acoperea pieptul, îi prevenea pe oamenii cu gust că ceea ce tânăra ţinea ascuns preţuia cel puţin tot atât cât ceea ce ei vedeau... Despărţirea făcu să curgă multe lacrimi, era prima dată când bunul tată îşi lua rămas bun de la fiica lui. Ea era o fată cuminte, la o vârstă când aproape-şi putea purta singură de grijă, apoi, ea se ducea la o rudă de treabă şi, oricum, trebuia să se întoarcă de Paşte. Toate acestea însemnau îndreptăţiri în stare să uşureze durerea despărţirii. Pe de altă parte, Rosette era o fată foarte frumoasă, Rosette era ca o fată slabă de înger şi ea pleca într-un oraş plin de primejdii pentru o tânără aducând din provincie multă nevinovăţie şi multă virtute. Totuşi, frumoasa noastră creatură avea toate cele trebuincioase pentru a se distinge la Paris în mica ei lume şi lua cu ea destul de multe bijuterii pentru unchiul Mathieu şi fiicele acestuia, verişoarele ei. Rosette este condusă la birjar, tatăl ei o îmbrăţişează, birjarul dă bice cailor şi fiecare din părţi se pune pe plâns. Poate că ar trebui să se ajungă ca dragostea copiilor să fie tot aşa de simţitoare ca şi cea a părinţilor, natura a făcut însă ca fiii să găsească în plăcerile care îi ameţesc mijloace de uitare, prin care ei se înstrăinează fără să-şi dea seama de cei care le-au dat zile şi astfel în inimile lor sentimentele de dragoste încep să se răcească, ele fiind mai deosebite, mai arzătoare şi, astfel, destul de sincere în inimile taţilor şi mamelor, atinşi de acea nepăsare de neînlăturat,

care-i face să fie lipsiţi de simţire pentru vechile plăceri ale tinereţii lor, aşa că în cele din urmă ei nu mai atârnă, ca să spunem astfel, decât de aceste sfinte odoare, care îi reînsufleţesc.

Rosette nu se abătea nici ea de la această obişnuinţă, aşa că lacrimile ei secară imediat, gândul ei fiind stăpânit de încântarea că vedea Parisul şi pentru aceasta ea se grăbi să facă cunoştinţă cu oameni care mergeau spre acest oraş şi care dădeau de înţeles că îl cunosc mai bine decât ea. Prima ei grijă fu să afle unde era strada Quicampoix.

— Este aproape de mine, îi răspunde un caraghios bine făcut care, datorită figurii lui şi faptului că se repezea întotdeauna să vorbească, întreţinea această lume de zdruncinături a birjei.

— Cum, domnule, sunteţi din strada Quincampoix?

— De mai bine de douăzeci de ani locuiesc aici.

— Oh! dacă e aşa, spuse Rosette, trebuie că îl cunoaşteţi pe unchiul meu Mathieu.

— Domnul Mathieu este unchiul tău, domnişoară?

— Desigur, domnule, eu sunt nepoata lui; merg să îl văd, vreau să-mi petrec iarna cu el şi cu cele două verişoare, Adelaide şi Sophie, pe care sunt mai mult ca sigură că le cunoaşteţi.

— Oh! dacă le cunosc, domnişoară, cum să nu le cunosc pe ele şi pe domnul Mathieu, care îmi este cel mai apropiat vecin şi domnişoarele de fiice ale lui, de una din ele, o spun în treacăt, sunt îndrăgostit de mai bine de cinci ani.

— Sunteţi îndrăgostit de una din verişoarele mele, pun rămăşag că este vorba de Sophie.

— Nu aţi ghicit, este vorba de Adelaide, o fată încântătoare.

— Am ghicit luându-mă după ceea ce se spune în Rouen, căci eu nu le-am văzut niciodată. Este prima oară din viaţa mea când vin în capitală.

— Ah! nu vă cunoaşteţi verişoarele, şi tot ce se poate că nici pe domnul Mathieu.

— Din nefericire, nu, domnul Mathieu a părăsit Rouenul chiar în anul când m-am născut şi n-a mai revenit aici niciodată.

— Este cu siguranţă unul dintre cei mai cumsecade oameni şi va fi destul de încântat să vă revadă.

— Are o casă frumoasă, nu-i aşa?

— Da, însă nu o locuieşte în întregime, numai primul etaj îi aparţine.

— Şi parterul.

— Fără îndoială.

— Fără îndoială, şi chiar câteva încăperi de sus, mi se pare.

— Oh! este un om foarte bogat, dar nici eu nu vreau să fiu mai prejos. Iată, ca să vedeţi, o sută de frumoşi taleri cu două feţe pe care tatăl meu mi i-a dat ca să mă îmbrac cum se poartă lumea în capitală, ca să nu-mi fac de ruşine verişoarele. Mai am şi daruri drăguţe pe care să le duc lor. Iată, vedeţi aceşti cercei, ei fac cel puţin o sută de taleri, ei bine, sunt pentru Adelaide, sunt pentru iubita dumneavoastră. Şi acest colier care face cel puţin tot cât cerceii, este pentru Sophie, şi asta nu e totul. Iată, vedeţi această cutie de aur cu portretul mamei mele, a fost preţuită chiar ieri la mai mult de cincizeci de taleri, ei bine, este pentru unchiul meu Mathieu, este un dar pe care i-l face tatăl meu. Oh! sunt convinsă că am asupra mea mai mult de cinci sute de taleri, în haine, bani şi bijuterii.

— Nu aveţi nevoie de toate acestea ca să fiţi bine primită de unchiul dumneavoastră, domnişoară, îi spuse pungaşul, privind cu coada ochiului frumoasa şi talerii ei. Plăcerea pe care o va avea văzându-vă face pentru el mai mult decât toate aceste nerozii.

— Ei, nu-i nimic. Nu-mi pasă! Tatăl meu este un om care se gândeşte la toate lucrurile şi nu vrea

ca să fim priviţi dispreţuitor deoarece trăim în provincie.

— Într-adevăr, domnişoară, e aşa de mare plăcerea de a mă găsi în tovărăşia dumneavoastră, că îmi vine să nu mai părăsesc Parisul şi aş vrea ca domnul Mathieu să vă dea fiul său în căsătorie.

— Fiul său, dar eu nu ştiu să aibe.

— Nepotul lui, am vrut să spun, acest mare tânăr...

— Cine, Charles?

— Întocmai, Charles, vezi bine, cel mai bun prieten al meu.

— Ce, l-aţi cunoscut şi pe Charles, domnule?

— Dacă l-am cunoscut, domnişoară, mai mult chiar, îl cunosc şi acum, şi numai ca să-l văd pe el eu fac acest drum la Paris.

— Vă înşelaţi, domnule, el a murit! încă din copilărie îi eram hărăzită. Nu l-am cunoscut, dar mi s-a spus că era încântător. L-a apucat simţul datoriei, s-a dus la război şi a fost omorât.

— Bine, bine, domnişoară, îmi dau seama că gândurile mele se vor înfăptui. Să nu vă îndoiţi şi să nu vă mire prea tare ceea ce vă spun: Charles nu a murit, s-a crezut aceasta, dar acum şase luni s-a întors şi mi-a scris că se va căsători. Pe de altă parte, sunteţi trimisă la Paris. Domnişoară, nu credeţi că ar fi ceva neprevăzut, în patru zile veţi fi nevasta lui Charles şi ceea ce duceţi sunt tocmai darurile de nuntă.

— Într-adevăr, toate lucrurile pe care le presupuneţi par să fie astfel, căci adunând la un loc ceea ce-mi spuneţi cu anumite vorbe ale tatălui meu, vorbe de care acum îmi aduc aminte, îmi dau seama că este cu putinţă ca astfel de planuri să fie la mijloc şi să fie aşa cum spuneţi, că urmează să se întâmple... Ce, mă voi mărita la Paris... Voi fi o doamnă de Paris, oh, domnule, cât de plăcut ar fi! Dacă este aşa, va trebui să o luaţi pe Adelaide de soţie. Voi încerca şi eu să-mi conving verişoara şi vom face o plăcută partidă din patru persoane.

Astfel îşi vorbeau, pe timpul drumului dulcea şi neştiutoarea Rosette şi pungaşul care voia să afle ce e cu ea, încredinţându-se din timp de marele folos pe care-l va trage de la această fiinţă fără minte, care îi cădea în mâini cu atâta nevinovăţie. Ce pradă neaşteptată pentru banda de stricaţi, cinci sute de taleri şi o fată frumoasă, cine ar mai putea să-şi păstreze cumpătul când îi cade din senin un asemenea plocon! Pe când se apropiau de Pontoise:

— Domnişoară, îi spuse escrocul, mi-a venit o idee. Mă duc să iau de aici nişte cai de poştă ca să ajung înainte la unchiul Mathieu, ca să-l anunţ că veniţi. Sunt convins că vor veni cu toţii să vă întâmpine, aşa că nu vă veţi pomeni a nimănui într-un mare oraş pe care nu-l cunoaşteţi.

Propunerea plăcu fetei, cavalerul urcă pe cal, grăbindu-se să-i înştiinţeze pe actorii acestei comedii. După ce le aduse ştirea şi se hotărî ce e de făcut, două birje purtară spre Saint-Denis aşa zisa familie, escrocul făcu prezentările. Rosette se văzu astfel cu unchiul Mathieu, cu marele Charles întors din armată şi cu cele două verişoare. Se îmbrăţişează, normanda le înmânează scrisorile, bunul domn Mathieu varsă lacrimi de bucurie aflând că fratele lui este sănătos. Nemaiputând aştepta ca să ajungă la Paris pentru a împărţi darurile, Rosette, mult prea grăbită în a pune în evidenţă semeţia tatălui ei, se grăbeşte să fie darnică. Noi îmbrăţişări şi noi mulţumiri se lasă şi apoi se îndreaptă' cu toţii spre cartierul general al acestor pungaşi, pe care ei o lasă să înţeleagă că ar fi strada Quincampoix. Ajung în faţa unei case care părea destul de arătoasă, coboară, domnişoara de Flarville este instalată, i se duc lucrurile într-o încăpere şi se grăbesc cu toţii să se aşeze la masă. Aici, se face tot ce este cu putinţă ca musafira să bea până la a se zăpăci cu totul. Obişnuită până acum să bea cel mult must de mere, ea se lasă convinsă uşor că vinul de Champagne este sucul

merelor din Paris. Uşor de înduplecat, Rosette face tot ceea ce vor ceilalţi, până la urmă ea se pierde cu totul. Odată ajunsă în starea în care nu mai putea să se apere, ea este despuiată şi pungaşii noştri, convingându-se de farmecele care i-au mai rămas, acelea dăruite de natură şi voind ca nici măcar acestea să rămână neatinse, petrecură cu ea până se săturară de-a lungul nopţii. Mulţumiţi până la urmă de a fi tras toate foloasele cu putinţă de la această sărmană fată, mulţumiţi că i-au răpit minţile, onoarea şi banii, ei o îmbracă într-o zdreanţă ca vai de ea, şi înainte de a-i apuca zorile, o duc şi o lasă într-o răscruce din Saint-Roch. Nefericita, deschizând ochii odată cu razele soarelui care începeau să strălucească, tulburată de starea înspăimântătoare în care se vede, neştiind ce e cu ea, îşi duce mâna la frunte întrebându-se dacă mai trăieşte sau nu. Haimanalele de pe ulițe o înconjoară, ea devine bătaia lor de joc mai multă vreme şi în cele din urmă îi împlinesc dorinţa, ducând-o la un comisar, căruia ea îi povesteşte trista ei întâmplare, rugându-l pe acesta să scrie tatălui ei şi să o adăpostească un timp undeva. Comisarul, văzând atâta nevinovăţie şi cuviinţă în vorbele acestei nefericite creaturi, o primeşte chiar la el, bunul burghez normand soseşte şi după multe lacrimi vărsate şi de el şi de Rosette, îşi ia copilul scump acasă care, de atunci, n-a mai încercat niciodată dorinţa de a se reîntoarce în dulcea capitală a Franţei.

Mironosiţa sau neaşteptata întâlnire

Domnul de Senneval, în vârstă de vreo patruzeci de ani, cu un venit de doisprezece sau cincisprezece mii de livre, pe care îl toca liniştit la Paris, lăsând deoparte negoţul din care altădată îşi făcuse o meserie, acum mulţumindu-se doar cu

meritul pe care i-l da numele vrednic de cinste de burghez de Paris ţintind la funcţia de consilier municipal, se căsătorise de vreo câţiva ani cu fiica unuia dintre vechii săi confraţi, o fată pe atunci cam de douăzeci şi patru de ani. Nu se găsea o fiinţă mai fragedă, mai împlinită, cu forme mai armonioase, mai luminoasă decât doamna de Senneval. Deşi nu era din aceeaşi plămadă cu graţiile, ea era ademenitoare precum mama amorurilor, ea nu avea ţinuta unei regine, însă era plină de voluptate în toată înfăţişarea-i, avea ochii dulci şi galeşi, gura desăvârşită, sânii atât de tari şi de rotunjiţi, făcută parcă numai pentru a naşte dorinţa. Puţine erau la Paris femeile care ar fi putut să-i stea alături. Dar doamna de Senneval, cu tot farmecul înfăţişării ei, era cu desăvârşire lipsită de spirit... era de o cucernicie de nesuferit, o sfinţenie obositoare la culme şi un fel de pudoare peste măsură de caraghioasă încât soţului ei îi era cu neputinţă să o facă să apară în lume. Împingând cucernicia peste orice măsură, rareori doamna de Senneval voia să-şi petreacă noaptea cu soţul ei şi chiar atunci când ea catadicsea la aceasta, o făcea cu o cumpătare de neînchipuit, niciodată nu îşi dădea jos cămaşa. Un fel de centură de castitate aşezată cu meşteşug la porticul templului himenului împiedica intrarea, nepermiţându-se nici un fel de atingere necuviincioasă şi nici un fel de împreunare a cărnii. Doamna de Senneval ar fi fost apucată de furie dacă s-ar fi încercat să se treacă peste marginile impuse de cuviinţa sa şi dacă acest lucru l-ar fi vrut bărbatul ei, acesta s-ar fi găsit în primejdia de a nu se mai bucura de bunăvoinţa acestei înţelepte şi neprihănite femeiuşti. Domnul de Senneval făcea haz de toate aceste maimuţării, dar cum el îşi iubea peste măsură nevasta, găsea de cuviinţă că e mai nimerit să-i respecte slăbiciunile. Totuşi câteodată încerca să o dăscălească, el îi dovedea în chipul cel mai lămurit că, petrecându-şi viaţa în biserică sau cu preoţii, o femeie nu îşi face

datoria, că primele ei obligaţii sunt cele ale casei, de care o fiinţă smerită nu ţine neapărat seama, că gândurile celui veşnic ar fi cu mult mai mult cinstite dacă ea ar trăi în lume în chipul potrivit decât dacă s-ar închide la mănăstire, că mult mai multe primejdii pot veni de la acei armăsari ai Fecioarei decât de la prietenii lui de nădejde, cărora ea le respingea caraghios tovărăşia.

— Trebuie să te cunosc şi să te iubesc atât cât o fac, mai adăuga la acestea domnul Senneval, ca să nu mă neliniştească ceea ce se întâmplă cu tine la toate aceste slujbe, religioase. Cine mă încredinţează că nu îţi faci câteodată datoria mai degrabă în moalele pătuţ al preoţilor decât la picioarele altarelor lui Dumnezeu? Nu găseşti pe lumea asta fiinţe mai primejdioase decât aceşti pungaşi de preoţi, căci ei ne amăgesc tot timpul nevestele şi fiicele vorbind în numele Domnului, şi întotdeauna, cu ajutorul acestui nume, ei ne necinstesc şi ne înşeală. Crede-mă, prietenă, poţi să fii cinstit oriunde te-ai afla, cinstea nu se află nici în chilia preotului chinez, nici în firida idolului pe care virtutea îşi înalţă templul, ci în inima femeii înţelepte, iar lumea cuviincioasă cu care te îndemn să ai legături n-are în ea nimic care să nu stea alături de credinţa faţă de cel veşnic... Se spune despre tine că ai fi una din cele mai înflăcărate întru Domnul, şi eu cred acest lucru, dar ce dovadă pot să am că eşti vrednică cu adevărat de acest renume? Aş crede aceasta cu mai multă tărie dacă te-aş vedea ţinând piept unor atacuri viclene. Nu se poate numi femeie aceea care îşi ia măsuri să nu fie niciodată ispitită, a cărei virtute este cel mai uşor de stabilit, ci femeie este aceea care este atât de stăpână pe sine încât poate sta în faţa oricărei primejdii fără nici un fel de teamă.

Doamna de Senneval nu răspundea niciodată la acestea, deoarece cele spuse nu lăsau în nici un fel loc de răspuns, însă ea începea să plângă,

mijloc de scăpare obişnuit de femeile slabe, înşelate sau prefăcute, aşa că soţul ei nu îndrăznea să meargă prea departe cu învăţăturile.

Lucrurile stăteau cam astfel până când un vechi prieten al lui Senneval, pe numele lui Desportes, sosi din Nancy ca să-l vadă şi să încheie totodată câteva afaceri pe care le avea în capitală. Desportes era un bărbat plin de viaţă, apropiat ca vârstă prietenului lui şi el nu dispreţuia nici una din plăcerile pe care binefăcătoarea natură le-a lăsat oamenilor ca să se slujească de ele pentru a mai uita de durerile care-i copleşesc, aşa că el nu se împotrivi propunerii pe care i-o făcu Senneval de a locui la el. Se bucură revăzându-l, mirându-se totodată de străşnicia soţiei sale care, din clipa în care şi-a dat seama că se află cineva străin, nu mai vru cu nici un chip să mai apară şi nu cobora nici măcar la masă. Desportes crezu că-i stânjeneşte, vru să se mute altundeva, Senneval nu-l lăsă şi îi mărturisi în cele din urmă toate caraghioasele moravuri ale scumpei sale soţii.

— Să o iertăm, îi spunea soţul prea lesne încrezător, ea îşi răscumpără greşelile prin tot atâtea virtuţi, aşa că dinspre partea mea ea a dobândit iertarea şi îndrăznesc să cred că şi din a ta.

— Foarte bine, îi zise Desportes, dacă nu are nimic cu mine pot să-i iert orice, iar cusururile nevestei celui la care ţin nu vor fi astfel decât însuşiri vrednice de respect.

Senneval îşi îmbrăţişează prietenul şi nu se mai gândesc de acum decât la lucruri plăcute.

Dacă neghiobia unor doi sau trei nătărăi, care de mai bine de cincizeci de ani gospodăresc meseria de târfă şi, mai ales, cea a unui pungaş spaniol care câştiga în vremuri nu prea depărtate cinci mii de livre pe an printr-o speţă de inchiziţie de care va mai veni vorba, dacă îngusta străşnicie a acestor oameni nu s-ar fi gândit la faptul prostesc prin care unul din cele mai nimerite chipuri de a

conduce statul, unul din mijloacele cele mai potrivite de guvernare, în sfârşit, unul din temeiurile virtuţii, stătea în a porunci acestor creaturi să dea seamă lămurit de partea corpului lor care face cea mai mare plăcere insului care le linguşeşte cu un anumit folos, astfel că între un bărbat care priveşte un sân şi unul care priveşte cu luare-aminte partea de jos a spinării se află neapărat aceeaşi deosebire ca şi între un bărbat cinstit şi un stricat, ajungându-se de aici a crede că cel care s-ar afla în una sau în alta din situaţii (după cum bate vântul) trebuie să fie neapărat cel mai mare duşman al statului, fără aceste de dispreţuit nerozii, aş spune, mai mult ca sigur că doi cetățeni de vază, dintre care unul are ca nevastă mironosiţă şi altul nu are de loc, ar putea să meargă să petreacă destul de îndreptăţiţi una sau două ore cu aceste domnişoare. Dar aceste lipsite de înţeles ticăloşii îngheţând până şi plăcerea cetăţenilor, lui Senneval îi veni greu chiar şi să-l bănuiască pe Desportes că i-ar place acest fel de distracţii. Acesta, dându-şi seama şi ghicind care sunt pricinile, îşi întrebă prietenul de ce atunci când i-a vorbit despre toate plăcerile din capitală nu i-a spus şi de acelea de mai sus? Senneval îi aminteşte de neghiobia stării de lucruri, Desportes o găseşte de râs şi în ciuda listelor, a rapoartelor comisarilor, a spuselor celor care te previn şi a altor încrengături ticăloase stabilite de şeful acestei meserii care place şi ţăranului din Luteţia, îi spune prietenului său că el ar vrea cu orice chip să ia masa cu nişte târfe.

— Ascultă, îi spuse Senneval, m-ai convins. Ca dovadă a lărgimii mele de vederi asupra acestui subiect, te voi ajuta să intri în această lume, dar dintr-o delicateţă pe care vreau să nu mi-o iei în nume de rău, datorită sentimentelor pe care le am faţă de soţie şi cărora nu pot să mă împotrivesc, îmi vei îngădui să nu iau parte la plăcerile tale, îţi voi face doar rost de ele şi mă voi opri!

Desportes vru ca să-şi ia în derâdere prietenul, dar, văzându-l hotărât să nu mai discute cu nici un chip, consimţi la cele spuse şi plecară amândoi.

Renumita S.J. fu aleasă drept preoteasă la templul căreia Senneval se gândi să-şi jertfească prietenul.

— Avem nevoie de o femeie de încredere, de o femeie cinstită, spuse Senneval. Acest prieten pentru care vin să vă cer fierbinte să aveţi toate atenţiile, nu se află decât pentru puţin timp la Paris. El nu ar vrea să plece de aici cu urmări neplăcute pentru numele bun de care se bucură în târgul lui. Spuneţi-ne deschis dacă aveţi ceea ce ne trebuie şi mai spuneţi-ne cât vă datorăm pentru aceasta.

— Ascultaţi, le spuse S.J., îmi dau seama de cinstea de a avea de-a face cu persoane ca voi, nu sunteţi acei bărbaţi pe care să vreau să-i păcălesc, vreau, deci, să vă ajut ca o femeie cinstită şi felul în care o voi face vă va arăta aceasta. Am ceea ce vă trebuie, rămâne doar să ne înţelegem la preţ. Am pentru voi o femeie drăguţă, o creatură care vă va încânta de îndată ce o veţi şti... În sfârşit, este ceea ce noi păstrăm preoţilor, căci bănuiţi că acestor bărbaţi, care îmi sunt cei mai de soi muşterii, nu pot să le dau ceva rău... Acum trei zile domnul episcop de M. mi-a dat pentru ea douăzeci de livre. Arhiepiscopul de R. m-a făcut să câştig cincizeci ieri şi chiar în dimineaţa aceasta un ajutor de prelat mi-a numărat în mână treizeci de livre... V-o dau doar pentru zece livre şi aceasta numai ca să fiu vrednică de cinstea pe care mi-o faceţi, dar va trebui să vă ţineţi de ziua şi ora pe care o voi stabili, căci ea se află în stăpânirea bărbatului ei, un bărbat atât de gelos că stă cu ochii numai pe ea. Ea nu se poate rupe de acasă decât în anumite momente, aşa că nu trebuie să întârziaţi cu nici o clipă faţă de timpul pe care vi-l stabilesc...

Desportes se târgui puţin, nici o târfă, spunea el, nu este plătită cu zece livre în întreaga Lorenă, cu cât el încerca să mai micşoreze din preţ, cu atât mai mult S.J. Îşi lăuda marfa, până la urmă reuşind să se înţeleagă ca a doua zi la orele 10 ale dimineţii să se întâlnească cu toţii. Senneval nu voia să fie părtaş la această afacere, aşa că nu mai putea fi vorba să cineze acolo, aşa cum se gândise mai înainte. Desportes, care era acum mulţumit că va isprăvi devreme această treabă pentru a-şi vedea în restul zilei de alte lucruri mai trebuincioase. La vremea hotărâtă cei doi prieteni ai noştri ajung la drăguţa de mijlocitoare, iar un budoar, pe care îl luase în stăpânire o lumină a zilei întunecată şi voluptoasă, adăpostea zeiţa pe care Desportes urma să o jertfească.

— Norocos copil al amorului, îi spuse Senneval împingându-l în lăcaşul sfânt, aleargă spre braţele voluptoase care se întind înspre tine şi vină mai apoi de-mi povesteşte plăcerile tale. Îmi va părea bine de norocul tău şi bucuria mea va fi cu atât mai curată cu cât nu o voi pizmui în nici un fel pe a ta.

Catehumenul nostru pătrunse înăuntru, trei ore folosite din plin abia îi ajunseră ca să-şi aducă respectul cuvenit. El se întoarse apoi, încredinţându-şi prietenul că de când e pe lume nu a cunoscut ceva asemănător şi că chiar mama amorurilor nu l-ar fi copleşit cu atâtea plăceri.

— Ea este, deci, desfătătoare, spuse Senneval p jumătate înflăcărat.

— Desfătătoare? ah, eu nu aş putea să găsesc cuvinte prin care să-ţi dai seama de ceea ce este ea cu adevărat şi chiar în această clipă, când ar trebuii să fie nimicită orice amăgire, eu simt că nu s-a*r* putea găsi nici un penel care să zugrăvească şuvoiul de încântări în care ea m-a scufundat. Ea adaugă farmecelor pe care i le-a dăruit natura o măiestrie atât de mare în a desfăta simţurile, că aceste daruri sporesc. Ea ştie să pună atâta spirit,

un gust atât de real în plăcerea simţurilor ei că eu încă parcă sunt într-un fel de beţie... Oh, prietene, încearcă şi tu, te rog stăruitor, oricât de obişnuit ai putea să fii cu frumuseţile Parisului, eu sunt convins că tu îmi vei mărturisi că nici una dintre acestea nu înseamnă pentru tine cât aceasta.

Senneval nu putea fi clintit din hotărârile sale, dar, acum, mânat de puţină curiozitate, o rugă pe S.J. să o facă pe această fată să treacă prin faţa lui când va ieşi din budoar... Aceasta încuviinţă. Cei doi prieteni stăteau în picioare ca să o poată cerceta cu de-amănuntul şi iată că prinţesa trece cu multă semeţie...

Dumnezeule drept, numai tu ne poţi spune ce s-a petrecut în sufletul lui Senneval când îşi recunoscu soţia... este ea... este acea mironosiţă căreia îi era ruşine să apară în faţa unui prieten al soţului ei, dar care avea neruşinarea de a veni să se înjosească într-un asemenea loc.

— Ticăloaso, strigă el cu mânie.

Dar în zadar ar fi vrut el să se repeadă asupra acestei creaturi perfide, ea îl recunoscuse deîndată ce îl zărise şi era acum departe de casă. Senneval, aflat într-o stare greu de arătat, vrea să se ia de S.J. Aceasta îşi cere scuze pentru neştiinţa în care se găseşte şi îl încredinţează pe Senneval că de mai bine de 10 ani, adică cu mult înaintea căsătoriei acestui nefericit, această tânără lucrează la ea.

— Nelegiuita! strigă nefericitul soţ, pe care prietenul lui se străduieşte zadarnic să îi uşureze mâhnirea... dar nu, trebuie să sfârşesc cu ea, nu îi datorez decât dispreţul, pentru totdeauna ea trebuie să îl simtă şi eu am de învăţat din această cumplită încercare că niciodată nu trebuie să te încrezi în înfăţişarea prefăcută a femeilor.

Senneval se întoarse acasă, dar nu o mai găsi pe târfă. Ea plecase în mare grabă, ceea ce pe el nu îl nelinişti. Prietenul său nu îndrăzni să-şi prelungească şederea la el după cele întâmplate, aşa că a doua zi îşi luă rămas bun de la el şi

nefericitul Senneval, copleşit de ruşine şi de durere, scrise un in-quarto împotriva nevestelor făţarnice, care nu îndreptă în nici un fel femeile şi pe care bărbaţii nu îl citiră niciodată.

Cum s-a încornorat cineva singur sau Împăcarea neaşteptată

Unul din cele mai mari cusururi ale inşilor de joasă speţă stă în a arunca fără încetare cu cea mai mare uşurinţă tot soiul de vorbe nesocotite, de clevetiri şi de bârfe asupra oricărei fiinţe şi ei fac aceasta şi atunci când se află în preajma unor oameni pe care nu-i cunosc. Nu vă puteţi închipui cât de multe necazuri sunt fructul unor asemenea flecăreli. Într-adevăr, poate oare un om cinstit, care aude spunându-se lucruri urâte despre el, să nu îl pună la locul lui pe cel care a îndrăznit să-l jignească? Nu se face îndeajuns ca tinerii să împărtăşească în educaţia lor o regulă de bună purtare cumpătată, nu sunt obişnuiţi destul să cunoască lumea, numele, calităţile şi situaţia persoanelor în preajma cărora trăiesc. Ei sunt îndopaţi cu nenumărate prostii, care nu sunt bune decât să calce totul în picioare când ei ajung la vârsta judecăţii. Îţi vine să crezi că toţi cei care primesc educaţie ar fi nişte capucini: tot timpul ei sunt ghiftuiţi cu multă cucernicie, maimuţăreli şi fleacuri, şi niciodată cu o bună învăţătură de urmat în viaţă. Mergeţi mai departe, întrebaţi-l pe un tânăr despre adevăratele datorii faţă de societate, întrebaţi-l ce îşi datorează lui însuşi şi ce datorează celorlalţi, întrebaţi-l cum crede el că trebuie să se poarte spre a fi fericit. El vă va răspunde că a învăţat să meargă la liturghie, să recite lungi pomelnice de sfinţi, da că nu ştie nimic despre alte lucruri de care-i vorbiţi că el a fost învăţat să danseze, să cânte, dar nu şi să trăiască cu oamenii. Încurcătura, care va fi o urmare a neajunsului pe

care tocmai l-am arătat, nu a fost atât de mare ca să se ajungă la vărsări de sânge, ea s-a terminat oarecum caraghios şi ca să o putem prezenta amănunţit ne vom folosi mai mult decât trebuie de răbdarea cititorilor noştri. Domnul de Raneville, în vârstă de vreo cincizeci de ani, era unul dintre acei oameni cu mult sânge rece, care-ţi săreau imediat în ochi când te aflai în lume datorită unor plăcute însuşiri: el râdea puţin, dar îi făcea pe ceilalţi să râdă mult, iar prin vorbele de duh, prin spiritul său muşcător şi prin felul nepăsător prin care arunca cuvintele, el găsea adeseori, fie numai prin felul cum ştia să tacă, fie prin felul caraghios de a se exprima al trăsăturilor feţei sale, de obicei calme, meşteşugul ascuns de a înveseli mult mai mult adunările la care era primit, decât acei greu de mistuit guralivi supărători, plictisitori, care au întotdeauna câte ceva de povestit, de care ei râd cu mult înainte, fără să aibă norocul de a descreţi măcar pentru o clipă frunţile celor care îi ascultă. El îşi găsise o bună întrebuinţare într-un departament al proprietarilor de pământ şi, ca să-şi uşureze mâhnirea pricinuită de o căsătorie cu totul nepotrivită pe care o încheiase la Orleans, după ce şi-a lăsat necinstita nevastă în părăsire acolo, el îşi mânca liniştit la Paris un venit de douăzeci sau douăzeci şi cinci de mii de livre cu o frumoasă femeie pe care o întreţinea şi cu câţiva prieteni tot atât de binevoitori ca şi el.

Iubita domnului de Raneville, e de înţeles, nu era o fată oarecare. Ea era femeie măritată şi, prin urmare, mai picantă, căci se spune, pe bună dreptate, că sarea fină a adulterului dă, cel mai adesea, mai mult gust plăcerii. Ea era deosebit de frumoasă, avea treizeci de ani şi una dintre cele mai plăcute înfăţişări cu putinţă. Despărţindu-se de un soţ searbăd şi plicticos, ea venise din provincie să-şi încerce norocul la Paris şi nu i-a trebuit prea mult ca să aibă parte de el. Raneville, de felul lui libertin mereu cu ochii-n patru după vânatul de soi,

nu lăsă să-i scape această pradă şi după trei ani de purtări cinstite faţă de ea, punându-şi la bătaie atât strălucirea minţii cât şi a banilor, o făcu pe această femeie să uite necazurile care o năpădiseră cu dărnicie altădată prin unirea cu un soţ. Împărtăşind amândoi aproape aceeaşi soartă, ei îşi aduceau mângâiere unul altuia şi întăreau prin aceasta acel mare adevăr, care mai stă încă în picioare, potrivit căruia n-ar fi pe lume atâtea căsnicii nefericite, şi prin urmare atâta durere, dacă nu s-ar găsi acei zgârciţi de părinţi care împerechează mai degrabă averi decât fiinţe nimerite, căci, aşa cum îi spunea adesea Raneville iubitei lui, este mai mult ca sigur că numai soarta i-a făcut pe ei să fie împreună, în loc ca ea să aibă parte de un soţ tiran şi caraghios iar el de o nevastă desfrânată, s-a ajuns ca în drumul lor, în locul spinilor, pe care atâta vreme i-au cules, ei să culeagă acum trandafiri.

O întâmplare oarecare, pe care nu e nevoie să o arăt, îl conduse într-o bună zi pe domnul de Raneville în acest loc mocirlos şi vătămător care se numeşte Versailles, în care regi făcuţi să fie slăviţi în capitala lor par să se ferească de-a avea de-a face cu supuşii lor, în care ambiţia, zgârcenia, răzbunarea şi trufia îi mână fără încetare pe toţi acei nenorociţi aici, aceştia neavând altceva mai bun de făcut decât să se jertfească preaputernicului zilei, acest loc în care cele mai de vază personaje ale nobilimii franceze, care ar putea să aibă un rol cu mult mai necesar în ţinuturile pe care le stăpânesc, primesc să vină să se umilească în săli de aşteptare, făcând în chip josnic temenele portarilor de la uşi sau cerşesc un prânz cu mult mai sărăcăcios decât cel de care ar avea parte acasă şi asta de la cei câţiva inşi, pe care norocul îi smulge pentru o clipă din întunericul uitării, în care nu peste multă vreme se vor scufunda din nou.

După ce domnul de Raneville îşi duse la bun sfârşit treburile pentru care venise, se urcă în una

din acele trăsuri de curte, cărora li se spune şi oale de noapte, şi aici se întâlni întâmplător cu un anume domn, pe numele lui Dutour, un guraliv fără pereche, gras ca un pepene, bine legat, rânjind mai tot timpul, funcţionar ca şi domnul de Raneville departamentul proprietarilor de pământ, dar Orléans e în ţinutul lui de baştină, care, aşa cum se va vedea, era şi al lui Raneville. Ei intră în vorbă. Raneville aşteaptă ca tovarăşul său de drum s*ă í*nceapă şi astfel află cum îl cheamă, care îi este porecla, de unde vine, ce afaceri învârteşte, şi toate acestea el le află fără să apuce să scoată vreo vorbă. După ce toate aceste lucruri, care îl priveau pe el au fost făcute cunoscute, Dutour începu să vorbească despre alţi oameni.

— Aţi fost la Orléans, domnule, spuse Dutour, adineauri mi se pare că mi-aţi vorbit de aceasta.

— Am stat acolo vreo câteva luni mai demult.

— Aţi cunoscut aici, nu vă supăraţi, pe o anumită doamnă de Raneville, una din cele mai mari femei ale lumii, cum rar găseşti în Orléans?

— Doamna de Raneville, o femeie destul de drăguţă.

— Cu siguranţă.

— Cred că am văzut-o undeva prin lume.

— Ei bine, o să vă fac o mărturisire: a fost a mea un oarecare timp, cum te văd şi cum mă vezi. Mai mult ca sigur că bărbat mai încornorat decât domnul de Raneville nu găseşti cât e lumea de mare.

— Îl cunoaşteţi şi pe el?

— Nu chiar, doar din spuse. Se zice că ar fi un stricat care îşi prăpădeşte averea la Paris cu dezmățate şi desfrânaţi ca şi el.

— Nu pot să spun nimic despre el, nu îl cunosc dar eu îi compătimesc pe bărbaţii încornoraţi. Nu cumva, din întâmplare, faceţi parte din tagma lor?

— Ce vreţi să ştiţi, dacă sunt însurat sau dacă sunt încornorat?

— Şi una şi alta! Aceste cuvinte sunt atât de apropiate astăzi, că ar fi foarte greu să se facă vreo deosebire între ele.

— Am fost însurat, domnule, am avut nefericirea de a avea parte de o nevastă nepotrivită pentru mine. Felul său de a fi, împăcându-se prea puţin cu al meu, ne-am despărţit în bună înţelegere. Ea a dorit să meargă să-şi împărtăşească singurătatea cu una din rudele ei evlavioase la mănăstirea din Saint-Aure. Ea stă acum acolo şi îmi dă din când în când câte o veste, dar nu ne mai vedem în nici un fel.

— A devenit ea o cucernică?

— Nu cred. Mie însă mi-ar părea bine să fie aşa.

— Ah, vă înţeleg. Şi nu sunteţi dornic să ştiţi cum se simte, acum cu prilejul şederii datorate treburilor care vă poartă la Paris?

— Într-adevăr, nu, căci mie nu îmi plac mănăstirile, eu sunt făcut pentru plăceri, mie îmi place să petrec, să mă veselesc, să fiu căutat de oameni, aşa că nu mă gândesc ca pentru un vorbit la mănăstire să-mi primejduiesc cel puţin şase luni în care-mi pot face de cap.

— Dar o femeie...

— Este o creatură la care iei seamă doar atunci când te foloseşti de ea, dar de care trebuie să ştii să te lepezi fără milă când motive întemeiate te îndepărtează de ea.

— Sunteţi necruţător în ceea ce spuneţi acum.

— Ba de loc... e înţelepciune... este ceea ce vântură, este glasul bunului simţ, pe care e bine să ţi-l însuşeşti, de nu vei trece de prost.

— Ceea ce îmi spuneţi poate că trădează vreun neajuns pe care îl are soţia dumneavoastră. Lămuriţi-mă despre ce e vorba: vreun cusur de la natură, nu e destul de îndatoritoare, nu ştie să se poarte în lume.

— Câte ceva din toate acestea... câte puţin din toate, domnule, dar să trecem peste asta, vă rog şi să ne întoarcem la doamna de Raneville. Pe toţi dracii, nu înţeleg cum de aţi putut trăi la Orleans fără să petreceţi niciodată cu această creatură... toţi de acolo au făcut acest lucru.

— Nu chiar toţi, căci, după cum vedeţi, eu nu am făcut-o.

Trebuie să ştiţi că mie nu îmi plac femeile măritate.

— N-aş vrea să par necuviincios, dar îmi puteţi spune cu cine vă petreceţi, domnule, mă rog, timpul?

— În primul rând îmi văd de treburile mele şi apoi cunosc şi eu o frumoasă făptură, cu care iau cina din când în când.

— Sunteţi însurat, domnule?

— Da, sunt.

— Şi nevasta?

— Ea stă în provincie, o las acolo, aşa cum şi a dumneavoastră este lăsată la Saint-Aure.

— Căsătorit, domnule, căsătorit, va să zică veţi fi fiind din aceeaşi tagmă, haide, spuneţi.

— Nu v-am spus că soţ şi încornorat sunt două cuvinte asemănătoare... Stricarea moravurilor, belşugul... iată lucruri care fac ca o femeie să decadă.

— Oh, este întru totul adevărat, domnule, este întru totul adevărat.

— Vorbiţi de parcă aţi fi un bărbat atotştiutor.

— Nu întru totul: să fie, deci, aşa cum spuneţi, o prea frumoasă fiinţă vă alină întristarea în lipsa unei soaţe părăsite.

— Da, aşa este, o prea frumoasă fiinţă, pe care aş vrea să o cunoaşteţi.

— Îmi faceţi o deosebită cinste, domnule.

— Hai, nu mai faceţi nazuri, iată-ne şi ajunşi. Vă las în seara aceasta să vă vedeţi liniştit de treburi, dar mâine vă aştept negreşit la cină la adresa aceasta.

Şi Raneville avu grijă să i-o dea, dar sub un alt nume. Îi înştiinţează numaidecât pe toţi cei apropiaţi lui ca atunci când va veni cineva să-l caute sub acel nume să poată fi adus cu uşurinţă la el.

A doua zi, domnul Dutour nu întârzie la întâlnire ajutat şi de măsurile care fuseseră luate ca să poată găsi fără greutate pe Raneville la locuinţa lui sub un alt nume. Odată schimbate cele dintâi salutări, Dutour îşi trădă nerăbdarea, neliniştindu-se că nu vedea încă zeitatea pentru care venise.

— Om nerăbdător, îi spuse Raneville, nu e greu să ghicesc spre ce căutaţi cu ochii... vi s-a făgăduit o frumoasă femeie, aţi vrea să vă învârtiţi deîndată împrejurul ei. Obişnuit cum sunteţi să încornoraţi bărbaţii din Orléans, aţi vrea, mai mult ca sigur, să vă purtaţi la fel şi cu ibovnicii din Paris. Pun rămăşag că nu v-aţi da în lături dacă aţi putea să mă aşezaţi pe aceeaşi treaptă cu acel nefericit de Raneville, despre care mi-aţi vorbit ieri cu atât haz.

Dutour îi răspunse precum un bărbat cu multă trecere la femei, ca un înfumurat, aşadar spunând multe neghiobii, discuţia se învioră pentru un moment, după care Raneville, luându-l de mână, îi spuse:

— Haide, om neînduplecat ce eşti, haide în templul unde vă aşteaptă zeitatea.

Spunând acestea, el îl duse pe Dutour într-un încântător alcov în care se afla iubita lui Raneville, pregătită să-şi bată joc şi ştiind ceea ce s-a hotărât. Ea era îmbrăcată în cea mai mândră rochie de seară, îi aştepta pe un divan de catifea, însă era acoperită cu un văl, nimic nu îi ascundea eleganţa şi bogăţia făpturii, numai chipul îi era cu neputinţă de zărit.

— Iată o preafrumoasă fiinţă, strigă Dutour, dar de ce sunt lipsit de plăcerea de a mă minuna de chipul ei? Ne găsim oare în seraiul Sultanului?

— Să nu vorbim despre asta. Este vorba d pudoare.

— Ce fel de pudoare?

— Credeţi că eu aş vrea să mă mulţumesc doar prin a vă arăta trupul şi rochia iubitei mele? Fără îndoială că nu. Izbânda mea va fi deplină numai atunci când, făcând să dispară toate aceste văluri, eu aş putea să vă conving de fericirea pe care o am aflându-mă în stăpânirea atâtor farmece. Dar cum această tânără este de felul ei destul de ruşinoasă, nu aş vrea să o fac să roşească spunându-vă toate amănuntele. Ea a binevoit să consimtă la aceasta dar numai cu condiţia anume ca să fie acoperită de un văl. Vă daţi seama ce înseamnă pudoarea, delicateţea femeilor, domnule Dutour. Nu pe un bărbat elegant şi cu gust precum sunteţi ar trebui să lămuresc asupra acestui lucru.

— Cum, pe cinstea mea, chiar vreţi să convingeţi?

— Întru totul, aşa cum v-am spus, nu găsiţi un alt bărbat mai puţin gelos decât mine, fericirea care aş putea să o gust numai eu mi se pare searbădă, nu găsesc desfătare mai mare decât în ceea ce poate fi împărţit şi cu altcineva.

Şi, ca pentru a întări aceste cuvinte, Raneville începu să ridice eşarfa străvezie, care lăsă astfel descoperiţi numaidecât cei mai frumoşi sâni pe care un muritor are putinţa să-i vadă... Dutour se aprinse cât ai clipi.

— Ei, zise Raneville, cum vi se par aceşti sâni?

— Par să fie chiar nurii zeiţei Venus.

— Nu vi se pare că astfel de sâni atât de albi şi de tari sunt făcuţi într-adins ca să înflăcăreze... atingeţi-i, prietene, atingeţi-i, ochii ne mai înşeală câteodată, vă sfătuiesc să ajungeţi la cea mai mare desfătare folosindu-vă de toate simţurile.

Dutour apropie o mână tremurândă şi începu să pipăie înnebunit cel mai frumos sân din lume,

neputându-se dumiri de bunăvoinţa de necrezut a prietenului lui.

— Să coborâm mai jos, îi spuse Raneville, ridicând până peste mijloc fusta uşoară de tafta, fără ca nimic să se împotrivească acestei cercetări, ei bine, ce ziceţi, credeţi că templul dragostei ar putea fi sprijinit pe mai frumoase coloane?

Şi drăguţul de Dutour pipăia fără încetare tot ceea ce Raneville dezvăluia.

— Pungaşule, îţi ghicesc gândurile, mai urmă binevoitorul prieten, acest templu neasemuit pe care chiar graţiile l-au acoperit cu un muşchi moale... ardeţi de dorinţa de a-l întredeschide, nu-i aşa? Ce spun, v-aţi mulţumi şi dacă l-aţi săruta, pun rămăşag că e aşa.

Şi Dutour orbit... bolborosind... nu mai răspundea decât prin simţurile sale năvalnice, privirile mijlocind totul... este îmbărbătat... degetele sale de cunoscător mângâie porticul templului pe care chiar voluptatea îl întredeschide dorinţelor sale... i se îngăduie şi dumnezeiescul sărut, el îl dă şi îl soarbe cu nesaţ timp de o oră.

— Prietene, zise el, n-aş mai vrea decât sau să mă goniţi de aici, sau să-mi îngăduiţi să merg mai departe.

— Cum, aţi vrea mai departe, şi unde aţi vrea să ajungeţi, mă rog?

— Vai, cum nu vreţi să mă înţelegeţi, eu sunt îmbărbătat de dorinţă şi nu mă mai pot înfrâna.

— Dar dacă această femeie este urâtă?

— Este cu neputinţă când ea are aceste farmece dumnezeieşti.

— Dar dacă ea este...

— Oricum ar fi, vreau să spun, dragul meu, că nu mă mai pot stăpâni.

— Aida de, prieten neîndurător, aida de, dacă trebuie o să vă împlinesc dorinţa, veţi şti să-mi fiţi cel puţin recunoscător pentru bunăvoinţa-mi?

— Ah, cât voi putea de mult, fiţi sigur.

Şi Dutour îl apucă cu blândeţe pe prietenul său de braţ, ca şi cum l-ar fi îndemnat să-l lase singur cu această femeie.

— Oh, ca să vă părăsesc, nu, nu pot să fac aceasta, îi spuse Raneville, dar o să vă frământe oare conştiinţa şi nu v-ar mulţumi faptul că voi fi şi eu de faţă? Între bărbaţi astfel de mofturi nu-şi au locul. De altfel aceasta este condiţia: sau în faţa mea sau nu.

— Aş face-o chiar dacă ar fi şi-n faţa diavolului, strigă Dutour nemaiputându-se stăpâni şi se repezi spre sanctuarul în care tămâia sa ar fi vrut să ardă, dacă asta vreţi, mă învoiesc şi la asta.

— Ei bine, îi spuse Raneville, vom vedea dacă v-au înşelat cele ce le-aţi văzut, vom vedea dacă darurile făgăduite de atâtea farmece sunt amăgitoare sau adevărate... ah, niciodată nu mi-a fost dat să văd aşa ceva.

— Dar blestematul acesta de văl, vălul acesta viclean nu mi se va îngădui să-l dau la o parte?

— Ba da... În ultimul moment, în momentul atât de desfătător când simţurile noastre vor fi fermecate de o dumnezeiască beţie, când vom fi tot atât de fericiţi ca şi zeii, şi poate chiar mai presus de ei. Această neaşteptată plăcere va face ca încântarea să vă fie de două ori mai mare: plăcerii de a o avea chiar pe Venus, îi veţi adăuga desfătarea de nespus de a contempla trăsăturile Florei şi totul se va împreuna sporindu-vă netulburata fericire; vă veţi scufunda tot mai mult în acest ocean al plăcerii în care omul găseşte atâtea dulci temeiuri pentru a-şi mângâia viaţa... Îmi veţi face semn...

— Oh, vă înşelaţi amarnic, spuse Dutour, căci în acel moment voi fi de nestăpânit...

— Da, vă văd că sunteţi cam zvăpăiat...

— Zvăpăiat, însă până la un punct, oh, prietene, ca să mă apropii de această clipă cerească, înlăturaţi, înlăturaţi aceste văluri ca să pot contempla cerul însuşi.

— Iată cerul, spuse Raneville, dând la o parte vălul, dar păziţi-vă ca acest paradis să nu vă poarte chiar în infern!

— Oh, Dumnezeule, strigă Dutour, recunoscându-şi soţia... cum, dumneavoastră sunteţi, doamnă... domnule, ce glumă ciudată, aţi merita... această ticăloasă...

— O clipă, o clipă, om zvăpăiat, meritaţi tot ce s-a întâmplat, e bine să învăţaţi, prietene, să fiţi mai cu luare-aminte la oamenii care vă ies în cale, nu aşa cum aţi fost ieri cu mine. Acel nenorocit de Raneville, de care v-aţi bătut joc în asemenea chip la Orléans, sunt chiar eu, domnule; cum vedeţi, el se află la Paris; de altfel, iată că vă aflaţi mult mai departe decât v-aţi închipuit, aţi crezut că m-aţi încornorat pe mine şi, iată, tocmai v-aţi încornorat singur.

Dutour îşi dădu seama că a primit o lecţie, întinse mâna prietenului său încredinţat că a căpătat ceea ce merita.

— Dar această trădătoare...

— Ei bine, ea îţi calcă pe urme, căci care este acea barbară lege care înlănţuie acest sex, lăsându-ne nouă toată libertatea? Cât de dreaptă este o astfel de lege? Şi cu ce drept al naturii v-aţi închis soţia la Saint-Aure, în timp ce la Paris şi la Orléans îi încornoraţi pe bărbaţi? Prietene, acest lucru nu mi se pare drept, această scumpă făptură, pe care nu aţi ştiut să o preţuiţi, a venit la Paris în căutare de alte cuceriri şi bine a făcut, căci, găsindu-mă, eu am făcut-o fericită, faceţi acelaşi lucru pentru doamna de Raneville, încuviinţez aceasta şi să trăim fericiţi toţi patru, în aşa fel ca victimele sorţii să nu fie şi ale oamenilor.

Dutour găsi că prietenul lui avea dreptate, dar, printr-o fatalitate de neînţeles, el se îndrăgosti din nou ca un nebun de soţia sa. Raneville, pe cât de muşcător îl ştim, avea un suflet tot pe atât de mare că nu putu să fie potrivnic stăruinţelor lui Dutour de a-şi recăpăta nevasta, acest lucru fu dorit şi de

tânăra femeie şi astfel am putut vedea cu siguranţă prin această întâmplare fără seamăn o pildă, cu totul neobişnuită în felul ei, despre loviturile sorţii şi ciudăţeniile iubirii.

Bărbatul îndreptat

Un bărbat aflat de acum la anii când se coboară panta vieţii se gândi să se căsătorească, cu toate că trăise până atunci fără nevastă, şi lucrul cel mai necugetat pe care-l făcu fu acela de a-şi lua ca soaţă o tânără de optsprezece ani, cu o înfăţişare dintre cele mai plăcute cu putinţă şi cu un trup desăvârşit. Domnul de Bernac, căci aşa se numea acest bărbat, făcea o prostie luându-şi nevastă, cu atât mai mult cu cât el nu era nici măcar în stare de a se folosi de plăcerile obişnuite ale legăturii dintre soţi şi i-ar fi trebuit mult ca toanele prin care el înlocuia curatele şi alesele plăceri ale traiului în doi să poată să încânte pe o fiinţă tânără cu un fel de a se prezenta precum al domnişoarei de Lurcie, căci aşa se numea nefericita de care Bernac tocmai îşi legase viaţa. Chiar din noaptea nunţii el îi făcuse cunoscute tinerei neveste pornirile lui, după ce o convinsese să jure că nu va spune nimic despre acestea părinţilor ei. Era vorba, aşa cum ne arată şi renumitul Montesquieu, de acel fel mârşav de a te purta cu cineva, fel care aminteşte de copilărie: tânăra femeie, stând într-o poziţie a corpului ca şi o fetiţă care-şi primeşte pedeapsa, se supunea, cincisprezece sau douăzeci de minute, mai mult sau mai puţin, toanelor sălbatece ale bătrânului ei soţ care, în amăgirea pe care i-o dădea această scenă, încerca acea desfătătoare beţie, pe care orice bărbat cu o minte mai sănătoasă ar fi vrut să o simtă în braţele binecuvântate ale domnişoarei Lurcie. Felul de a fi tratată păru cam aspru pentru o fată delicată, drăguţă, crescută în îndestulare şi departe de orice pedantism, totuşi, cum ea fusese sfătuită să fie

supusă, ea crezu că acesta ar fi felul de a se purta al tuturor soţilor, poate şi fiindcă chiar Bernac o ajutase să ajungă la această idee şi, drept urmare, ea se învoia la modul cel mai cinstit din lume să facă pe plac acestor gusturi stricate ale satirului de soţ. Zi de zi ea avea parte de acelaşi lucru şi, uneori, chiar de două ori pe zi. La capătul a doi ani de căsătorie domnişoara de Lurcie, căreia noi nu încetăm a-i spune astfel, deoarece, ea era încă fecioară ca şi în prima zi a nunţii, îşi pierdu părinţii şi odată cu ei şi speranţa de a-şi uşura pedeapsa, căci de la un anumit timp ea se gândise să le spună tot ceea ce i se întâmplă.

Această pierdere îl făcu pe Bernac mult mai îndrăzneţ şi, dacă el se ţinuse în anumite margini atunci când trăiau părinţii soţiei lui, deîndată ce ei nu mai erau, el depăşi în cruzime orice închipuire, ştiind şi că ea era acum în neputinţă de a-i implora ca răzbunători. Ceea ce la început nu părea să fie un lucru prea îngrijorător, cu timpul ajunse să fie un adevărat chin. Domnişoara de Lurcie nu se mai putea stăpâni, inima ei se înăsprea; ea nu se mai gândea decât la răzbunare. Domnişoara de Lurcie vedea destul de puţini oameni, bărbatul ei o îndepărta cât putea mai mult de semeni. Doar cavalerul d'Aldour, în ciuda uşoarelor mustrări ale lui Bernac, nu înceta să-şi vadă ruda. Acest tânăr avea o înfăţişare plăcută, cum rareori s-a văzut şi nu întâmplător el stăruia în a-şi vizita necontenit verişoara. Cum se vorbea prea mult în lume despre bărbaţii geloşi, de teamă să nu fie luat în derâdere, Bernac nu prea îndrăznea să-l alunge pe d'Aldour de pe lângă casă... Domnişoara de Lurcie îşi aruncase ochii asupra acestei rude pentru a găsi o cale de scăpare din sclavia în care trăia. Ea asculta în fiecare zi vorbele dulci cu care o copleşea vărul ei şi, în cele din urmă, ea îşi deschise cu totul inima acestuia şi îi mărturisi ceea ce i se întâmplă.

— Răzbună-mă pe acest păcătos de om, îi spunea ea, răzbună-mă într-un astfel de chip ca el

să nu îndrăznească vreodată să pomenească despre aceasta. Ziua când vei izbuti acest lucru va fi şi cea a izbândei tale, acesta este preţul cu care eu voi fi a ta.

D'Aldour, încântat, îi făgăduieşte că va face tot ce îi stă în puteri şi nu se mai frământă decât la a găsi felul care să-i aducă o izbândă care să-i dăruiască atât de plăcute clipe. Când totul a fost pregătit:

— Domnule, îi spuse lui Bernac într-una din zile, mă bucur de cinstea de a vă fi atât de apropiat, iar încrederea pe care o am în dumneavoastră este deplină încât pot ca să vă înştiinţez despre căsătoria în secret pe care tocmai am încheiat-o.

— O căsătorie în secret, spuse Bernac, încântat de a se vedea descotorosit prin aceasta de un potrivnic la care se gândea cu groază.

— Da, domnule, tocmai mi-am legat viaţa de o fermecătoare făptură şi mâine va fi ziua fericirii noastre. Mărturisesc, este o fiinţă care nu are avere, dar mie nu-mi pasă, cât am eu ne va ajunge la amândoi. Mă căsătoresc, este adevărat, cu o întreagă familie, aş putea să zic, sunt patru surori care trăiesc toate împreună, dar cum tovărăşia lor este plăcută, fericirea mea va fi cu atât mai mare... M-aş simţi măgulit, urmă tânărul, dacă verişoara mea şi cu dumneavoastră îmi veţi face cinstea de a veni cel puţin la masa de nuntă.

— Domnule, eu ies în lume destul de puţin şi soţia mea chiar mai puţin, noi trăim amândoi ca nişte mari singuratici, dacă ei i-ar place, din partea mea eu nu mă împotrivesc.

— Vă cunosc pornirile, domnule, mai zise d'Aldour şi pot să vă spun că totul va fi pe pofta inimii... ca şi dumneavoastră şi mie îmi place singurătatea, de altfel, eu am acum şi anumite motive ca să mă ascund de restul lumii: petrecerea va fi la ţară, timpul este prielnic, totul vă cheamă şi

vă dau cuvântul meu de onoare că vom fi cu desăvârşire singuri.

Lurcie, într-adevăr, lăsă de înţeles că ar dori să meargă, soţul ei nu îndrăzneşte să se împotrivească de faţă cu Aldour şi lucrurile rămân hotărâte.

— A trebuit ca să vrei un asemenea lucru, spuse Bernac dojenitor atunci când rămase singur cu soţia lui. Ştii bine că mie nu-mi pasă de toate acestea, voi avea grijă să pun capăt unor astfel de dorinţe şi aş vrea să te înştiinţez că în curând am de gând să te duc şi să te aşez pe una dintre moşiile mele. Acolo nu vei vedea niciodată pe altcineva în afara mea.

Şi, ca să aibă un motiv, întemeiat sau nu, prin care să sporească şi mai mult farmecul scenelor de desfrâu, a căror urzeală Bernac le născocea când nu mai avea pe ce să se sprijine, el se folosi de acest prilej şi o duse pe Lurcie în camera lui, unde îi spuse:

— Vom merge... da, am promis, dar vei plăti scump dorinţa pe care ai arătat-o...

Sărmana făptură nefericită, ştiindu-se aproape de capăt, îndură totul fără să se plângă.

— Fă aşa cum îţi place, domnule, spuse ea cu umilinţă, mi-ai făcut un hatâr pentru care nu pot să-ţi fiu decât recunoscătoare.

Atâta blândeţe, atâta supunere ar fi înmuiat orice inimă, nu însă pe cea împietrită în viciu, cum era cea a libertinului Bernac, acesta nu poate fi oprit, el se face fericit, se culcă apoi fără să-şi facă griji. A doua zi, d'Aldour, aşa cum se înţelesesem, vine să-i ia pe cei doi şi pleacă cu toţii.

— Iată, spuse tânărul văr al domnişoarei de Lurcie, intrând împreună cu aceasta şi cu bărbatul ei într-o locuinţă destul de retrasă, vedeţi că acest loc nu prea seamănă a sărbătoare publică. Nici o trăsură, nici un servitor care să ne aştepte, aşa cum v-am spus, suntem cu desăvârşire singuri.

Totuşi, patru femei înalte, de vreo treizeci de ani, bine făcute, voinice şi având înălţimea cam de cinci picioare şi jumătate fiecare, înaintează înspre ei şi vin în felul cel mai cuviincios cu putinţă să-i primească pe domnul şi doamna de Bernac.

— Iată soţia mea, domnule, spuse d'Aldour, arătând spre una dintre ele şi acestea trei sunt surorile ei. Ne-am căsătorit în zorii zilei la Paris şi v-am aşteptat ca să sărbătorim nunta.

Se spun lucruri curtenitoare şi de o parte şi de alta. După un scurt popas în salon unde Bernac se convinse spre marea lui uimire că ei sunt atât de singuri pe cât şi-o dorise, un servitor anunţă ospăţul şi se puseră cu toţii la masă. O mare veselie îi cuprinse pe toţi. Cele patru aşa-zise surori, destul de obişnuite cu toate vorbele de duh şi glumele, aduseră la masă toată zburdălnicia şi toată voia bună cu putinţă, şi cum totul avea loc în marginile unei cuviinţe desăvârşite, Bernac se zăpăci într-atât că se credea în cea mai bună societate de care avusese vreodată parte. În timpul acesta, Lurcie, încântată că îl vedea pe tiranul ei atras în cursă, se întreţinea voioasă cu vărul ei şi lua hotărârea disperată de a trece peste acea înfrânare care nu adusese decât amărăciune şi lacrimi, ea dădea pe gât pahar după pahar de şampanie şi îl copleşea pe tânăr cu cele mai drăgăstoase priviri. Surorile eroinei noastre, care se înviorase şi ele, schimbau de alături priviri între ele, iar Bernac, prins în vârtejul petrecerii, negăsind decât o plăcere nevinovată în ceea ce se întâmpla în jurul său, nu se lăsa mai prejos decât ceilalţi. Dar

cum el nu trebuia să îşi piardă judecata, d'Aldour îl opri la timp şi îi chemă pe toţi la o cafea.

— Haide, cumetre, spuse el după aceea, faceţi-mi plăcerea de a-mi vedea casa deoarece vă ştiu un om cu gust. Am cumpărat-o şi am aranjat-o anume în vederea căsătoriei, dar tare mi-e teamă că am făcut o afacere proastă, aş vrea mult să ştiu ce părere aveţi.

— Îmi face plăcere, îi zise Bernac, nimeni nu se pricepe ca mine la aceste lucruri şi pun rămăşag chiar pe zece livre că voi şti să preţuiesc totul.

D'Aldour o ia sprinten pe scări, dând mâna drăguţei lui verişoare. Bernac este aşezat între cele patru surori şi pătrund rânduiţi astfel într-o încăpere foarte întunecată şi foarte îndepărtată, situată în partea cea mai lăturalnică a casei.

— Aceasta este camera de nuntă, îi spuse d'Aldour bătrânului gelos. Vedeţi acest pat, cumetre, aici soţia va înceta să mai fie fată mare. Nu-i aşa că a venit clipa după care ea tânjeşte?

Aceste cuvinte dădură tonul la ceea ce urmează: în chiar acea clipă cele patru ştrengăroaice ale noastre săriră asupra lui Bernac, înarmate fiecare cu un mănunchi de nuiele. Îi dădură jos pantalonii şi el este ţintuit astfel de două dintre ele ca să nu poată mişca, în timp ce celelalte două se dezlănţuiră bărbăteşte cu bicele asupra lui.

— Scumpe cumetre, îl strigă d'Aldour, nu v-am prevenit eu ieri că totul va fi pe pofta inimii dumitale? nu am putut însă găsi nimic altceva care să vă fie mai pe plac decât această cale prin care vă înapoiez ceea ce încântătoarea soţie pe care-o aveţi primeşte zi de zi. Nu îmi vine să cred că aţi putea fi atât de barbar încât să faceţi un lucru care să vi se pară apoi neplăcut când cineva vi-l întoarce şi dumneavoastră, aşa că mă gândesc că veţi fi mulţumit de curtenia de care dau dovadă.

Mai lipseşte totuşi ceva ca această dovadă de politeţe să fie desăvârşită: verişoara mea mai susţine că este atât de neatinsă de parcă şi-ar fi luat bărbat adineaori, ştiu însă că au trecut ani buni de când sunteţi împreună. O asemenea nepăsare din parte-vă se datorează cu siguranţă neştiinţei, pun rămăşag că nu ştiţi cum se face treaba... ca bun prieten ce vă sunt, o să vă învăţ eu.

Şi, spunând acestea, în tărăboiul groaznicelor ţipete de alături, sprintenul cavaler îşi aruncă verişoara pe pat şi o făcu femeie sub privirile uluite ale soţului ei nevrednic... Odată cu aceasta şi femeile noastre îşi încetară ceremonia.

— Domnule, spuse d'Aldour coborând de deasupra altarului, poate că găsiţi că această lecţie este prea din cale-afară, dar e vremea să recunoaşteţi că felul în care vă necinsteaţi soţia nu era cu nimic mai prejos. Domnule, nu sunt şi nu vreau să fiu iubitul soţiei pe care o aveţi, iată, v-o înapoiez, dar vă sfătuiesc să vă purtaţi de acum înainte într-un chip mai cinstit cu ea, altfel ea îşi va găsi în mine un răzbunător care o să vă cruţe şi mai puţin.

— Doamnă, strigă Bernac, furios la culme, cu siguranţă că acest fel de a te purta...

— ... Este cel pe care l-aţi meritat, domnule, îl opri Lurcie, dacă nu v-a priit nu vă opreşte nimeni să-l faceţi cunoscut în gura mare, vom arăta fiecare ce ne-a îndemnat la aceasta şi o să vedem de cine va râde lumea.

Bernac, ruşinat, recunoaşte că a fost nedrept, el nu caută sofisme pentru a se dezvinovăţi, aşa că se aruncă la picioarele soţiei lui şi o roagă să-l ierte: Lurcie, dulce şi mărinimoasă, îl ridică şi îl îmbrăţişează, amândoi se reîntorc acasă şi nu ştiu ce mijloace a folosit Bernac, dar niciodată Parisul de atunci nu a cunoscut o pereche mai devotată, prieteni mai iubitori şi soţi mai virtuoşi.

Augustine de Villeblanche sau vicleşugul iubirii

Dintre toate rătăcirile de la natură, cea care a făcut să curgă cel mai mult cerneala, cea care li s-a părut cea mai ciudată acestor aşa zişi filosofi care vor să studieze orice, fără să înţeleagă niciodată nimic, este dată de acea pornire de neînţeles pe care femei de un anumit fel sau de un anumit caracter o au pentru persoane de acelaşi sex, îi spunea uneia dintre cele mai bune prietene ale ei într-o zi domnişoara de Villeblanche, despre care vom avea prilejul de a vorbi îndată. Cu toate că, mult înainte de vestita Sapho şi după ea, nu poţi găsi un loc în lume, un singur oraş în care să nu întâlneşti femei având această aplecare şi prin urmare, având dovezi atât de convingătoare, ar părea mai potrivit să învinovăţeşti natura de ciudăţenie decât pe aceste femei de crimă împotriva naturii, cu toate acestea, deci, ele au fost defăimate fără încetare şi fără prestigiul sexului nostru, căruia nimeni niciodată nu i s-a putut împotrivi, cine ştie dacă un Cujas, un Bartole, un Ludovic IX n-ar fi născocit împotriva acestor simţitoare şi nefericite creaturi legi ca şi împotriva ereticilor, aşa cum gândiseră să dea împotriva acelor bărbaţi care, având ca şi ele aceeaşi ciudată pornire, şi aceleaşi întemeiate motive, au crezut că pot gusta din plăcere între ei şi s-au gândit că amestecul sexelor, necesar pentru înmulţirea neamului omenesc, ar putea la fel de bine să nu aibă aceeaşi însemnătate când e vorba numai de plăcere. Dea Domnul ca noi să nu ne căsătorim niciodată acolo înăuntru... nu-i aşa, draga mea, urmă mai departe frumoasa Augustine de Villeblanche, dând prietenei nişte sărutări care păreau totuşi să îi dea acesteia de bănuit, dar în locul unor legi aspre, în locul dispreţului, în locul batjocurii necruţătoare, a acestor arme tocite de tot

în zilele noastre, nu ar fi oare mult mai simplu, ca urmând o cale care să fie fără nici o însemnătate pentru societate, la fel şi pentru Dumnezeu şi poate mai necesară decât se crede pentru natură, să se ajungă ca fiecare om să facă ceea ce pofteşte... De ce ar trebui să ne temem de acest desfrâu?... În ochii oricărei fiinţe cât de cât înţelepte, acest desfrâu ar putea să pară ca înlăturând alte nenorociri mai mari, dar nu se va putea dovedi vreodată ca el să aibă ca urmare lucruri primejdioase... Ei, Dumnezeule, să ne fie teamă oare că ciudăţeniile acestor fiinţe de un sex sau de altul ar face lumea să piară, că ele ar pune la mezat preţioasa speţă omenească şi că aşa zisa lor crimă ar duce speţa la pieire, deoarece nu ajută la înmulţirea ei? Dacă ne-am gândi mai bine ne-am da seama că aceste pierderi fără folos sunt neînsemnate pentru natură, căci ea nu numai că nu le osândeşte de loc dar ea ne arată prin mii de exemple că le vrea şi că şi le doreşte, şi dacă aceste pierderi i-ar pricinui mâhnire, le-ar îngădui în celelalte numeroase cazuri, oare, ar îngădui ea, oare, dacă puii de om i-ar fi neapărat trebuincioşi, ca o femeie să nu slujească în vederea acestui lucru decât a treia parte din viaţa ei şi ar îngădui ea, oare, ca abia ieşite din mâinile ei, jumătate din fiinţele pe care le zămisleşte să aibă porniri potrivnice acestei progenituri de care ea are totuşi nevoie? Mai bine să spunem astfel: ea îngăduie ca speciile să se înmulţească, dar ea nu are trebuinţă de aceasta şi cu siguranţă că ea va avea întotdeauna mai multe fiinţe de care nu se va folosi, însă ea va fi departe de a se supăra pe pornirile celor care nu au în vedere înmulţirea speciei şi cărora le este scârbă ca să se supună acesteia. Ah! să o lăsăm să facă cum crede ea mai bine pe această bună mamă a noastră, care e natura, să fim convinşi că mijloacele ei sunt uriaşe şi că nimic din ceea ce noi facem nu o ofensează şi

că crima care ar avea să pună capăt legilor ei nu este cunoscută de oameni.

Domnişoara Augustine de Villeblanche, al cărei fel de a gândi tocmai l-am văzut, rămasă stăpână pe viaţa ei de la vârsta de douăzeci de ani şi având pentru aceasta un venit de trei mii livre, se hotărâse, urmând îndemnul inimii ei, să nu se căsătorească niciodată. Fără să fie de viţă nobilă, ea era fiica unui bărbat care se îmbogăţise în Indii, ea era singurul lui copil şi acesta murise fără ca să poată să o convingă să se căsătorească. Nu este nevoie să ne ascundem, Augustine intra în tagma celor care aveau acea ciudăţenie, pe care am văzut mai înainte că ea o apăra. Ea îşi mărturisise scârba ce o simţea faţă de căsătorie. Fie că fusese sfătuită astfel, fie datorită educaţiei, fie datorită vreunei porniri a firii ei sau datorită fierbinţelii sângelui ei (ea se născuse la Madras), fie insuflată de natură, fie datorită oricărui alt lucru, ca să fim mai scurţi, domnişoara de Villeblanche nu-i putea suferi pe bărbaţi. Ea se dăruise în întregime acelui lucru pe care unii oameni cu auz fin îl aud rostit prin cuvântul saphotism. Ea nu găsea plăcere decât cu fiinţele de acelaşi sex cu ea şi se despăgubea prin farmecele acelui dispreţ faţă de Amor.

Augustine era o făptură în stare să ducă la pierzanie pe orice bărbat: înaltă, foarte bine făcută, ea era o oacheşă cum rareori întâlneşti, avea nasul puţin coroiat, nişte dinţi minunaţi şi ochii ei aveau un mod de a se exprima, o vioiciune... pielea îi era de o delicateţe şi de o albeţe fără seamăn, ea era întru totul de o voluptate atât de picantă... Încât mai mult ca sigur că văzând-o făcută parcă a dărui dragoste şi ea fiind atât de hotărâtă să nu primească, se poate ca multora dintre bărbaţi să le fi dat prilejul cel mai nimerit de a o împroşca cu o mulţime de ocări faţă de pornirea ei, de altfel destul de obişnuită, dar care lipsea templele lui Paphos de una dintre cele mai potrivite creaturi pentru a le sluji, o astfel de fiinţă aducea mult

necaz închinătorilor la templele zeiţei Venus. Domnişoara de Villeblanche râdea cu nepăsare la toate ocările acestea, la toate aceste clevetiri şi îşi vedea mai departe de toanele ei.

— Cea mai mare nebunie, spunea ea, este aceea care face ca nouă să ne fie ruşine de aplecările dăruite de natură. Şi a-ţi bate joc de o fiinţă ale cărei porniri sunt deosebite este la fel de barbar ca a lua în zeflemea pe un bărbat sau pe o femeie care au ieşit chiori sau şchiopi din pântecul mamei lor. Dar ca să încerci să-i convingi de nişte lucruri atât de obişnuite pe proşti este tot una cu a încerca să opreşti mersul aştrilor. Găsim un fel de plăcere în îngâmfarea de a-ţi bate joc de nişte cusururi care nu există şi aceste plăceri sunt atât de gustate de oameni, mai ales de imbecili, că rareori îi vezi lepădându-se de ele... Aceasta dă naştere, de altfel, la răutăţi, la cuvinte de duh lipsite de viaţă, la jocuri de cuvinte searbăde şi pentru o societate, adică pentru o adunătură de fiinţe pe care plictiseala îi strânge la un loc şi pe care stupizenia îi mişcă, este atât de plăcut să aibă ce vorbi două sau trei ore fără să spună nimic, este atât de desfătător când cineva se ridică pe socoteala altuia şi, veştejind un rău, el se poate înfăţişa ca fiind străin de acesta... este în asta un fel de laudă adusă mie, pe care o desluşesc fără a fi spusă. Cu acest preţ toţi aceştia se învoiesc chiar să se înţeleagă între ei şi să unelteasc spre a nimici pe acea fiinţă al cărei neajuns stă în a nu gândi precum cea mai mare parte a muritorilor. Şi atunci când cel care printr-o asemenea purtare n-a dovedit de fapt decât pedantism şi prostie, el va da înapoi încredinţat de deşteptăciunea sa.

Astfel gândea domnişoara de Villeblanche, hotărâtă să nu-şi înăbuşe pornirea, niciodată, orice s-ar fi ivit. Astfel, scumpa de Augustine lua în derâdere clevetirile, fiind destul de bogată ca să nu aibă nevoie de ajutorul altora, ea trăia fără să-i pese ce se spune despre ea, năzuind epicurian la o

viaţă de plăceri şi nicidecum la fericirile cereşti, în care ea nu se prea încredea, mai mult chiar, viaţa veşnică i se părea lipsită de orice temei pentru simţurile ei. Ea se înconjurase de un mic grup de femei care gândeau ca şi ea şi astfel Augustine se deda cu nevinovăţie tuturor plăcerilor care o încântau. Mulţi erau bărbaţii care suspinau după ea, dar ei au fost în asemenea hal luaţi în batjocură că în cele din urmă erau pe pragul de a se lăsa păgubaşi, dacă nu s-ar fi găsit şi un tânăr, pe nume de Franville, care era cam de aceeaşi vârstă cu ea şi cel puţin tot atât de bogat. Acesta se îndrăgostise nebuneşte de ea, aşa că el nu numai că nu era plictisit de străşnicia ei, ci chiar se hotărî de-a binelea să nu îi lase să îi scape această fortăreaţă rămasă necucerită. El îi înştiinţa pe prietenii săi de ceea ce plănuise, aceştia îl luară în zeflemea, el susţinu că va izbândi, ei se prinseră că nu va izbuti şi el trecu la treabă. Franville avea cu doi ani mai puţin decât domnişoara de Villeblanche, abia îi crescuseră tuleiele. Era destul de chipeş, avea trăsături pline de gingăşie şi cele mai minunate plete cu putinţă. Când se deghiza în fată, îi veneau aşa de bine hainele că punea în încurcătură cele două sexe, astfel că el adeseori primise o mulţime de mărturisiri atât de hotărâte, unele greşind ţinta, altele nimerind-o, încât ar fi putut să fie în acelaşi timp Antinous pentru vreun Hadrian sau Adonis pentru vreo Psyche. Îmbrăcat astfel în fată, Franville se gândi că ar putea să o cucerească pe domnişoara de Villeblanche. Vom vedea cum o va face.

Una din marile plăceri ale Augustinei era ca la carnaval ea să se deghizeze în bărbat şi să fie nelipsită de la toate întrunirile, îmbrăcată astfel încât să se potrivească cu totul pornirii ei. Franville, care îi observa pe furiş mişcările şi care avusese până acum prevederea de a se feri cât mai mult de ea, află într-o zi că cea pe care el o îndrăgea va merge în seara aceea la un bal dat de

societatea Operei, la care puteau să ia parte toate măştile şi, că, urmând obiceiul pe care-l avea, această încântătoare fată va fi deghizată în căpitan de dragoni. El se deghizează în femeie, se dichiseşte cât se poate de bine şi de îngrijit, se sulemeneşte peste măsură ca să nu aibă nevoie de mască şi, urmat de una din surorile lui cu mult mai puţin drăguţă decât el, pleacă astfel la întrunirea la care şi binevoitoarea Augustine venea să-şi încerce norocul.

Franville nu apucă să înconjoare de trei ori sala că şi fu zărit în mulţime de ochii de cunoscător ai Augustinei.

— Cine este acea frumoasă fată? o întrebă domnişoara de Villeblanche pe prietena care o însoţea. Mi se pare că nu am mai văzut-o pe nicăieri, cum de a putut să ne scape o astfel de fermecătoare făptură?

Şi Augustine, abia că lăsă să-i scape aceste cuvinte, că se şi grăbi să intre în vorbă cu cea care se da drept domnişoara de Franville, care mai întâi fuge, apoi se întoarce, se fereşte, scapă iar şi toate acestea pentru a se face dorită cu mai multă înflăcărare. În sfârşit o lasă să se apropie, încep prin a-şi spune cuvinte obişnuite şi încetul cu încetul discuţia se face mai vioaie.

— S-a făcut o căldură îngrozitoare în sală, îi spuse domnişoara de Villeblanche, să ieşim de aici ca să luăm puţin aer în încăperile de joc şi unde putem să ne răcorim.

— Ah! domnule, îi zise Franville domnişoarei de Villeblanche, prefăcându-se tot timpul că are de-a face cu un bărbat... aş merge dar nu îndrăznesc, mă aflu aici împreună cu sora mea, dar ştiu că trebuie să vină mama cu bărbatul care mi-a fost hărăzit şi dacă atât ea cât şi el m-ar vedea cu tine nu le-ar veni prea bine...

— Bine, bine, ar trebui să treci peste aceste spaime de copil... Câţi ani ai, înger frumos?

— Optsprezece, domnule.

— Ah! e bine să ştii că la optsprezece ani orice fiinţă are dreptul să facă tot ceea ce vrea... haide, haide, vino după mine, nu-ţi fie teamă de loc... şi Franville se lăsă în voia Augustinei.

— Cum, făptură încântătoare, urmă Augustine, îndrumând fiinţa pe care ea o credea ca fiind bărbat spre încăperi apropiate de sala balului, cum, chiar vrei să te căsătoreşti... Îmi vine să-ţi plâng de milă... şi cine este persoana care ţi-a fost hărăzită? pun rămăşag că e vorba de un ins plictisitor... Ah, cât de norocos va fi acest bărbat şi cât aş vrea să fiu eu în locul lui! Mai bine te-ai învoi să te căsătoreşti de pildă cu mine, îi spuse de-a dreptul cerească fată.

— Vai, poate că ştii, domnule, când eşti tânăr poţi oare să-ţi urmezi pornirile inimii?

— Ei bine, respinge-l pe acest păcătos de bărbat, noi o să ajungem să ne cunoaştem într-un chip care o să ne apropie mai mult şi dacă noi ne potrivim... de ce să nu cădem la învoială... eu n-am, slavă Domnului, nevoie de îngăduinţa nimănui, eu... cu toate că n-am decât optsprezece ani, sunt stăpânul averii mele. Ai putea să-i îndupleci şi tu pe părinţii tăi să-şi dea încuviinţarea şi poate că nici opt zile nu vor trece până noi să fim uniţi pentru toată viaţa.

Tot sporovăind astfel, ei ieşiseră din sala balului şi isteaţa de Augustine, care nu-şi scotea prada de-acolo cu cele mai bune gânduri, avu grijă ca ei să ajungă într-o încăpere dosnică, în stăpânirea căreia intrase de multă vreme printr-un fel de târg pe care-l făcuse cu cei care orânduiau balul.

— Oh, Dumnezeule, strigă Franville, după ce o văzu pe Augustine închizând uşa camerei şi repezindu-se să-l strângă în braţe, oh, cerule, ce vrei acum de la mine?... Cum, singură între patru ochi cu tine, domnule, şi într-un loc atât de ferit... lasă-mă, lasă-mă, te rog, nu mă face să cer ajutor, să ţip...

— N-o să mai poţi, înger ceresc, îi zise Augustine, apăsând gura ei nesăţioasă peste buzele lui Franville, ţipă acum, ţipă dacă poţi, ţipă dacă vrei ca boarea curată a răsuflării tale de roză să-mi cuprindă mai devreme sufletul.

Franville se apăra şi nu prea: este greu să fii prea tare înfuriat când de-abia ai primit cu atâta înfocare primul sărut de la fiinţa cea mai scumpă. Augustine, încurajată, ataca năvalnic cu puteri sporite, ea era de o înfocare ce nu le cuprinde astfel decât pe femeile ispitite de pornirea de care-am vorbit. Cât de curând mâinile rătăcesc drumul, Franville, prefăcându-se a fi femeia care a pierdut lupta, îşi lasă şi el mâinile să umble în voie. Veşmintele toate sunt date la o parte şi degetele amândurora se îndreaptă cam în acelaşi timp înspre locul unde fiecare îşi închipuie că o să găsească lucrul acela atât de plăcut... Ah! sărind ca ars, Franville pare să fie un alt om:

— Oh, Dumnezeule, strigă el, ei cum, nu eşti decât o femeie...

— Groaznică creatură, îi răspunse Augustine atingând cu mâna lucruri aflate în starea în care nu poţi să te gândeşti că ar fi amăgitoare, cum? mi-am dat atâta osteneală numai ca să găsesc un păcătos de bărbat... trebuie că sunt o fiinţă destul de nefericită.

— Cu siguranţă că nu mai mult decât mine, zise Franville, potrivindu-şi hainele şi arătând un dispreţ desăvârşit, eu îmi schimb veşmintele numai ca să-i ademenesc pe bărbaţi, pe ei îi iubesc, umblu după ei şi nu ca să întâlnesc o p...

— Oh, p..., asta nu, îl întrerupse cu asprime Augustine... n-am fost aşa ceva niciodată, nu poţi fi privită astfel atunci când îi urăşti atât de groaznic pe bărbaţi...

— Cum? eşti femeie şi nu poţi suferi pe bărbaţi?

— Da, şi aceasta din aceleaşi pricini care te fac pe tine ca, fiind bărbat, să nu poţi suferi

femeile.

— Întâlnirea noastră este în felul ei fără seamăn, iată tot ce se poate spune.

— Mai mult chiar, domnişoară, această întâlnire este pentru mine dezgustătoare, spuse fără cruţare şi Franville, iată-mă spurcat pentru trei săptămâni. Ştii tu că cei din tagma noastră au făcut jurământ să nu se atingă niciodată de femeie?

— Ar putea să te mângâie faptul că onoarea ţi-a rămas întreagă atingând o femeie de felul meu.

— Pe legea mea, frumoaso, urmă Franville, nu văd să fie mari pricini ca să te crezi deosebită, căci nu am auzit ca printr-un viciu să sporească chiar virtuţile.

— Un viciu... dar tocmai tu te găseşti să mi-l iei în nume de rău... când al tău este la fel de josnic.

— Să ne oprim aici, îi zise Franville, să nu ne mai certăm, nu ne mai datorăm nimic unul altuia. Cel mai nimerit ar fi să ne despărţim şi să nu ne mai vedem niciodată.

Şi, spunând acestea, Franville se pregătea să iasă pe uşă.

— O clipă, o clipă, strigă Augustine, împiedicându-l să iasă... pun rămăşag că te duci să trâmbiţezi în toată lumea întâmplarea noastră.

— M-ar distra să o fac.

— De altfel, ce-mi pasă, eu sunt, mulţumită Domnului, deasupra tuturor clevetirilor, pleacă, domnule, pleacă şi spune tot ce îţi place... şi oprindu-l încă o dată... ştii, îi spuse ea zâmbind, această întâmplare este cu totul neobişnuită... ea ne face pe amândoi să greşim.

— Ah! greşeala este cu mult mai cumplită, îi zise Franville, pentru oamenii care au pornirea mea decât pentru persoanele care o au pe a ta... căci pe noi ne dezgustă pântecul...

— Pe legea mea, dragul meu, crezi tu că ceea ce ne daţi voi nu ne face silă cel puţin tot atât? Haide, dezgustările sunt aceleaşi, dar întâmplarea

este plăcută, ce ne împiedică să nu recunoaştem asta?

— Nu ştiu.

— Eu nu mă mai întorc, spuse Augustine... m-ai făcut să simt nişte lucruri... o neplăcere, mă duc la culcare.

— Minunat.

— Dar o să binevoieşti să fii atât de bun încât să mă conduci până acasă? Nu am trăsura care să mă ducă.

— Te voi însoţi bucuros, îi zise Franville, pornirile noastre nu ne pot împiedica să nu fim curtenitori... vrei să-ţi dau mâna?... iat-o.

— Mă folosesc de tine fiindcă nu am pe altcineva la îndemână.

— Eu te încredinţez că fac acest lucru numai din politeţe.

Ajung la uşa casei Augustinei şi Franville se pregăteşte să-şi ia rămas bun.

— Ai fost atât de drăguţ, îi zise domnişoara de Villeblanche, acum văd însă că vrei să mă laşi în stradă.

— Mii de scuze, spuse Franville, nu îndrăzneam să intru.

— Ah, cât pot să fie de ursuzi acei bărbaţi cărora nu le plac femeile!

— Bine, o să-ţi fac pe voie, îi spuse Franville domnişoarei de Villeblanche, însoţind-o până în pragul încăperii ei. Acum, domnişoară, te las şi mă întorc cât mai grabnic la bal unde o să caut să-mi îndrept prostia.

— Prostia? eşti aşadar supărat că m-ai găsit pe mine?

— Nu spun asta, dar, oare, nu crezi şi tu că atât unul şi altul dintre noi ar putea găsi pe cineva cu mult mai nimerit?

— Da, ai dreptate, îi zise Augustine, intrând în cele din urmă în casă, ai dreptate, domnule, mai cu seamă eu... tare mă tem, domnule, ca nu cumva

această dureroasă întâlnire să fie aducătoare de nenoroc.

— Cum, a început să se clatine felul tău de a simţii

— De ieri până azi s-au schimbat multe.

— Ah, nu îţi mai urmezi convingerile.

— Nu mai ştiu ce să urmez căci mă scoţi din răbdări.

— Ei bine, plec, domnişoară, plec... Să mă ferească Dumnezeu ca să te supăr mai mult.

— Nu, rămâi. Îţi poruncesc să rămâi! Aş vrea să-mi spui dacă ai putea să-ţi calci pe inimă o dată în viaţă şi să te supui unei femei?

— Eu, spuse Franville aşezându-se ca să-i facă plăcere, sunt gata să fac orice lucru, ţi-am arătat doar că am bun simţ.

— Te-ai gândit vreodată cât de îngrozitor este ca la anii tăi să ai plăceri atât de stricate?

— Crezi, oare, că la anii tăi ele ar fi mai potrivite?

— Oh! la noi, femeile, este cu totul altceva, este reţinere, este pudoare... este, dacă vrei, şi mândrie, este teama de a ne dărui unui sex care ne ademeneşte numai pentru a ne stăpâni... Totuşi simţurile îşi cer şi ele partea şi noi le-o dăm, dar între noi. Ajungem astfel să nu fim văzute în lume şi din asta ni se trage spoiala de cuminţenie care adesea insuflă respect, astfel natura este mulţumită, cuviinţa sare în ochi şi moravurile nu sunt batjocorite.

— Iată ce înseamnă bunele şi frumoasele sofisme, care luate aşa cum sunt îndreptăţesc orice lucru, aşa că te întreb dacă nu ţi se pare că astfel de prejudecăţi am putea avea şi noi, tot ca să ne apere şi să ne îndreptăţească?

— Nu e acelaşi lucru. Voi aveţi prejudecăţi mult deosebite de ale noastre aşa că pe voi nu vă încearcă aceleaşi spaime, izbânda voastră stă în înfrângerea noastră... cu cât aveţi parte de mai multe cuceriri cu atât vă mândriţi mai mult, căci

voi nu încuviinţaţi dragostea pe care noi v-o trezim decât dacă sunteţi stricaţi sau desfrânaţi.

— Dacă o ţii aşa, cred că vei fi pe cale să-mi schimbi felul meu de a gândi.

— Asta şi vreau.

— Şi la ce ţi-ar folosi aceasta, atâta timp cât chiar tu stărui în greşeala ta?

— Îmi fac astfel datoria faţă de sexul meu şi cum iubesc femeile sunt mulţumită când pot face ceva pentru ele.

— Chiar dacă ai înfăptui această minune, ea ar fi lipsită de orice urmare şi nu ai face astfel nimic că eu mi-aş schimba felu-mi de a fi doar cu o singură femeie, va fi cel mult o încercare.

— Felul în care vezi lucrurile mi se pare cum n se poate mai nimerit.

— Tot ce-mi spui ţine de un fel de prejudecată, eu cred mai degrabă că nu poţi judeca vreun lucru fără să-l fi încercat.

— Cum? nu ai cunoscut nici o femeie?

— Niciodată, dar tu... ai face din întâmplare încercări atât de neprimejdioase?

— Oh, încercări, nu...femeile cu care mă văd sunt atât de iscusite şi de pizmaşe că nu aş putea... nu, nu am cunoscut niciodată vreun bărbat.

— Ai făcut jurământ să nu cunoşti?

— Da, n-am vrut să am ochi pentru ei, n-am vrut să cunosc decât pe unul care să aibă aceleaşi porniri deosebite, cum am eu.

— Sunt mâhnit că nu m-a încercat şi pe mine aceeaşi dorinţă.

— Nu cred să se afle pe lume o altă fiinţă care să fie mai neobrăzată...

Şi, rostind aceste cuvinte, domnişoara de Villeblanche se ridică şi îi spuse lui Franville că poate pleca. Tânărul nostru îndrăgostit, păstrându-şi sângele rece, o salută preaplecat şi se pregăti să iasă.

— Te întorci la bal, îi spuse cu nepăsare domnişoara de Villeblanche, privindu-l cu părere

de rău amestecată cu cea mai arzătoare iubire.

— Aşa e, ţi-am mai spus, ai uitat.

— Ducându-te acolo, îmi arăţi că nu eşti vrednic de sacrificiul pe care l-am făcut.

— Cum, despre ce sacrificiu vorbeşti?

— M-am întors de acolo ca să nu mai văd pe nimeni după nenorocul că te-am cunoscut.

— Nenorocul?

— Mă sileşti să mă slujesc de acest cuvânt, nu ţine decât de tine să folosesc un altul diferit întru totul.

— Şi cum s-ar împăca acesta cu pornirile care te stăpânesc?

— Cât de uşor te lepezi de toate atunci când iubeşti!

— Ei bine, chiar aşa fiind, ţi-ar fi cu neputinţă să mă iubeşti.

— Fără îndoială, atâta timp cât vei fi stăpânit de , obiceiuri atât de îngrozitoare cum am văzut că ai.

— Şi dacă m-aş lepăda de ele?

— Le-aş jertfi şi eu pe ale mele pe altarul dragostei... Ah! perfidule, cât de ştirbită va fi onoarea-mi pentru aceste cuvinte pe care abia mi le-ai smuls, mai zise Augustine, având ochii în lacrimi şi lăsându-se să cadă în fotoliu.

— Mi-a fost dat să fac ca gura care îmi spune cel mai mult pe lume să rostească cele mai încântătoare cuvinte pe care le-am auzit vreodată, spuse Franville, aruncându-se la picioarele Augustinei...ah! m-au purtat înspre tine cele mai curate gânduri de dragoste. Dă-ţi seama de înşelătoria mea şi nu mă pedepsi pentru ea, îţi cad la picioare şi îţi cer iertare şi nu mă ridic până nu o să o am. Îl ai în faţa ta, domnişoară, pe îndrăgostitul cel mai statornic şi mai înfocat. Am crezut că trebuie să mă folosesc de un şiretlic pentru a învinge o inimă care, altfel, ştiu că nu s-ar fi lăsat biruită. Dacă am izbutit, frumoasă Augustine, lasă la o parte acele năravuri stricate de

care ai găsit de cuviinţă să vorbeşti şi îndrăgostitului vinovat... vinovat, eu... vinovat de ceea ce ai crezut... Ah! cum poţi să-ţi închipui că s-ar găsi cea mai mică aplecare spre desfrâu în inima celui care te-a dorit întotdeauna numai pe tine.

— Trădătorule, m-ai înşelat... dar te iert... ah, ce uşor îţi vine ţie căci nu trebuie să-ţi părăseşti obiceiurile, vicleanule, aşa că amorul meu propriu n-o să se simtă prea încântat. Ei bine, nu-i nimic, cât despre mine, mă las de orice vrei... Iată, ca să-ţi fac pe plac, mă lipsesc bucuroasă de acele păcate la care se ajunge fie din mândrie deşartă, fie din pornire proprie. Simt că natura e mai puternică decât noi. Eu mi-am înăbuşit pornirile lăsate de ea cu acele toane pe care acum am ajuns să le urăsc din răsputeri. Noi nu putem să ne împotrivim naturii, ea ne-a făcut pentru voi şi pe voi v-a făcut pentru noi, să urmăm, aşadar, legile naturii, ea mi le insuflă acum şi prin glasul iubirii, care le desăvârşeşte. Iată mâna-mi. Domnule, te cred om de onoare şi în stare să-mi ceri mâna. Dacă au fost motive care să te facă pe bună dreptate să nu mă crezi vrednică de respectul tău vreodată, voi şti să fiu atât de binevoitoare şi de plină de grijă cu tine că îmi voi răscumpăra greşelile astfel ca să fii nevoit să recunoşti că păcatele născute din închipuire nu înjosesc o fiinţă cu suflet ales.

Franville, în culmea fericirii, scăldând în lacrimi de bucurie scumpele mâini pe care nu le mai lăsa, se ridică şi se aruncă în braţele care-l primiră:

— O, tu, cea mai norocoasă zi a vieţii mele, strigă el, ai tu ştire de ceva care să-l asemeni izbândei mele, căci eu am adus din nou pe calea cea bună o fiinţă care va fi pe veci a mea.

Franville o îmbrăţişează de nenumărate ori pe iubita lui şi îşi iau apoi rămas bun. A doua zi el făcu cunoscută fericirea lui tuturor prietenilor. Domnişoara de Villeblanche era o alegere cum nu

se poate mai nimerită, aşa că părinţii lui se învoiră şi nunta avu loc chiar în acea săptămână.

Dragostea, încrederea, cumpătarea cu măsură, cuviinţa cea mai desăvârşită i-au încununat căsnicia, căci el a ştiut să fie atât de îndemânatec încât a făcut din cea mai păcătoasă fată cea mai înţeleaptă şi mai cinstită dintre femei.

Facă-se după cum ţi-e voia

— Fiica mea, îi spunea baroana de Fréval celei mai mari dintre odraslele sale, care urma să se căsătorească a doua zi, abia împlineşti treisprezece ani, eşti ca un înger de frumoasă, eşti mai fragedă şi mai drăguţă ca niciodată, îmi pare că amorului însuşi i-a făcut plăcere să-ţi zugrăvească trăsăturile, şi totuşi iată-te nevoită să încapi pe mâna unui bătrân poznaş ale cărui apucături ne dau mult de bănuit... Este o învoială pe care nu o văd nicidecum cu ochi buni, dar aceasta este dorinţa tatălui tău. Eu aş fi vrut să fac din tine o femeie cu trecere şi nimic altceva. Iată-te însă acum sortită să târăşti după tine greutatea titlului de preşedintă... Ceea ce mă face să cad pradă durerii este şi gândul că poate nu vei fi niciodată preşedintă decât pe jumătate... Ruşinea mă împiedică să îţi spun prea multe asupra acestui lucru, fata mea... dar e bine să ştii că aceşti bătrâni păcătoşi, care se îngrijesc să îi judece pe alţii, fără să se îngrijească de a se judeca pe ei, au cu toţii gusturi destul de ciudate, obişnuiţi cum sunt să trăiască în deplină nesimţire... Aceşti păcătoşi se strică de când încep să umble, ei se pierd în prăpastia desfrâului şi se târăsc în mocirlă, în legea lui Iustinian şi în neruşinările capitalei, la fel ca şi năpârca care nu ridică din când în când capul decât spre a înghiţi insecte, aşa şi pe ei nu îi vezi ieşind de aici decât pentru a pune la îndoială unele hotărâri de mai sus sau pentru a da sentinţe. Ascultă-mă, deci, fata mea, stai dreaptă, căci dacă

îţi pleci astfel capul o să-i placi prea mult domnului preşedinte. Nu mă îndoiesc că el nu te va face adesea, să stai cu faţa la perete... dar ca să sfârşesc, iată despre ce este vorba. Respinge fără înconjur soţului tău primul lucru la care o să te îndemne, sunt încredinţată că acest dintâi lucru va fi cu siguranţă de-a dreptul necinstit şi nepotrivit... noi îi ştim gusturile, acum patruzeci şi cinci de ani datorită unui fel caraghios de a privi, lumea, acest nefericit pungaş uşuratic s-a obişnuit să facă anumite lucruri altfel decât toată lumea. Îl vei respinge, deci, fata mea, ascultă ce-ţi spun, zicându-i astfel: Nu, domnule, în orice alt loc atât cât vei dori, dar nicidecum în acesta.

Acestea fiind spuse, domnişoara de Fréval se pregăteşte, se înfrumuseţează, se îmbăiază, se parfumează, preşedintele soseşte, gătit ca o păpuşă, pudrat din belşug, fonfăind, hămăind, vorbind despre legi şi orânduind statul. Datorită felului meşteşugit de a-şi purta peruca, a hainelor sale strimte, a degetelor lui grase şi roşii ce nu-şi găsesc astâmpăr, abia i-ai fi dat patruzeci de ani, cu toate că el se apropia de şaizeci. Mireasa se dezbracă, ei ajung în pat şi pentru prima dată în viaţa lui, preşedintele, fie că voia să mai amâne pentru o vreme în care să-şi pregătească eleva, fie că se temea de vorbele usturătoare de ocară care le-ar fi putut stârni flecărelile nevestei lui, preşedintele, cum am arătat, pentru prima dată în viaţa lui nu se gândeşte să se aleagă cu nimic altceva decât cu plăcerile îngăduite. Dar domnişoara de Fréval, aşa cum bine fusese învăţată, aducându-şi aminte că mama ei o sfătuise să respingă fără să se clintească primul lucru care i se va cere, domnişoara de Fréval, deci, nu pregetă ca să se împotrivească preşedintelui:

— Nu, domnule, nu o să-ţi fac pe poftă, în orice alt loc atât cât vei dori dar nicidecum în acesta.

— Doamnă, spuse preşedintele uimit, aş putea să mă împotrivesc: m-am întrecut pe mine însumi, mi-am dat osteneala... Într-adevăr, am avut tăria...

— Nu, domnule, în zadar încerci, nu o să mă înduplec niciodată.

— Ei bine, doamnă, nu-mi rămâne decât să te mulţumesc, îi spuse poznaşul, luând în stăpânire farmecele dorite, mi-ar fi părut atât de rău dacă te-aş fi supărat, mai ales în noaptea nunţii, dar ia bine seamă, doamnă, în zadar vei încerca altădată, nu o să mă mai poţi face să-mi schimb calea.

— Ştiu bine ceea ce vreau să-ţi spun astfel, spuse tânăra, luând poziţie, nu te teme că o să-ţi cer.

— Haide hai dacă asta voieşti, zise acest de treabă bărbat făcându-i pe potrivă, în numele lui Ganimede şi a lui Socrate, facă-se după cum ţi-e voia.

Castelana din Longeville sau nevasta răzbunată

Pe vremea când nobilii vieţuiau samavolnic pe pământurile lor, în acele timpuri glorioase când Franţa număra între hotarele ei o mulţime de monarhi în loc de treizeci de mii de sclavi josnici care se târăsc doar în faţa unuia, trăia în mijlocul domeniilor sale seniorul de Longeville, având în stăpânire o destul de întinsă moşie în apropiere de Fimes în Champagne. El avea alături o soţioară oacheşă, zburdalnică, iute din fire, nu prea frumoasă, dar drăcoasă şi de neoprit în lăcomia ei pentru plăceri. Doamnei castelane i-ai fi dat cam douăzeci şi cinci, douăzeci şi şase de ani iar soţului ei cel mult treizeci. Ei erau împreună de zece ani şi amândoi la vârsta nimerită ca să umble să-şi mai uşureze oarecum necazurile traiului laolaltă, aşa că ei căutau să-şi facă rost de cele trebuincioase

pentru aceasta cât mai aproape de casa lor. Târgul, sau mai bine zis cătunul din Longeville, nu le punea înainte prea multe mijloace de scăpare. Cu toate acestea, o femeie de pe moşia lui, având optsprezece ani şi fiind atât de ispititoare şi de fragedă, găsise ştiinţa ascunsă de a-i fi pe plac monseniorului şi de vreo doi ani acesta se înţelegea cu ea cum nu se poate mai bine. Louison, acesta era numele drăguţei de turturele, venea seară de seară să se culce cu stăpânul ei. Ea venea pe o scară ascunsă, păstrată în unul din turnurile care se afla lângă încăperea ocrotitorului ei şi dimineaţa ea ştergea putina înainte ca doamna să intre la bărbatul ei, aşa cum ea obişnuia să o facă, pentru a lua masa împreună. Doamna de Longeville ştia prea bine despre mărunta necuviinţă din felul de a se purta al soţului ei, dar cum ei îi părea bine că putea la rândul ei să petreacă la fel, ea tăcea mâlc. Nu se află pe lume fiinţe atât de binevoitoare precum femeile nestatornice. Ele ţin atât de mult să-şi ascundă pornirile lor, că le scrutează pe ale celorlalţi mult mai puţin decât o fac cele prefăcute. Un morar din împrejurimi, pe care-l chema Colas, şi care era un năbădăios de vreo optsprezece sau cel mult douăzeci de ani, curat ca şi făina din moara lui, cu muşchi ţepeni ca şi catârul său şi frumos ca trandafirul care-i creştea în grădină, acesta se strecura precum Louison într-o odaie apropiată de camera doamnei şi apoi de-a dreptul în patul ei, acest lucru întâmplându-se când castelul se cufunda în linişte. Nu s-ar putea închipui o viaţă mai tihnită decât a celor două perechi. Sunt încredinţat că dacă nu şi-ar fi băgat dracul coada, ele ar fi fost date ca exemple în întreaga Champagne.

Nu râde, nu, cetitorule, nu râde la auzul cuvântului exemplu; în lipsa virtuţii, viciul făcut cu multă cuviinţă şi ascuns cu grijă poate sluji de model: nu este, oare, pe cât de bine, pe atât de

potrivit să păcătuieşti fără a-ţi supăra aproapele şi, într-adevăr, cât de primejdios poate fi răul atunci când el nu este cunoscut? Haide - hotărâţi - dacă acest fel neînsemnat de a te purta, aşa neobişnuit cum este, nu ar putea totuşi să fie preferat priveliştii pe care moravurile de astăzi ne-o înfăţişează ochilor. Nu vă încântă mai mult seniorul de Longeville tolănit cuviincios şi în tăcere între cele două frumoase braţe ale frumoasei sale iubite şi vrednica sa de respect soţie aflată la pieptul unui frumos morar, a căror fericire nu este cunoscută de nimeni, nu vă încântă mai mult decât ducesele noastre de la Paris, care îşi schimbă în văzul lumii curtezanii lună de lună sau se dăruiesc servitorilor lor, în timp ce soţul cheltuieşte două sute de mii de taleri pe an cu una din aceste creaturi vrednice de dispreţ, pe care luxul le face să fie prefăcute, pe care naşterea le înjoseşte şi pe care desfrâul le strică? Aşa că vă spun încă o dată, fără vrajba ale cărei otrăvuri vor picura în curând asupra acestor preferaţi ai sorţii, nu s-ar putea găsi ceva atât de dulce şi de înţelept precum frumoasa şi nevinovata lor înţelegere.

Dar seniorul de Longeville, care avea, ca mulţi bărbaţi nedrepţi pretenţia crudă ca el să fie fericit, fără ca şi soţiei să i se întâmple acelaşi lucru. Aşadar seniorul de Longeville, care îşi închipuia precum potârnichile că nimeni nu îl vedea deoarece îşi pusese capul la adăpost, descoperi legătura amoroasă a soţiei lui şi o găsi neplăcută, ca şi cum felul său de a se purta n-ar fi îndrituit pe deplin cel pe care el se gândea să nu-l încuviinţeze.

De la aflarea unui lucru până la răzbunare nu e decât un mic pas pentru o fiinţă pizmaşă. Domnul de Longeville luă hotărârea să nu spună nimic, dar să se descotorosească de secătura care îi necinstea numele. Să fiu un soţ încornorat, îşi zicea vorbind cu sine însuşi, dar de un bărbat din aceeaşi clasă cu mine, fie... dar nu de un morar,

oh! domnule Colas, veţi avea bunătatea, dacă o să vă placă, să mergeţi să măcinaţi la altă moară, vreau să zic că cea a soţiei mele nu o să se deschidă mai mult pentru sămânţa ta. Şi cum ura acestor mici tirani suzerani era întotdeauna prea neînduplecată, cum ei se foloseau prea mult de dreptul la viaţă şi la moarte pe care feudalii îl aveau asupra vasalilor lor, domnul de Longeville nu se mai gândi la nimic altceva decât la a-l arunca pe sărmanul Colas în unul din acele şanţuri pline de apă care se aflau prin împrejurimile castelului său.

— Clodomir, îi spuse el într-o zi celui mai mare peste bucătari, va trebui ca tu şi băieţii tăi să mă scăpaţi de un mojic care mânjeşte patul doamnei.

— O vom face, monseniore, îi răspunse Clodomir, îl vom măcelări dacă vreţi şi o să vi-l servim gătit ca pe un purcel de lapte.

— Nu, prietene, îi răspunse domnul de Longeville, îmi ajunge dacă o să-l puneţi într-un sac care să aibă şi pietre înăuntru şi dacă îi veţi da drumul astfel încotoşmănat în fundul şanţurilor de lângă castel.

— Aşa vom face.

— Da, însă înainte de orice trebuie ca noi să îl prindem şi să nu îl scăpăm.

— Îl vom prinde, monseniore, va fi ca şi mort când va scăpa din mâinile noastre, îl vom prinde, aşa cum v-am spus.

— El va veni în seara aceasta pe la orele nouă, spuse soţul jignit, va trece prin grădină, va ajunge mergând prin acelaşi cat la încăperile din partea de jos, va veni şi se va ascunde în odaia de lângă capelă şi va sta ascuns aici până când doamna, crezându-mă adormit, va veni să-i dea drumul şi-l va duce în camera ei. Trebuie să-l lăsăm să-şi facă toate aceste tertipuri, ne vom mulţumi doar să-l pândim şi când el se va crede la

adăpost vom pune mâinile pe el şi îl vom trimite la apă ca să-şi astâmpere focul.

Nu se poate închipui o punere la cale mai bine gândită, aşa că sărmanul Colas mai mult ca sigur că ar fi ajuns să fie mâncat de peşti dacă toată lumea şi-ar fi ţinut gura, dar baronul şi-a deschis inima la prea multă lume ca să nu fie trădat. Un băiat de la bucătărie, care îndrăgea mult pe stăpâna lui şi care se gândea poate că va veni ziua când va împărţi cu morarul dovezile ei de bunăvoinţă, lăsându-se mai degrabă în voia dragostei care o nutrea pentru stăpâna lui decât a geloziei care ar fi trebuit să-l facă bucuros de nenorocul potrivnicului său, acest băiat, deci, alergă într-un suflet ca să o înştiinţeze pe doamnă de tot ceea ce tocmai se plănuise şi aceasta îl răsplăti cu un sărut şi cu doi taleri de aur, care însă preţuiau pentru el mai puţin decât sărutul.

— Nu se poate pune la îndoială, spuse doamna de Longeville atunci când rămase singură cu una din femeile care o ajutau în legătura ei amoroasă, că acest monsenior este cu totul nedrept... ei bine, el face ce vrea şi eu nu îi zic nimic şi găseşte urât că îmi scot pârleala pentru zilele de post pe care mi le face. Ah! nu mai pot să-l sufăr, draga mea, nu mai pot să-l sufăr. Ascultă, Jeanette, eşti tu în stare să mă ajuţi în ceea ce plănuiesc, atât ca să-l salvez pe Colas cât şi ca să-l trag pe sfoară pe monsenior?

— Ba bine că nu, doamnă, nu vă rămâne decât să-mi porunciţi şi voi face tot ce-mi stă în puteri. Acest sărman de Colas este un băiat aşa de cumsecade, n-am mai văzut la nimeni şale atât de puternice şi o înfăţişare atât de plină de viaţă. Oh, da, doamnă, vă ajut bucuroasă, ce trebuie să fac?

— Trebuie ca în această clipă chiar, îi spuse doamna, să te duci să îi dai de ştire lui Colas să nu mai apară la castel decât atunci când îl voi înştiinţa eu şi să îl rogi din partea mea să- mi împrumute toate hainele pe care el obişnuieşte să le îmbrace

când vine aici. Când aceste haine se vor afla în mâinile tale, Jeanette, te vei duce să o găseşti pe Louison, iubita necinstitului meu de bărbat şi îi vei spune că vii din partea monseniorului care vrea cu tot dinadinsul ca ea să se îmbrace cu veşmintele pe care le vei avea la şorţ şi să nu mai vină pe drumul pe care-l obişnuia, ci prin grădină, prin curte şi prin încăperile din partea de jos şi că atunci când va fi în casă să se ducă să se ascundă în odaia care se află lângă capelă până ce domnul va veni să o caute, iar la întrebările care ea ţi le va pune asupra acestor schimbări tu îi vei spune că ele se trag de la gelozia doamnei, care a aflat totul şi care o să o pândească pe drumul pe care ea obişnuia să vină până acum... Dacă ea o să ţi se pară înspăimântată, tu o vei linişti, îi vei dărui ceva şi o vei sfătui ca nu cumva să nu vină deoarece monseniorul are să-i spună în seara aceasta lucruri de cea mai mare însemnătate, privitoare la tot ce a urmat după scena de gelozie a doamnei.

Jeanette plecă, ea îşi duse cum nu se poate mai bine la capăt cele două însărcinări şi la orele nouă ale serii, Louison, îmbrăcată cu hainele lui Colas, se afla în odaia unde urma să fie prins asupra faptului iubitul doamnei.

— Să ne apropiem, spuse domnul de Longeville oamenilor care stăteau încă cu ochii în patru la pândă, să ne apropiem, l-aţi văzut cu toţii ca şi mine, nu-i aşa, prieteni?

— Da, monseniore, pe cinstea noastră, este un băiat drăguţ.

— Deschideţi cu iuţeală uşa, aruncaţi-i un ştergar deasupra capului ca să nu poată să strige, vârâţi-l în sac şi înecaţi-l fără nici o altă judecată.

Toate acestea se fac cum nu se poate mai bine, se astupă atât de bine gura nefericitei prizoniere că era cu neputinţă să poată fi recunoscută. O înfăşoară în sac, au grijă să pună în fundul acestuia nişte pietroaie şi chiar prin fereastra odăii unde au prins-o o aruncă în mijlocul

şanţurilor. Acestea fiind făcute, toţi pleacă să-şi vadă de treburile lor, iar domnul de Longeville ajunge în camera lui, destul de grăbit ca să-şi primească iubita, care, aşa cum credea el, nu va întârzia să apară, fără să îşi dea seama că abia o pusese la loc sigur. O jumătate de noapte trecu fără ca nimeni să apară. Cum era o noapte cu o lună clară parcă cum nu mai fusese, îndrăgostitul nostru neliniştit se gândi să se ducă chiar el să vadă la locuinţa iubitei lui care să fi fost pricina care o împiedicase să vină, el iese şi în acest timp doamna de Longeville, care voia să ducă până la capăt ceea ce plănuise, veni şi se aşeză în patul soţului ei. Domnul de Longeville află că Louison a plecat de acasă ca de obicei şi că se găseşte cu siguranţă la castel. Nu i se spuse nimic despre faptul că s-a îmbrăcat cu alte haine deoarece Louison nu spusese despre acest lucru nimănui. Ea se strecurase de acasă fără să fie văzută de nimeni. Seniorul se întoarse acasă şi găsi stinsă lumânarea pe care o lăsase aprinsă când plecase. Luă un amnar de lângă patul lui ca să o aprindă. Apropiindu-se, el auzi răsuflarea cuiva, fu încredinţat că scumpa sa Louison venise în timp ce el o căutase şi că ea se culcase, fiind neliniştită că nu îl găseşte în camera lui. El nu stătu în cumpănă şi iată-l în curând şi pe el în pat mângâindu-şi soţia cu cuvintele de dragoste şi cu toată duioşia cu care o obişnuise pe scumpa lui Louison.

— Cât m-ai făcut să te aştept, o, dulcea mea iubită... unde ai întârziat, scumpa mea Louison! ...

— Trădătorule, îi spuse atunci doamna de Longeville, descoperind lumina unui felinar cu care poţi vedea fără să fi văzut, felinar pe care ea îl ţinuse ascuns, nu mai e nici o îndoială asupra purtării tale faţă de mine. Lângă tine se află soţia ta şi nu p... căreia tu îi dai ceea ce mi se cuvine doar mie.

— Doamnă, îi spuse atunci soţul, fără să-şi piardă cumpătul, cred că sunt stăpân pe tot ceea ce

fac atâta timp cât tu mai ales nu îţi faci datoria.

— Nu îmi fac datoria, domnule, ce vrei să spui, domnule?

— Crezi că nu ştiu despre legătura ta cu Colas, unul din cei mai josnici ţărani de pe pământurile mele?

— Eu, domnule, răspunse cu semeţie castelana... eu să mă înjosesc până într-atât, îţi trec prin cap gânduri nebuneşti. Nu e nimic adevărat în tot ce spui şi mă prind că nu o să ai nici o dovadă.

— Este adevărat, doamnă, căci îmi va fi greu să am vreo dovadă acum, căci tocmai l-am aruncat în apă pe ticălosul care mă necinstea, aşa că nu o să-l mai vezi niciodată.

— Domnule, îi spuse castelana cu şi mai multă obrăznicie, dacă l-ai aruncat pe acest nenorocit în apă datorită unor astfel de bănuieli, fără îndoială că te faci vinovat de o mare nedreptate, dar dacă, aşa cum zici, el a fost pedepsit doar că venea la castel, teamă mi-e să nu te fi înşelat căci el nu a fost niciodată aici.

— Cu siguranţă, doamnă, mă faci să cred că sunt nebun...

— Să lămurim lucrurile, domnule, să lămurim lucrurile. O putem face cu mare uşurinţă. Trimite p Jeanette să îl caute pe acest ţăran faţă de care eşti atât de nedrept şi atât de caraghios de gelos, şi astfel vom vedea cine are dreptate.

Baronul consimte, Jeanette pleacă, ea îl aduce pe Colas care aflase de toate. Domnul de Longeville se freacă la ochi văzându-l, porunceşte ca toată lumea să se trezească de îndată şi să se ducă să vadă cine este în acest caz fiinţa pe care el a aruncat-o în şanţuri. Pleacă în grabă cu toţii şi se întorc cu un cadavru care este cel al nefericitei Louison care se arată astfel în faţa ochilor iubitului ei.

— O, Dumnezeule, strigă baronul, o mână necunoscută se vădeşte în toate acestea, dar pronia este-cea care călăuzeşte, nu pot să mă arăt a fi

nemulţumit de loviturile ei. Că vei fi fiind tu sau oricare altul, doamnă, la mijlocul acestui dispreţ eu încetez să mai adâncesc acest lucru. Iată-te, deci, scăpată de cea care îţi pricinuia atâtea nelinişti, scapă-mă şi pe mine de cel care m-a neliniştit şi pe mine, astfel ca din această clipă Colas să dispară din acest ţinut. Te învoieşti la aceasta?

— Fac chiar mai mult, domnule, mă alătur ţie ca să îi poruncesc să plece, pentru ca pacea să se ivească din nou între noi, pentru ca dragostea şi respectul să îşi recapete drepturile lor şi pentru ca nimic să nu le mai întoarcă din drumul lor de-acum înainte.

Colas plecă şi n-a mai fost văzut niciodată, Louison a fost înmormântată şi nu s-au mai văzut de atunci în întreaga Champagne soţi care să se înţeleagă mai bine decât seniorul şi doamna de Longeville.

Emilia de Tourville sau cruzimea frăţească

Nimic nu este mai sfânt pentru o familie decât onoarea celor care o alcătuiesc, dar dacă acest tezaur a fost terfelit, oricât de preţios va fi fiind el, cei care se îngrijesc să-l apere trebuie oare să facă acest lucru cu preţul de a lua asupra lor menirea umilitoare de a fi prigonitorii nefericitelor creaturi care au adus jignire numelui lor? Nu ar fi oare mai înţelept să aruncăm în cumpănă grozăviile cu care ei o chinuiesc pe victimă şi această vătămare, adesea deşartă, pe care ei se plâng că au suferit-o? în sfârşit, cine este mai vinovat, dacă e să judecăm după dreptate? Oare acea fată slabă şi înşelată sau —oare nu cumva acei apropiaţi ai ei care, dându-se drept răzbunători ai familiei, ajung să fie călăii acestei nefericite? Întâmplarea pe care o punem sub ochii cititorilor noştri poate că va da un răspuns întrebării.

Contele de Luxeuil, locotenent general, bărbat la vreo cincizeci şi cinci, cincizeci şi şapte de ani, se întorcea în grabă de la una din moşiile lui din Picardia. Să fi fost pe la orele şase ale serii acelui sfârşit de noiembrie, când deodată auzi nişte strigăte de femeie care păreau să vină dinspre unul din drumeagurile aflate în apropierea drumului mare pe care îl străbătea el. Contele se opreşte şi-i porunceşte feciorului de casă, care alerga pe lângă trăsură, să meargă să vadă ce este. I se aduce la cunoştinţă că acolo se găseşte o tânără de şaisprezece-şaptesprezece ani, scăldată în sânge, dar că este cu neputinţă să te lămureşti asupra rănilor ei şi că această fiinţă cere ajutor. Contele coboară numaidecât şi el, aleargă înspre această nenorocită, îi vine şi lui greu din pricina întunericului să-şi dea seama de unde putea să-i ţâşnească sângele, dar, din răspunsurile pe care le primeşte, el află că acesta curgea din vâna braţului de unde se ia de obicei sânge.

— Domnişoară, îi spuse contele, după ce îi dădu îngrijiri acestei făpturi cât se pricepu mai bine, faptul că mă aflu aici nu mă îndreptăţeşte să-ţi cer a-mi spune despre pricina nenorocirii tale şi nici tu nu ai fi în stare să mă lămureşti acum despre aceasta. Urcă în trăsura mea şi singurele noastre griji acum să fie ca tu să te linişteşti iar eu să te ajut la aceasta.

Spunând aceasta, domnul de Luxeuil, ajutat de feciorul său de casă, o duce pe această sărmană domnişoară la trăsură şi pleacă cu toţii. Această neobişnuită persoană abia se văzu la adăpost în trăsură că şi vru să îngaime nişte vorbe de recunoştinţă, însă contele îi ceru stăruitor să nu se ostenească:

— Mâine, domnişoară, mâine îmi vei face cunoscut, sper, tot ceea ce ţi s-a întâmplat, dar astăzi, datorită ascultării de care e nevoie să mă bucur din partea ta, atât prin vârsta mea cât şi prin fericirea că am putut să-ţi fiu de folos, astăzi îţi cer

cu stăruinţă să nu te gândeşti la altceva decât la a te linişti.

Şi ei ajung acasă la conte, acolo, acesta, ca să nu stârnească vâlvă, o înveleşte pe cea pe care o ocrotea cu o manta bărbătească şi apoi feciorul său de casă o duce într-o încăpere plăcută de la capătul locuinţei lui, unde el vine să o vadă, după ce şi-a îmbrăţişat soţia şi fiul care îl aşteptau amândoi să cineze în acea seară.

Contele, venind să-şi vadă bolnava, aduse cu el şi un chirurg. Tânăra persoană este cercetată. Era într-un hal de descurajare de nedescris, avea faţa atât de palidă încât dădea de înţeles că i-ar mai fi rămas doar câteva clipe de trăit, totuşi ea nu avea nici un fel de rană. Cât priveşte starea ei de sfârşeală, ea venea, după spusele ei, din pricina pierderilor mari de sânge pe care ea le suferea în fiecare zi de mai bine de trei luni şi când fata tocmai se pregătea să-i spună contelui de la ce i se trăgea în chip de necrezut această pierdere peste măsură de mare, tocmai atunci ea căzu într-un fel de leşin la care chirurgul îşi dădu cu părerea că ei ar trebui să o lase să stea liniştită şi să se mulţumească doar cu a-i da leacuri şi băuturi întăritoare.

Tânăra noastră nefericită putu astfel petrece o noapte destul de bună, dar vreme de şase zile nu fu în stare să-i vorbească binefăcătorului ei despre întâmplările prin care trecuse. În sfârşit, în seara celei de a şaptea zile, când nimeni din casa contelui nu ştia că ea este ascunsă aici şi chiar ea, datorită măsurilor luate, nu îşi dădea seama unde se afla, deci, în seara celei de-a şaptea zile ea îl rugă pe conte să o asculte şi îndeosebi să fie atât de bun şi să o ierte pentru toate greşelile pe care urma să le mărturisească. Domnul de Luxeuil îşi luă un scaun, o încredinţă pe protejata lui că nu îl va părăsi niciodată curiozitatea pe care ea i-a deşteptat-o şi astfel începu frumoasa noastră aventurieră să-şi depene nenorocirile.

Sunt, domnule, fiica preşedintelui din Tourville, un bărbat mult prea cunoscut şi mult prea vestit datorită treptei pe care se află ca dumneavoastră să-l fi putut nesocoti. De doi ani de când am ieşit de la mănăstire, eu nu am părăsit niciodată casa tatălui meu. Pierzându-mi mama destul de devreme, de educaţia mea nu s-a ocupat decât tata şi pot să spun că el a făcut tot ce i-a stat în putinţă ca să mă înveţe tot ceea ce este plăcut şi folositor pentru o fată. Această grijă deosebită care o avea pentru mine ca şi felul în care el pregătea căsătoria mea, din care voia să tragă cel mai mare folos cu putinţă, poate şi faptul că simţea ceva deosebit pentru mine, toate acestea, aş zice, treziră curând pizma fraţilor mei, dintre care unul, preşedinte de trei ani, tocmai atinsese vârsta de douăzeci şi şase de ani, iar celălalt, de puţin timp consilier, împlinise de curând douăzeci şi patru de ani.

Nu mi-am putut închipui că aceşti fraţi ai mei erau în stare să mă urască atât de groaznic, lucru de care astăzi sunt cât se poate de convinsă. Nefăcând nimic care să mă învrednicească de aceste simţăminte pe care ei le nutreau pentru mine, eu trăiam în dulcea amăgire dată de ceea ce eu simţeam fără prefăcătorie pentru ei. Oh, Dumnezeule, cât de mult mă înşelam! Afară de clipele când se îngrijea de educaţia mea, eu mă bucuram pe lângă tatăl meu de cea mai mare libertate. Având încredere că felul meu de a mă purta nu o să-i căşuneze, el nu îmi punea nici o piedică, aşa că de vreo optsprezece luni aveam voie să mă plimb dimineţile cu camerista mea fie pe terasa din Tuilleries, fie pe meterezul aproape de care noi zăboveam, iar uneori împreună, cu ea făceam, pe jos sau cu o trăsură de-a tatălui, vreo vizită la prietenele sau la rudele mele, numai să nu fi fost la orele în care unei persoane tinere nu i se

îngăduie să fie singură în mijlocul unei adunări. Toate necazurile mi se trag de la această nenorocită libertate, iată de ce vă şi vorbesc despre ea, domnule, de s-ar fi îndurat cerul şi să nu mi-o fi dat niciodată!

Acum un an pe când mă plimbam, aşa cum tocmai v-am spus, cu camerista mea, care se numeşte Iulia, pe o alee umbroasă a Tuilleriilor, unde credeam că sunt mai departe de oameni decât pe terasă şi unde mi se părea că respir un aer mai curat, şase tineri neghiobi ne opriră şi ne dădură de înţeles prin vorbele lor sfruntate că ne iau atât pe una cât şi pe cealaltă drept ceea ce se cheamă târfe. Îngrozitor de buimăcită de o asemenea scenă, încercai să-mi aflu scăparea prin fugă, negăsind altă cale de a mă salva, când un tânăr pe care eu mă obişnuisem să îl văd adeseori plimbându-se cam la aceleaşi ore ca şi noi şi a cărui înfăţişare părea dintre cele mai cinstite, tocmai trecea pe acolo acum când mă găseam în această cumplită încurcătură.

— Domnule, îl strigai cerându-i ajutor, nu am avut cinstea de a fi cunoscută de dumneavoastră, dar noi ne întâlnim aici în fiecare dimineaţă. Îmi place să cred că aţi putut să vă daţi seama în ceea ce mă priveşte că nu sunt o femeie de stradă, vă cer cu stăruinţă să îmi daţi mâna şi să mă ajutaţi să mă întorc acasă, scăpându-mă de aceşti tâlhari.

Domnul de ..., al cărui nume îmi veţi îngădui să-l trec sub tăcere, mai multe motive mă silesc la aceasta, îmi veni în ajutor de îndată, îndepărtă huliganii care mă înconjuraseră, îi convinse pe aceştia că fac o greşeală datorită felului cuviincios şi respectuos prin care el îmi vorbea, mă luă de braţ şi mă scoase din grădină.

— Domnişoară, îmi spuse el când nu mai aveam decât câţiva paşi până la locuinţă, mi se pare mai înţelept să ne despărţim aici. Dacă te-aş însoţi până acasă, ai fi nevoită să povesteşti ce ţi s-a întâmplat şi poate că acest lucru o să-i facă pe ai

tăi să te oprească să mai ieşi ca să te plimbi singură, ar fi bine, deci, să nu vorbeşti despre ce ţi s-a întâmplat şi să nu conteneşti astfel să vii ca şi până acum în acelaşi loc, atâta timp cât aceasta înseamnă un fel plăcut de a-ţi petrece timpul, pe care ai tăi îl îngăduie. Eu voi avea grijă să mă aflu aici în fiecare zi şi voi fi întotdeauna gata să-mi dau şi viaţa, dacă o să fie nevoie, pentru a ţine piept acelora care ar vrea să-ţi tulbure liniştea.

O asemenea bunăvoinţă, o intenţie atât de îndatoritoare, toate acestea mă făcură să-mi arunc ochii asupra acestui tânăr, să-l privesc mai cu luare-aminte, aşa cum până atunci nu îmi trecuse prin cap să o fac. Îl găsii cu doi sau trei ani mai mare decât mine şi destul de chipeş, mă îmbujorai când fu să-i mulţumesc şi săgeţile aprinse de acest fermecător zeu, de la care mi se trage nenorocirea mea de acum, îmi străpunseră inima, fără ca să mai am vreme să mă împotrivesc. Ne despărţirăm şi mi se păru că văd în felul prin care domnul de ... Îşi lua rămas bun de la mine eu, sperând că îi făcusem o impresie asemănătoare aceleia pe care el o deşteptase în mine. Mă întorsei acasă la tatăl meu având grijă să mă feresc de a-i spune ceva, iar a doua zi am revenit în acelaşi loc, purtată de un sentiment mai puternic decât mine, în stare să mă facă să înfrunt orice primejdii care mi-ar fi ieşit în cale... ce să spun, poate chiar mi le-aş fi dorit, ca să am plăcerea de a fi salvată de acelaşi om... Aş vrea să vă pot descrie, tot ceea ce simţeam, chiar dacă o să fac acest lucru cu prea multă naivitate, dar cum mi-aţi făgăduit că o să fiţi îngăduitor şi fiecare amănunt al povestirii mele o să vă arate dacă am nevoie de această bunăvoinţă. Nu este singura nesocotinţă pe care o să o dau la iveală, nu va fi singura dată când eu voi avea nevoie ca să mă compătimiţi.

Domnul de ... apăru pe alee la zece minute după mine şi începu să-mi vorbească de îndată ce mă văzu:

— M-aş încumeta să te întreb, domnişoară, îmi spuse el, dacă întâmplarea de ieri nu a ajuns să fie cunoscută şi dacă ea nu ţi-a adus nici o neplăcere?

Îl încredinţai că nu, spunându-i că am ţinut seamă de sfaturile lui, pentru care îi mulţumii şi că îmi place să cred că nimic nu va tulbura plăcerea pe care o am de a veni în acest loc dimineaţa ca să respir.

— Dacă acest loc te încântă într-un fel, domnişoară, urmă domnul de ... pe un ton cât se poate de potrivit, cei care au bucuria de a te întâlni aici sunt fără îndoială şi mai încântaţi şi dacă mi-am luat libertatea ca să te sfătuiesc ieri să nu faci nimic care ar putea să primejduiască plimbările tale, cu siguranţă că pentru aceasta nu ai de ce să îmi fii recunoscătoare. Îndrăznesc să te încredinţez, domnişoară, că am făcut-o mai puţin pentru tine decât pentru mine.

Şi privirile lui, după ce rostise acestea, se întorseseră spre mine şi erau atât de grăitoare... oh, domnule, trebuie că acest bărbat era atât de plăcut încât şi nenorocirile trebuiau să vină tot de la el. I-am răspuns cuviincios la vorbele lui, discuţia se înfiripă, înconjurarăm de două ori grădina şi domnul de ... nu vru să se despartă de mine înainte de a mă ruga cu stăruinţă să îi spun care din noi trebuia să fie cel mai fericit pentru ajutorul care mi-l dăduse cu o zi mai devreme. Nu putui să-i ascund că eu sunt aceea, el îmi spuse că el este cel fericit şi astfel ne luarăm rămas bun. Vreme de aproape o lună, domnule, noi nu am încetat ca să ne vedem şi aproape în fiecare zi, iar această lună, nu este greu să vă închipuiţi, nu a trecut fără ca noi să nu ne fi mărturisit unul altuia simţămintele pe care le încercam şi pe care ne-am prins prin jurământ că o să le simţim toată viaţa.

În cele din urmă domnul de ... mă rugă să îi îngădui să mă vadă într-un loc mai puţin stânjenitor decât o grădină publică.

— Nu îndrăznesc să apar în faţa tatălui tău, frumoasă Emilia, îmi spuse el, nu mi-a fost dat să am cinstea de a-l cunoaşte, el va bănui numaidecât ce mă aduce în casa lui şi în loc ca această încercare să fie un sprijin pentru ceea ce avem de gând, ea ne-ar pricinui poate mai mult rău. Dar dacă, într-adevăr, eşti atât de bună, atât de simţitoare că nu ai putea să mă laşi să mor de amărăciunea că nu ai vrut să-mi faci pe plac cu ceea ce am îndrăznit să-ţi cer, lasă-mă să-ţi arăt ce mijloace am avea.

Mai întâi nu am vrut să aud de ele, dar la puţină vreme m-am arătat a fi destul de slabă că l-am întrebat eu de ele. Aceste mijloace, domnule, constau în a ne vedea de trei ori pe săptămână la o anume doamnă Berceil, modistă din strada Arcis, pentru care domnul de ... băga mâna în foc ca şi pentru mama lui, atât de cinstită şi de prevăzătoare o socotea.

— Deoarece ţi se dă voie să o vezi pe mătuşa ta care locuieşte, aşa cum mi-ai spus, destul de aproape de modistă, ai putea să te prefaci că mergi la această mătuşă, chiar făcându-i de fapt scurte vizite şi să vii să ne petrecem restul timpului hărăzit pentru ea la femeia despre care ţi-am vorbit. Dacă cineva o va întreba, mătuşa ta va răspunde că ai fost într-adevăr la ea în ziua când tu ai zis că te duci să o vezi, nu va încerca nimeni să măsoare cât timp ai stat la ea. Poţi fii convinsă că nimeni nu se va gândi să afle acest lucru, din moment ce te bucuri de atâta încredere.

Nu o să vă spun nimic, domnule, despre felul cum m-am împotrivit domnului de ... pentru a-l întoarce de la ceea ce plănuise şi pentru a-l face să-şi dea seama de neajunsurile acestei dorinţe a lui. La ce v-ar folosi să ştiţi despre tot ce am făcut ca să mă împotrivesc din moment ce am sfârşit prin a mă lăsa învinsă? I-am promis domnului de ... că voi face aşa cum vrea el. Ca să câştige şi pe Iulia de partea lui el îi dădu acesteia douăzeci de

monezi de aur fără ca eu să ştiu, aşa că tot ce făceam mergea spre pieirea mea. Şi pentru ca aceasta să fie cât mai deplină, pentru a mă ameţi şi mai mult timp şi mai pe îndelete cu dulcea otravă care îmi stăpânea sufletu-mi, ajunsei până acolo că îi făcui o mărturisire mincinoasă mătuşii mele, căreia îi spusei că una dintre tinerele mele prietene (cu care mă înţelesesem să spună acelaşi lucru) binevoia să fie atât de bună cu mine încât să mă ia de trei ori pe săptămână în loja ei la teatru, dar că eu nu îndrăzneam să-l înştiinţez de aceasta pe tatăl meu de teamă ca el să nu mă împiedice, dar că lui i-aş spune că merg la mătuşa-mi, pe care aş ruga-o să adeverească acest fapt. Cu toate că îi veni puţin cam greu să consimtă la aceasta, mătuşa mea nu putu ţine piept insistenţelor mele. Ne învoirăm ca Iulia să vină în locul meu şi ca eu să trec doar pentru a o lua şi a ne întoarce acasă. O îmbrăţişai de mai multe ori pe mătuşa-mi. Cât de oarbe şi de neînlăturat sunt pornirile noastre, câtă vreme eu îi mulţumeam că mă hărăzea pieirii, că lăsa cale deschisă unor rătăciri care urmau să mă ducă pe marginea mormântului! în cele din urmă începurăm să ne întâlnim la cumătra Berceil. Magazinul ei era minunat, casa destul de mulţumitoare şi chiar ea era o femeie cam de patruzeci de ani şi în care mi s-a părut că pot să am toată încrederea. Cum vedeţi, m-am încrezut prea mult şi în ea şi în iubitul meu ... oh, perfida, căci nu mă mai pot stăpâni să nu-i spun astfel, domnule... a şasea oară când mă văzui cu iubitul meu în această casă blestemată, el mă aduse la o asemenea ascultare, el ştiu să mă amăgească în asemenea măsură şi să se folosească de slăbiciunea-mi încât ajunsei în braţele lui care mă slăveau cu înfocare o jertfă a pornirii mele pătimaşe. Oh, cumplite plăceri, câte lacrimi mi-aţi adus până acum şi cu câte păreri de rău îmi veţi mai sfâşia inima până în ultima clipă a vieţii mele!

Am trăit un an în această aducătoare de nenoroc amăgire, domnule, intram acum în al şaptesprezecelea an al vieţii mele. Tatăl meu îmi vorbea în fiecare zi de căsătorie şi vă închipuiţi cât mă îngrozeau aceste gânduri ale lui, când o întâmplare de neînlăturat veni în cele din urmă să mă arunce în prăpastia veşnică în care mă afundasem. Numai cel din ceruri putea să orânduiască atât de întristător lucrurile încât să vrea să se slujească, pentru a pedepsi adevăratele mele greşeli, chiar de acel lucru prin care nu îi aduceam nici o atingere, şi poate că a vrut aşa ca să îmi arate că suntem pe vecie sub oblăduirea lui, că el îl urmăreşte pretutindeni pe cel care greşeşte şi că întâmplarea la care te-ai fi gândit cel mai puţin este cea din care se iveşte pe nesimţite mijlocul prin care el să se răzbune pe tine.

Domnul de ... mă înştiinţase într-una din zile că o oarecare treabă, pe care va trebui neapărat să o facă, îl va lipsi de plăcerea de a petrece cu mine toate cele trei ore, în care noi obişnuiam să ne aflăm împreună, că el va veni totuşi cu câteva clipe înainte de momentul când noi ne luam de obicei rămas bun. Mai mult chiar, el îmi spuse că ar fi bine, pentru a nu tulbura mersul obişnuit al legăturii noastre, să vin cu toate acestea să-mi petrec la cumătra Berceil timpul în care mă învăţasem să mă aflu aici, că la urma urmelor, vreme de o oră sau două, această modistă şi cu fiicele ei o să mă înveselească mai mult decât dacă aş sta singură acasă. Mă încredeam atât de mult în această femeie încât ceea ce îmi propunea iubitul meu mi se părea cât se poate de cuminte. I-am făgăduit, deci, că voi veni, rugându-l să nu se lase prea mult aşteptat. El mă încredinţa că va face tot ce îi stă în putinţă să ajungă cât mai devreme. O, ce îngrozitoare zi mă aştepta! Aşa cum rămăsese, ajunsei la cumătra Berceil, care mă primi la intrarea

În prăvălia ei, fără să îmi mai dea voie să urc în cameră, aşa cum se întâmpla de obicei.

— Domnişoară, îmi spuse de îndată ce mă zări, sunt bucuroasă că domnul de ... nu va putea să se arate în seara aceasta la timp căci am să-ţi spun ceva tainic, ceva care nu trebuie să fie ştiut şi de iubitul tău, un lucru care cere ca noi să mergem undeva împreună cât mai repede nu pentru mult timp, ceea ce noi nu am fi putut face dacă el ar fi fost aci.

— Şi despre ce este, deci, vorba, doamnă, întrebai eu, oarecum speriată de acest început.

— Nu e cine ştie ce, domnişoară, nu e cine ştie ce, continuă cumătra Berceil, hai, linişteşte-te, este lucru cel mai uşor pe care-l poate face cineva. Mama mea a luat seamă la legătura voastră . Ea este o scorpie bătrână, tipicară ca şi un duhovnic şi pe care eu sunt silită să o iau cu binişorul câtă vreme am nevoie de banii ei. Ea ţine cu orice preţ ca să nu vă mai primesc, nu îndrăznesc să-i vorbesc despre aceasta domnului de ..., aşa că iată la ce m-am gândit. Vreau să te duc cât mai repede la una din prietenele mele, femeie la aceeaşi vârstă cu mine şi pe care te poţi bizui cât pe mine, o să ai prilejul să o cunoşti. Dacă o să- ţi placă de ea, o să-i povesteşti şi domnului de ... la cine te- am dus, o să-i spui că este o femeie cinstită şi că tu găseşti nimerit ca să vă întâlniţi la ea. dacă femeia nu o să-ţi placă, ceea ce mie nu îmi vine să cred, cum noi ne vom întoarce înainte să vină el, o să poţi să-i ascunzi încercarea noastră. În acest caz, voi lua asupra-mi sarcina de a-i spune fără ocol că nu mai pot să vă las să vă folosiţi de locuinţa mea şi că sunt nevoită să vă fac cunoscut că trebuie să găsiţi alte mijloace de a vă vedea.

Ceea ce îmi spunea această femeie era în firea lucrurilor, felul şi tonul prin care-mi vorbea erau atât de neprefăcute, încrederea mea atât de mare şi naivitatea-mi atât de desăvârşită încât nu putui să mă împotrivesc la ceea ce îmi cerea, mă cuprinseră

doar părerile de rău văzând-o, aşa cum spunea, în neputinţă de a ne mai putea ajuta, îi arătai tot ceea ce simţeam pentru ea, după care plecarăm împreună. Casa la care mă ducea se găsea pe aceeaşi stradă, la vreo şaizeci-optzeci de paşi de ea. Privită din afară, ea îmi apăru destul de plăcută: avea o poartă mare pe unde intră trăsurile, ferestre mari care dădeau înspre stradă, părea, deci de o cuviinţă şi o curăţenie desăvârşite. Cu toate acestea, un glas tainic părea să se facă auzit în străfundul inimii mele, anunţându-mă că mi se va întâmpla ceva neobişnuit în această casă hărăzită nenorocirii mele, simţeam un fel de neplăcere cu fiecare treaptă a scării pe care o urcam, totul părea să-mi spună: Unde te duci, nefericito, îndepărtează-te de aceste locuri primejdioase... Ajunserăm totuşi, intrarăm într-o destul de frumoasă cameră de aşteptare în care nu se afla nimeni şi din aceasta într-un salon a cărui uşă se închise îndată după noi, ca şi cum s-ar fi găsit cineva ascuns îndărătul ei... Mi se făcu frică, acest salon era atât de întunecat încât abia puteai să vezi unde calci. Nu făcurăm nici trei paşi când fusei înşfăcată de două femei, în acea clipă uşa unui cabinet se deschise şi văzui înăuntru un bărbat de vreo cincizeci de ani şi alte două femei care strigară celor care mă târau după ele: dezbrăcaţi-o, dezbrăcaţi-o, aduceţi-o aici goală-goluţă! Revenindu-mi în fire din tulburarea în care mă găseam când aceste femei au pus mâna pe mine şi dându-mi seama că scăparea mea atârna mai mult de ţipete decât de spaime, începui să dau drumul unor strigăte înspăimântătoare. Cumătra Berceil făcu tot ce-i sta în puteri ca să mă liniştească.

— E o treabă care ţine doar un minut, domnişoară, îmi spunea ea, ai puţină bunăvoinţă, te rog mult, câştig cu tine cincizeci de livre.

— Scorpie nemernică, strigai eu, să nu îţi închipui că astfel o să poţi trage foloase de pe

urma onoarei mele, o să mă arunc pe fereastră dacă nu plecăm imediat de aici.

— Nu vei ajunge decât tot în curtea noastră, unde vei fi prinsă din nou numaidecât, drăguţo, îmi zise una din ticăloasele acestea, smulgându-mi hainele, cel mai bine pentru tine este să te laşi...

Oh, domnule, cruţaţi-mă de a vă spune mai mult despre aceste îngrozitoare amănunte. Fusei îndată dezbrăcată, strigătele mele fură oprite prin mijloace barbare şi apoi ele mă târâră spre acel nemernic de bărbat care, glumind pe seama lacrimilor mele şi bătându-şi joc de împotrivirile mele, nu avea altă grijă decât să ia în stăpânire nefericita victimă căreia îi sfâşia inima. Două femei mă ţineau tot timpul, lăsându-mă pradă acestui monstru care îşi făcu astfel toate poftele cu mine. El îşi potoli focurile pornirii lui desfrânate prin atingeri şi sărutări murdare, care mă lăsară în nesimţire...

Am fost ajutată să mă îmbrac în grabă şi dată din nou pe mâinile cumetrei Berceil. Eram sfârşită, răvăşită, pradă unei dureri posomorâte şi amare, care îmi îndreptase lacrimile spre străfundul inimii. Aruncai priviri mânioase spre această femeie...

— Domnişoară, îmi spuse ea groaznic de neliniştită chiar în camera de aşteptare a acestei blestemate locuinţe, îmi dau seama de toată grozăvia pe care am putut să ţi-o fac şi te rog mult să mă ierţi... şi să te gândeşti bine înainte dacă ai de gând să dai pe faţă ce ţi s-a întâmplat. Dacă o să-i povesteşti păţania domnului de ... va fi zadarnic să-i spui că ai fost ademenită, ai face o greşeală pe care el nu ţi-ar ierta-o niciodată şi te vei strica pe toată viaţa chiar cu bărbatul pe care ar trebui să faci orice ca să-l cruţi, fiindcă nu mai ai nici un mijloc de a îndrepta onoarea pe care ai pierdut-o decât dacă i-ai cere să te ia de soţie. Or, fii convinsă că nu va face niciodată acest lucru dacă i-ai povesti ce ţi s-a întâmplat.

— Nenorocito, de ce m-ai aruncat în această prăpastie, de ce m-ai adus în situaţia în care trebuie fie să-mi înşel iubitul, fie să pierd şi onoarea mea şi pe a lui?

— Potoleşte-te, domnişoară, să nu mai vorbim despre ceea ce s-a făcut. Trebuie să ne grăbim, să ne gândim acum la ce ar trebui să facem. Dacă povesteşti, eşti pierdută, dacă-ţi ţii gura, casa mea vă va rămâne pe mai departe deschisă, nimeni nu vă va da de gol niciodată şi tu îţi vei păstra iubitul. Încearcă să vezi dacă mica mulţumire a unei răzbunări, de care nu-mi pasă dacă e să mă gândesc bine căci, avându-vă la mână cu ceea ce ştiu despre voi, îl voi împiedica pe domnul de ... ori de câte ori ar vrea să-mi facă vreun rău. Încearcă să vezi, îţi spun, dacă mica plăcere a unei răzbunări te va despăgubi de necazurile pe care le aduce cu sine... Dându-mi bine seama cu ce ticăloasă de femeie aveam de-a face mă lăsai înduplecată şi convinsă că felul ei de a gândi nu mă mai lăsa să aleg, chiar dacă era de o grozăvie fără seamăn:

— Să mergem, doamnă, să mergem, îi zisei, să ieşim cât mai repede de aici, nu o să spun nimănui ce mi s-a întâmplat, faceţi acelaşi lucru şi dumneavoastră. Mă voi folosi de dumneavoastră, căci nu v-aş putea lăsa în plata Domnului fără să scot la iveală nişte nemernicii, pe care pentru mine e mai bine să le trec sub tăcere. Voi avea cel puţin mulţumirea de a vă urî din tot sufletul şi de a vă dispreţui atât cât meritaţi să fiţi.

Ne-am reîntors apoi la locuinţa acestei modiste... Dumnezeule, cât de tare începu să-mi bată inima şi aici când mi se spuse că domnul de ... venise, că i se spusese că doamna ieşise având de făcut treburi grabnice şi că domnişoara nu apăruse încă, iar după toate acestea una din fiicele stăpânei îmi aduse şi un bilet pe care el îl scrisese în grabă pentru mine. Acest bilet cuprindea următoarele cuvinte: "Nu te-am găsit, îmi închipui că nu ai

putut ajunge la timp, nu pot să te mai văd în seara aceasta, mi-este cu neputinţă să te mai aştept, ne vom vedea negreşit poimâine".

Acest bilet nu fu în măsură să mă liniştească, felul nepăsător în care era scris îmi părea că nu anunţă lucruri bune... nu a putut să mă aştepte, dacă ar fi avut puţină răbdare... toate acestea mă nelinişteau într-un chip pe care nu aş putea să vi-l arăt. Nu cumva şi-a dat şi el seama de ceea ce eu şi cu doamna am avut de gând, nu cumva ne-a urmărit, şi, dacă a făcut-o, nu aş fi fost eu o fată pierdută? Cumătra Berceil, la fel de neliniştită ca şi mine, punea întrebări stăruitoare tuturor celor din casă. I se spuse că domnul de ... venise de îndată ce noi ieşiserăm, că părea să fie destul de neliniştit, că plecase numaidecât, ca să se întoarcă apoi după o jumătate de oră când şi scrisese acel bilet. Toate acestea îmi sporiră şi mai mult neliniştea, aşa că nu îmi mai rămase decât să trimit după o trăsură ... dar nu o să vă vină să credeţi, domnule, cât de neruşinată putea să fie această netrebnică de femeie şi cât de departe o ducea pornirea ei spre rău.

— Domnişoară, îmi zise ea văzându-mă că plec, îţi mai spun încă o dată să nu povesteşti nimănui ceea ce ţi s-a întâmplat, dar oricât de nefericită ai fi dacă o vei rupe cu domnul de ..., te sfătuiesc să tragi folos din libertatea pe care o să o ai şi petrece-ţi timpul cu alţii, este mult mai bine decât cu un iubit. Ştiu că eşti o domnişoară cinstită, dar eşti tânără. Mai mult ca sigur că nu ai prea mulţi bani. Aşa drăguţă cum eşti aş putea să te fac să câştigi cât vei vrea... Haide, nu clătina din cap, căci nu ai fi singura care face astfel de lucruri. Ştiu atâtea şi mai bogate decât tine şi care au ca bărbaţi, cum vei avea şi tu într-o zi, conţi şi marchizi, şi care, fie din pornirea lor, fie că au fost ajutate de guvernantele lor, au ajuns să ne treacă prin mâini ca şi tine. Noi avem bărbaţi anume pentru păpuşici de felul tău, ai văzut şi tu unul. Ei

se poartă cu astfel de fete ca şi cu trandafirii, se îmbată de mireasma lor fără să le ofilească. Rămâi cu bine, frumoasa mea, orice s-ar întâmpla noi să nu ne certăm, căci eu pot să-ţi mai fiu de folos.

Aruncai o privire plină de ură asupra acestei creaturi şi plecai în grabă fără a-i răspunde. O luai pe Iulia de la mătuşa-mi şi mă întorsei acasă.

Nu aveam nici un mijloc de a-l înştiinţa pe domnul de..., cum noi ne vedeam de trei ori pe săptămână nu obişnuiam să ne scriem. Eram nevoită, deci, să aştept ziua când urma să ne vedem... Oare el ce o să-mi spună? ... ce-aş putea să-i răspund eu? dacă nu-i voi spune nimic despre ce s-a petrecut, nu m-aş găsi oare în cea mai mare primejdie? Dacă într-o zi el ar afla, nu ar fi oare mai cuminte ca să dau eu totul pe faţă? Toate aceste felurite socoteli mă ţineau într-o stare de nelinişte de nedescris. În cele din urmă luai hotărârea de a mă ţine de sfatul cumetrei Berceil şi, fiind încredinţată cu totul că această femeie era cea care dorea cel mai mult să nu se afle nimic, mă gândii să fac şi eu acelaşi lucru şi să nu suflu nimănui vreo vorbă. Ei, Dumnezeule, la ce-mi slujeau toate aceste socoteli, atâta timp cât îmi va fi dat să nu-mi mai văd iubitul căci trăsnetul, care mă va lovi în plin nu peste multă vreme, împrăştia de pe-acum scântei asupra-mi din toate părţile.

Fratele meu mai mare mă întrebă a doua zi după cele petrecute despre libertatea pe care mi-o luam de a pleca singură de-acasă de mai multe ori pe săptămână şi cam la aceleaşi ore.

— Ies ca să-mi petrec serile la mătuşa-mi, i-am răspuns.

— Nu-i adevărat, Emilia, n-ai mai pus piciorul pe la ea de vreo lună.

— Ei bine, frăţioare drag, îi răspunsei cu tremur în glas, mă faci să dau la iveală totul: una din prietenele mele, pe care o cunoşti bine, şi anume doamna de Saint-Clair, este atât de bună cu mine că mă ia de trei ori pe săptămână în loja ei la

teatru. Mi-a fost teamă să vă spun despre aceasta căci mă gândeam că tata n-o să consimtă, dar mătuşa-mi m-a înţeles de minune.

— Mergi la spectacole, îmi zise acest frate, ai fi putut să-mi spui şi mie căci am fi mers împreună, aşa că stăruinţa ta pe lângă tata ar fi fost mai uşoară... dar să mergi singură cu o femeie care nu ţi-e apropiată şi care e tot atât de tânără ca şi tine...

— Haide, haide, prietene, zise şi celălalt frate care tocmai venea spre noi când discutam, domnişoara are plăcerile ei, nu trebuie să i le tulburăm... ea îşi caută un bărbat. Desigur, va găsi mulţime purtându-se astfel...

Şi amândoi îmi întoarseră spatele cu asprime. Această discuţie mă înspăimântă, totuşi fratele meu mai mare părea destul de convins de povestea cu loja. Credeam c-am izbutit să-l înşel şi că el se va mulţumi cu atât. De altfel, chiar să-mi fi spus mult mai multe, afară numai dacă m-ar fi închis, nimic pe lumea asta n-ar fi fost destul de puternic ca să mă împiedice să mă duc la întâlnirea care urma. Nevoia neapărată, pe care o aveam, de a mă lămuri asupra iubitului, ajunsese astfel că nimeni şi nimic n-ar fi putut să mă oprească să mă duc la întâlnirea cu el.

Cât despre tatăl meu, el se purta ca întotdeauna cu mine: iubindu-mă cu înfocare, nu putea să bănuiască că aş putea să-i fac vreun rău şi nu mă stânjenea cu nimic. Cât de cumplit este să vrei să înşeli astfel de părinţi şi câte păreri de rău se nasc din aceasta ca să-şi semene spinii pe plăcerile la care ajungi pe socoteala unor înşelătorii de asemenea speţă! Dureroasă pildă, cumplită dragoste vie, puteţi voi să le puneţi la adăpost de greşelile mele pe acele fete care se vor afla în aceeaşi situaţie cu a mea şi ar putea oare pedepsele cu care am plătit ucigătoarele mele plăceri să le oprească, chiar dacă ele s-ar afla pe marginea prăpastiei? Ar putea oare vrednica mea

de plâns povestire, dacă va fi aflată de ele, să facă toate acestea?

Soseşte în cele din urmă şi ziua aducătoare de nenorocire. O iau pe Iulia, o ştergem ca de obicei, o las pe ea la mătuşa-mi şi mă îndrept în grabă cu trăsura-mi spre casa cumetrei Berceil. Mă dau jos din trăsură... tăcerea, întunericul în care era cufundată casa, mă îngrijorează ca niciodată chiar de la intrare... nici un chip cunoscut nu îmi iese înainte-mi. Nu apare decât o femeie bătrână, pe care n-o mai văzusem niciodată şi pe care urma să o văd prea mult odată cu nenorocirea-mi. Ea îmi spune să rămân în încăperea în care mă aflu căci va veni numaidecât şi domnul de ..., îi spune pe nume. Fiori reci ca de moarte îmi cuprind simţurile şi cad într-un fotoliu ca istovită, fără să scot vreun cuvânt. Nu apuc să stau bine că şi apar în faţă-mi cei doi fraţi ai mei cu pistoalele în mâini.

— Nenorocito, urlă cel mai mare, iată, deci în ce fel ai vrut să ne amăgeşti. Dacă te împotriveşti câtuşi de puţin, dacă încerci să strigi, moartea e a ta. Mergi cu noi ca să înveţi cum îţi poţi înşela în acelaşi timp şi familia pe care ai necinstit-o şi pe iubitul căruia i te-ai dăruit.

La auzul acestor din urmă cuvinte, îmi pierdui simţirea cu totul şi nu îmi venii în fire decât când mă văzui în fundul unei trăsuri care mi se părea că goneşte nebuneşte. Mă aflam între cei doi fraţi ai mei şi bătrâna de care am pomenit mai sus, aveam picioarele legate şi mâinile strânse într-o batistă. Lacrimile, stăpânite până atunci de durerea-mi mult prea mare, ţâşniră din belşug şi mă aflai vreme de o oră într-o stare care, oricât de vinovată aş fi fost, ar fi înduioşat pe oricare altcineva, nu însă şi pe cei doi călăi ai, mei, la cheremul cărora mă găseam. Ei nu îmi vorbiră pe timpul drumului. Acelaşi lucru îl făcui şi eu şi mă adâncii tăcută în durerea-mi. În cele din urmă ajunserăm a doua zi pe la orele unsprezece ale dimineţii la un castel aflat între Coucy şi Noyon în adâncul unei păduri,

castel pe care-l stăpânea fratele meu mai mare. Trăsura intră în curte. Mi se porunci să stau locului până ce caii şi slugile fură îndepărtaţi. Atunci fratele mai mare veni să mă ia. "Urmează-mă", îmi spuse cu asprime după ce mă deslegă ... şi-l ascultai tremurând toată ... Dumnezeule, ce groază mă apucă zărind înspăimântătorul loc în care urma să fiu adăpostită! era o încăpere joasă, întunecată, umedă şi posacă, închisă cu vergele din toate părţile şi care nu lăsa să vină decât o pâlpâire de lumină pe una din ferestrele care da într-o groapă largă plină cu apă.

— Iată locuinţa ta, îmi spuseră fraţii, o fiică care îşi necinsteşte familia nu poate să se simtă bine decât aici... Hrana ta va fi pe măsura celorlalte îngrijiri. Iată ce ţi se va da, urmară ei arătându-mi o bucată de pâine asemănătoare celei care se dă animalelor, şi cum noi nu vrem să fii prea multă vreme suferindă, dar nici să-ţi lăsăm vreun mijloc ca să scapi de aici, aceste două femei, ziseră ei arătându-mi bătrâna şi pe o alta la fel, pe care le-am găsit la castel, aceste două femei au sarcina de a-ţi lua sânge din braţele amândouă de atâtea ori pe săptămână de câte ori tu te întâlneai cu domnul de... la cumătra Berceil, sperăm astfel că acest fel de viaţă te va duce pe nesimţite în mormânt, căci noi nu vom fi liniştiţi cu adevărat decât atunci când vom afla că familia s-a descotorosit de un monstru ca tine.

După aceste cuvinte, porunciră femeilor să mă înşface şi în faţa acestora, sceleraţii, iertaţi-mă, domnule, de acest cuvânt, în faţa acestora... neînduplecaţii îmi luară sânge din braţele amândouă în acelaşi timp şi nu se opriră din această crudă lucrare decât atunci când mă văzură că îmi pierdui simţirea... Revenindu-mi în fire, îi găsii fericindu-se unul pe altul pentru sălbăticia lor şi ca şi cum ei ar fi vrut ca loviturile lor să mă atingă pe de-a-ntregul, ca şi cum mulţumirea lor ar fi fost deplină numai dacă odată cu sângele pe care

mi-l vărsau, ei mi-ar fi sfâşiat şi inima, fratele mai mare scoase o scrisoare din buzunar şi mi-o întinse:

— Citeşte, domnişoară, citeşte, îmi zise, ca să-l cunoşti pe cel de la care ţi se trag toate nenorocirile...

O deschisei tremurând, ochii-mi abia putură să recunoască acel scris aducător de nenorocire. O, Dumnezeule, era al iubitului meu, chiar el era cel ' care mă trădase. Iată ce cuprindea această cumplită scrisoare, ale cărei cuvinte cu litere însângerate sunt şi acum întipărite în sufletul meu.

"Am avut nebunia de a mă îndrăgosti de surioara ta, domnule, şi am avut nesăbuinţa de a o necinsti. Aş fi vrut să îndrept totul, sfâşiat de remuşcări, aş fi vrut să cad la picioarele tatălui tău, să-mi arăt vinovăţia şi să-i cer fata. Eram convins că şi tatăl meu va încuviinţa şi că prin naştere puteam să-mi îngădui să intru în familia voastră. Chiar în clipa când aveam de gând să fac toate acestea, ochilor mei, chiar ochilor mei le fu dat să vadă că nu aveam de-a face decât cu o târfă care, în umbra întâlnirilor la care o aducea un simţământ cinstit şi curat, îndrăznea să se ducă să-şi potolească neruşinatele ei dorinţe cu cel mai desfrânat dintre bărbaţi. Nu aşteptaţi, deci, de la mine nici o faptă prin care să îndrept jignirea pe care v-am adus-o nu mă simt dator la aceasta. Nu mai am decât nepăsare faţă de dumneavoastră şi ura cea mai de neînlăturat şi dispreţul cel mai de neşters faţă de ea. Alătur şi adresa casei în care surioara dumneavoastră se duce să se înjosească, domnule, ca să vă convingeţi dacă spun lucruri adevărate.

Abia citii aceste ucigătoare cuvinte că şi căzui din nou pradă unor gânduri înfricoşătoare... Nu, îmi spuneam smulgându-mi părul, nu, fiinţă crudă, tu nu m-ai iubit niciodată. Dacă numai o scânteie de dragoste pentru mine s-ar fi aprins în inima ta, m-ai fi pedepsit tu, oare, fără să mai aştepţi să ne

lămurim? M-ai fi putut crede tu, oare, vinovată de o asemenea crimă, când doar pe tine eu te iubesc cu înfocare... Trădătorule, de la tine pornesc toate şi mâna ta este cea care m-a aruncat în braţele călăilor care mă omoară zi de zi, picătură cu picătură... dar să mor fără să mă dezvinovăţesc faţă de tine... să mor dispreţuită de cel pe care eu îl iubesc cel mai mult, când nici o greşeală n-am făcut-o într-adins, când întotdeauna n-am fost decât o femeie înşelată şi victimă, oh, nu, nu, această situaţie este prea cumplită, îmi este cu neputinţă să o mai pot îndura! Şi mă aruncai în lacrimi la picioarele fraţilor mei, îi rugai fie să mă asculte, fie să înceteze de a-mi lua sângele picătură cu picătură şi să mă facă să mor numaidecât.

Ei consimţiră să mă asculte, le povestii toate cele întâmplate, dar ei doreau să mă piardă. Nu mă crezură şi se purtară cu mine şi mai rău. După ce mă copleşiră cu vorbe de ocară, după ce le însărcinară pe cele două femei să îndeplinească cu de-amănuntul poruncile lor sub pedeapsă de moarte, ei mă părăsiră încredinţându-mă cu nepăsare că speră să nu mă mai vadă niciodată.

De îndată ce ei plecaseră, cele două păzitoare ale mele îmi lăsară pâine, apă şi mă închiseră. Dar acum eram cel puţin sigură că puteam să mă las pradă disperării mele covârşitoare, aşa că mă simţii mai puţin nefericită. Cea dintâi pornire născută din disperare fu aceea de a-mi scoate legăturile de la braţe şi să mă dau morţii pierzându-mi tot sângele. Dar gândul cumplit că moartea m-ar împiedica să mă apăr în faţa iubitului meu mă chinuia atât de îngrozitor că nu puteam cu nici un chip să mă hotărăsc să o fac. Puţin calm aduse cu sine speranţa... speranţa, acest simţământ mângâietor care se naşte totdeauna în mijlocul suferinţelor, dar ceresc pe care ni-l face natura ca să le cumpănească sau să le aline... Nu, îmi spusei, nu voi muri înainte de a-l vedea, trebuie să fac orice pentru aceasta, nu trebuie să am altă grijă. Dacă el

va stărui în a mă crede vinovată, voi avea timp ca să îmi sfârşesc zilele atunci,şi o voi face fără să-mi pară rău, căci îmi este cu neputinţă să-mi închipui că viaţa ar putea să aibă vreun farmec pentru mine când eu aş fi lipsită de dragostea lui.

Acestea fiind hotărâte, nu mă mai gândeam decât la a găsi orice mijloc care ar putea să mă scoată din acest dezgustător locaş. După patru zile, în care mă mângâiasem cu astfel de gânduri, cele două temnicere apărură din nou ca să-mi aducă pâine şi apă şi să mă facă în acelaşi timp să-mi mai pierd din puterile pe care le mai aveam. Ele îmi luară sânge din amândouă braţele şi mă lăsară în pat într-o stare de nesimţire. Ele veniră din nou în cea de-a opta zi şi cum eu le căzui la picioare rugându-le să mă ierte, nu-mi luară sânge decât de la un braţ. În acest fel s-au scurs două luni, în timpul cărora mi s-a luat neîncetat sânge când de la un braţ, când de la altul, din patru în patru zile. Tăria firii mele îmi fu de ajutor. Vârsta, dorinţa nemăsurată pe care o aveam de a scăpa din această îngrozitoare situaţie, faptul că mâncam multă pâine pentru a mă întrema, toate acestea îmi izbutiră şi la începutul celei de-a treia luni am avut fericirea de a putea face o deschizătură într-un zid şi prin această gaură am pătruns într-o încăpere apropiată care nu era închisă şi astfel am scăpat din castel. Încercai să o iau pe jos aşa cum puteam pe drumul spre Paris, dar puterile mă părăsiră cu totul în locul unde m-aţi găsit, domnule, de aici m-am bucurat de ajutorul dumneavoastră de nepreţuit şi recunoştinţa mea sinceră este răsplata pe care o am acum la îndemână. Îndrăznesc să vă rog să mă ajutaţi pe mai departe ca să mă reîntorc acasă, încredinţându-mă tatălui meu care a fost cu siguranţă înşelat şi care nu va fi niciodată atât de sălbatic ca să mă osândească, fără a-mi îngădui să-mi dovedesc nevinovăţia. Îl voi convinge că am fost o fiinţă slabă, dar îşi va da seama că nu am fost atât de vinovată pe cât anumite lucruri lasă să

se înţeleagă. Datorită dumneavoastră, domnule, nu numai că a fost adusă din nou la viaţă o nefericită creatură care nu va conteni să vă mulţumească, dar aţi adus şi onoarea unei familii, de care aceasta s-a crezut lipsită pe nedrept.

— Domnişoară, spuse contele de Luxeuil, după ce ascultase cu cea mai mare atenţie cu putinţă povestirea Emiliei, îmi vine greu să te văd şi să te aud vorbind, fără să îmi trezeşti cea mai puternică curiozitate. Fără îndoială că nu eşti atât de vinovată cum ai dat prilejul să se creadă, dar găsesc în felul tău de-a te purta o oarecare nesocotinţă, pe care cu anevoie ai putea să o ascunzi.

— Oh, domnule!

— Ascultă-mă, domnişoară, te rog mult, ascultă-l pe omul care şi-ar dori să te ajute cât poate mai mult. Iubitul tău s-a purtat groaznic faţă de tine. Nu numai că el a fost nedrept, căci ar fi trebuit să se lămurească mai bine şi să vină să te-întâlnească, dar el s-a purtat chiar cu cruzime. Chiar dacă el a fost înştiinţat dinainte în aşa fel ca să nu mai vrea să aibă de-a face cu o femeie, ar fi fost nimerit ca el doar să o părăsească, nu să o pârască familiei acesteia, nu să o facă de ruşine, nu să o dea ca un nevrednic pe mâna celor care voiau să o piardă, nu să îi întărâte pe aceştia să se răzbune... Condamn, deci, răspicat felul de a se purta al celui pe care-l îndrăgeşti... dar cel al fraţilor tăi este şi mai de condamnat, purtarea lor este de-a dreptul fioroasă. Numai nişte călăi ar fi putut să facă aşa ceva. Jigniri de această speţă nu aduc după ele niciodată asemenea pedepse. De când e lumea asta lanţurile nu slujesc la nimic, asemenea situaţii sunt trecute sub tăcere, dar să ajungi să iei sângele şi libertatea vinovaţilor... aceste dezgustătoare mijloace îi fac de ocară şi pe cei care le folosesc şi pe cei care sunt victimele lor, ei sunt vrednici de ură. Prin aceasta ei nu au făcut decât vâlvă, dar n-au schimbat răul în bine. Oricât

de nepreţuită ar fi pentru noi cinstea unei surioare, viaţa ei trebuie să fie mult mai de nepreţuit pentru noi, onoarea se mai poate reface, nu însă şi sângele vărsat. Felul cum s-au purtat fraţii tăi cu tine este atât de îngrozitor încât ei şi-ar primi cu siguranţă pedeapsa dacă am face o plângere la stăpânire, dar aceste mijloace nu ar face decât să le urmeze pe cele ale celor care te-au oropsit, nu ar face decât să ducă vestea despre un lucru pe care ar fi bine să-l trecem sub tăcere, aşa că ar fi bine să-i lăsăm pe fraţii tăi în plata Domnului. Prin cu totul altfel de mijloace aş vrea să te ajut, domnişoară, dar aş vrea să te previn că nu aş putea face acest lucru decât dacă mi-ai împlini două condiţii: prima ar sta în aceea ca să-mi dai în scris întocmai adresele tatălui tău, mătuşii tale, cumetrei Berceil şi bărbatului la care te-a dus cumătra Berceil, iar cea de-a doua condiţie, domnişoară, ar sta în a-mi spune numele iubitului tău. Am neapărată nevoie să aflu toate acestea, altfel, nu mă feresc să-ţi ascund, mi-ar fi cu neputinţă să te ajut câtuşi de puţin dacă vei stărui în a-mi ascunde numele pe care ţi-l cer.

Emilia, încurcată, începu prin a îndeplini întocmai cea dintâi condiţie şi îi înmână aceste adrese contelui:

— Îmi cereţi, deci, domnule, spuse ea îmbujorându-se, ca să-l numesc pe cel care m-a amăgit.

— Întocmai, domnişoară, n-aş putea face nimic fără să ştiu cine este.

— Ei bine, domnule, este marchizul de Luxeuil...

— Marchizul de Luxeuil, izbucni contele, neputând să-şi ascundă tulburarea în care îl aruncase numele fiului lui... a fost în stare de această ispravă, el... Apoi îşi reveni în fire: El o va îndrepta, domnişoară... el o va îndrepta şi vei fi răzbunată... ai cuvântul meu, aşa că pe curând.

Neliniştea uimitoare în care îl aruncase pe contele de Luxeuil ultima dezvăluire a Emiliei, o

aduse pe această nefericită la o asemenea uimire încât se temu să nu fi făcut vreo nesocotinţă.

Cu toate acestea, cuvintele rostite de conte atunci când ieşise o mai liniştiră şi, fără să înţeleagă nimic din felul cum se legau lucrurile pe care ei îi era cu neputinţă să le desluşească, neştiind chiar nici unde se găsea, ea îşi puse în gând să aştepte răbdătoare urmarea ajutorului promis de binefăcătorul ei, iar grija pe care acesta nu înceta să o aibă faţă de ea şi după aceea o făcu să se liniştească şi să fie încredinţată de gândurile bune pe care le avea contele.

Ea putu să se convingă întru totul că lucrurile stăteau aşa în cea de a patra zi de la lămuririle avute, căci se pomeni cu contele intrând în camera ei şi ţinându-l de mână pe marchizul de Luxeuil.

— Domnişoară, îi spuse contele, ţi-l aduc atât pe cel de la care ţi se trage nefericirea cât şi pe cel care vine să-şi răscumpere greşeala şi te roagă îngenunchiat să primeşti mâna pe care ţi-o întinde.

La aceste cuvinte marchizul se aruncă la picioarele celei pe care o iubea înfocat, însă uluirea Emiliei fu atât de puternică că puterile o părăsiră şi leşină în braţele femeii care o îngrijea. După multe, îngrijiri ea îşi veni în fire ca să se găsească din nou în braţele iubitului ei:

— Fiinţă nemiloasă, îi spuse ea într-un potop de lacrimi, cât de mult ai putut să o faci să sufere pe cea care te iubea! cum ai putut să mă crezi în stare de o ticăloşie ca şi cea de care ai îndrăznit să mă bănuieşti? Emilia care te iubeşte putea să fie victima slăbiciunii ei şi a pungăşiei celorlalţi, dar ea nu putea să fie necinstită cu tine.

— O, tu, cea pe care o iubesc cel mai mult, iartă-mi pornirea de gelozie cumplită întemeiată pe semne înşelătoare. Acum ştim cum stau lucrurile dar spune-mi dacă nu cumva aceste nenorocite de lucruri care păreau să se lege nu ţi-au fost potrivnice?

— Dacă m-ai fi preţuit nu ai fi putut crede că umblu să te înşel, ar fi trebuit să urmezi ceea ce mă încânta să cred că te-am făcut să simţi pentru mine şi să nu asculţi de disperarea ta. Cum arată încă o dată această întâmplare că noi femeile suferim aproape întotdeauna din prea multă dragoste!... aproape întotdeauna când ne lăsăm stăpânite prea repede pierdem încrederea iubiţilor noştri... O, Luxeuil, m-ai fi iubit mai mult dacă nu m-ai fi avut atât de devreme, slăbiciunea mea a făcut ca tu să mă pedepseşti şi ceea ce trebuie să-ţi facă dragostea mai puternică este faptul că ai pus-o la îndoială pe a mea.

— Nu vă mai gândiţi la ceea ce s-a întâmplat, îi opri contele; fiul meu, felul tău de a te purta este de condamnat şi dacă nu te-ai fi arătat gata să-l îndrepţi numaidecât, dacă nu ai fi vrut să faci aceasta din tot sufletul, te-aş fi alungat din faţa ochilor mei. Când iubeşti cu adevărat, spuneau trubadurii noştri de demult, fie că ai auzit, fie că ai văzut vreun lucru neplăcut la iubita ta, nu trebuie să-ţi crezi ochilor şi urechilor, trebuie să nu-ţi asculţi decât inima!

Domnişoară, aştept cu nerăbdare să te însănătoşeşti, urmă contele adresându-se Emiliei, nu o să te duc acasă decât ca şi soţie a fiului meu şi m-aş simţi încântat dacă familiile noastre se vor uni ca să-ţi răscumperi nenorocirile. Dacă ai tăi nu vor vrea, te opresc în casa mea, domnişoară, vom face nunta aici şi cât o să trăiesc nu voi înceta să văd în tine o noră scumpă de care voi fi mândru întotdeauna, chiar dacă lumea va încuviinţa sau nu această căsătorie.

Luxeuil îşi îmbrăţişă tatăl, domnişoara de Tourville izbucni în lacrimi şi ţinea strânse mâinile binefăcătorului ei. Ea fu lăsată să-şi vină în fire după o scenă care, dacă ar fi ţinut mai mult, i-ar fi făcut rău acum când însănătoşirea ei era dorită de toţi atât de mult.

În cea de a cincisprezecea zi de la întoarcerea ei la Paris, domnişoara de Tourville se simţi în stare să umble şi să se urce în trăsură iar contele o îmbrăcă într-o rochie albă care amintea de nevinovăţia din inima ei şi se făcu tot ce era cu putinţă pentru a da la iveală strălucirea farmecelor ei, pe care o urmă de paloare şi de slăbiciune le făcea şi mai neobişnuite. Contele, împreună cu ea şi cu fiul lui plecară la preşedintele de Tourville pe care nu-l anunţaseră şi a cărui uluire, văzându-şi fata, fu din cale afară. El se găsea împreună cu cei doi fii ai săi pe ale căror feţe se putea citi furia şi turbarea la această vedere neaşteptată. Ei ştiau că sora lor izbutise să fugă, dar o credeau moartă prin vreun colţ de pădure astfel că, după cum se vede, îşi uşurau cât mai mult cu putinţă mâhnirea acestei pierderi.

— Domnule, spuse contele, înfăţişând-o pe Emilia tatălui ei, iată, v-am adus nevinovăţia în carne şi oase ca să vă cadă la picioare, şi Emilia se şi grăbi să o facă... Vă rog cu stăruinţă să o iertaţi, domnule, şi nu v-aş cere acest lucru dacă n-aş fi încredinţat că ea este vrednică de iertare. De altfel, domnule, mai urmă el cu iuţeală, cea mai bună dovadă pe care aş putea să v-o dau despre consideraţia deplină pe care o am pentru fiica dumneavoastră este aceea că îi cer mâna pentru fiul meu. Rangurile noastre sunt făcute să se unească, domnule, şi chiar dacă este o oarecare nepotrivire între averile noastre, sunt în stare să vând tot ce am pentru a-i face fiului meu o situaţie vrednică de a fiicei dumneavoastră. Hotărâţi, domnule, şi îngăduiţi-mi să nu plec înainte de a vă auzi cuvântul.

Bătrânul preşedinte de Tourville, care o îndrăgise dintotdeauna pe scumpa lui Emilia şi care era, dacă e să ne gândim bine, de o bunătate fără seamăn, căci numai firea lui omenoasă îl făcuse să se lase de mai bine de douăzeci de ani de slujba lui, bătrânul preşedinte, deci, scăldându-şi

în lacrimi fiica iubită, îi răspunse contelui că el este întru totul fericit la o asemenea alegere, că tot ceea ce-l întristează este gândul că poate scumpa lui Emilia nu este vrednică de aceasta. atunci marchizul de Luxeuil se aruncă la rândul lui la picioarele preşedintelui, rugându-l să îi ierte amărăciunea pe care i-o pricinuise şi să-i dea voie să se răscumpere. Toţi se îndatorează, toţi se învoiesc, toţi se liniştesc, şi de o parte şi de alta, numai fraţii eroinei noastre mai puţin obişnuită nu vor să împărtăşească bucuria tuturor şi îşi alungă sora când aceasta se îndreaptă spre ei ca să-i îmbrăţişeze. Contele înfuriat pe o asemenea purtare vru să-l oprească pe unul din ei care voia să părăsească încăperea. Domnul de Tourville îl strigă însă pe conte:

— Lasă-i, domnule, lasă-i, căci ei m-au înşelat într-un chip groaznic. Dacă acest scump copil ar fi fost atât de vinovat, precum îmi spuneau ei, aţi fi fost în stare să-i daţi de soţ pe fiul dumneavoastră? Ei mi-au întunecat bucuria vieţii, lipsindu-mă de Emilia mea... lasă-i...

Şi aceşti nenorociţi ieşiră tunând şi fulgerând. Atunci contele de Luxeuil îi povesti domnului de Tourville despre grozăviile fiilor lui şi despre adevăratele greşeli ale fiicei. Preşedintele, dându-şi seama câtă nepotrivire era între greşeli şi ticăloşia pedepsei, îşi jură să nu-i mai vadă în faţa ochilor pe fiii lui. Contele îl linişti şi îi smulse făgăduinţa că nu va face niciodată acest lucru. După opt zile avu loc nunta, la care fraţii Emiliei nu vrură să ia parte, dar se trecu peste asta, nimeni nu ţinu seamă de ei. Domnul de Tourville se mulţumi să-i sfătuiască să-şi ţină gura, altfel vor fi pedepsiţi chiar ei pentru ce-au făcut. Ei îi ascultară sfatul, dar nu atât de mult încât să nu se mândrească cu fapta lor şi să nu condamne uşurinţa cu care tatăl lor iartă greşelile, iar cei care aflară de această nefericită întâmplare începură să

strige, înspăimântaţi de groaznicele lucruri petrecute:

— O, Dumnezeule, iată grozăviile pe care şi le îngăduie pe tăcute cei care au în grija lor să pedepsească crimele altora. Pe bună dreptate se crede că astfel de josnicii sunt hărăzite doar acestor turbaţi şi neghiobi slujitori ai oarbei zeiţe a dreptăţii, căci ei sunt crescuţi într-o strășnicie tâmpă, sunt învăţaţi de copii să fie nesimţitori la strigătele nefericirii, fiind mânjiţi de sânge de când se nasc. Ei condamnă totul şi se dedau la orice, închipuindu-şi că singura cale de a acoperi mârşavele lucruri care le fac pe ascuns şi încălcările îndatoririlor lor stă în a se arăta în lume cu o asprime de neclintit, care îi face să pară că ar fi nişte gâşte când de fapt ei sunt tigri, astfel că prin aceasta ei ajung să fie pătaţi de crime şi dacă ei sunt cinstiţi de proşti, omul înţelept nu poate să-i sufere, atât pe ei cât şi felul lor de a vedea lumea,- omul înţelept dispreţuieşte atât legile lor cumplite cât şi pe ticăloasele fiinţe care le fac.

ADDENDA - *ÎNSEMNĂRI ASUPRA DOMNULUI DE SADE*

de LJ.RAMON

Intern la casa din Charenton pe vremea morţii marchizului (fragment)

Intrat în casa regală de la Charenton la 11 noiembrie 1814, nu am avut nici un fel de legătură, nici o convorbire cu marchizul de Sade, care a murit la 2 decembrie în acelaşi an ca urmare a unei boli pe care nu am putut să o studiez decât vreme de câteva ore şi care nu mi-a lăsat altă impresie decât cea a unei pneumonii însoţită poate de o secreţie seroasă în regiunea pieptului, cu respiraţie grea şi şuierătoare, aşa cum se întâmplă în accesele de astm.

Nu l-aş fi avut în vedere pe domnul de Sade, dacă nu mi s-ar fi atras atenţia asupra lui. Îl întâlneam adeseori plimbându-se singur cu pas greoi şi târşâit, într-o ţinută destul de neîngrijită, pe coridorul apropiat de camera în care locuia. Nu l-am zărit niciodată stând de vorbă cu cineva. Trecând pe lângă el, eu îl salutam şi el răspundea salutului meu cu acea politeţe rece care înlătura orice gând de a intra în vorbă cu el.

Domnul de Sade însemna pentru mine unul din acele personagii ciudate din perioada celei de-a doua jumătăţi a secolului al optsprezecelea, ciudat prin ceea ce auzisem spunându-se despre el, căci eu nu îi citisem încă scrierile, cu toate că le ştiam, e adevărat destul de vag, datorită felului cum erau transmise prin viu grai. Dar cu siguranţă, trebuie să spun, nimic nu mă făcea să bănuiesc în el pe autorul romanelor "Justine" şi "Juliette". El nu îmi apărea decât ca un bătrân gentilom trufaş şi morocănos.

La 1 decembrie 1814 starea domului de Sade înrăutăţindu-se el a fost dus într-o altă locuinţă formată din două camere, unde el a fost încredinţat în grija unei servitoare.

După-amiază, a venit să-l vadă unul dintre fiii lui. Era un bărbat oarecum în vârstă care slujise în timpul emigraţiei în Rusia fie în armata de uscat, fie (aşa cum îmi vine să cred) în marină. Acest domn m-a rugat să-i supraveghez tatăl (ceea ce nu intra în nici un caz în însărcinările mele de ucenic). I-am îndeplinit deci rugămintea la sfârşitul zilei. Ajutorul meu se mărginea la a-l face pe bolnav să ia câteva înghiţituri de tizană şi o poţiune care îi fusese prescrisă. Respiraţia, care îi era zgomotoasă şi greoaie, îl stânjenea din ce în ce mai mult. Spre miezul nopţii şi la puţin timp după ce îl făcusem pe domnul de Sade să ia doctoria, nemaiauzind nici un zgomot, mirat de acea linişte, m-am apropiat de patul lui şi mi-am dat seama că el murise.

Înainte de a mă duce să-l supraveghez, mă întâlnisem cu abatele Geoffroy, care tocmai ieşea de la Sade. Abatele Geoffroy era preot în casa de la Charenton, o faţă bisericească luminată, el fusese secretarul arhiepiscopului de Paris pe vremea revoluţiei de la 1789. Acest om minunat îmi păru, dacă nu liniştit, cel puţin însă mulţumit de vizita lui şi îmi spuse că muribundul îi dăduse întâlnire pentru a doua zi dimineaţa.

Se ştie că toţi cei care mureau în casa din Charenton erau supuşi autopsiei şi ca ucenic intern am fost însărcinat cu această operaţie. Mărturisesc că cercetarea craniului şi a creierului lui Sade mi s-a părut de mare însemnătate. Dar iată ce se întâmplă de astă dată: fiul lui Sade, care mă rugase să am grijă de tatăl lui, vine cu stăruinţă să îl roage pe director să facă în cazul acesta o excepţie, adică el vrea ca trupul tatălui său să fie îngropat fără a fi cercetat şi fără a i se face disecţie.

Cadavrul lui Sade, care a fost poate singurul căruia nu i s-a făcut autopsie după ştiinţa mea de la sfârşitul lui 1814 până la 1817, a fost înmormântat în cimitirul casei de la Charenton, la extremitatea răsăriteană dreaptă, aproape de malul lui Saut-de-Loup care despărţea cimitirul de pădurea din Vincennes. Groapa a fost acoperită de o piatră pe care nu s-a săpat nici un nume şi ca podoabă nu a avut decât o simplă cruce.

Câţiva ani după aceea - nu aş putea să precizez perioada - a fost nevoie ca în cimitir să se facă anumite schimbări şi groapa lui Sade, găsindu-se printre cele care trebuiau exhumate, nu am pierdut prilejul de a asista la această lucrare şi astfel am dat de craniul lui Sade, fără să fie cu putinţă ca să am vreo îndoială asupra autenticităţii acestei relicve. Eram, de altfel, însoţit de persoane care, ca şi mine, îl cunoscuseră la fel de bine pe Sade ca şi locul unde fusese înmormântat.

M-am arătat dispus să mă ocup de acest craniu ca, la puţin timp, să primesc vizita unui

prieten, Spurzheim, celebru frenolog, discipol al lui Gali. A trebuit să mă supun stăruinţelor lui şi să-l las să ia craniul, pe care el promise că o să mi-l înapoieze împreună cu mai multe exemplare turnate în tipar, pe care el urma ca să le tragă. Prietenul meu, Spurzheim, făcuse cursuri în Anglia şi în Germania. El a murit la puţin timp după aceea, aşa că eu nu am mai revăzut craniul.

Craniul lui Sade s-a aflat astfel în mâinile mele doar pentru câteva zile şi eu l-am cercetat din punctul de vedere al frenologiei, de care eu eram absorbit la vremea aceea tot atât cât de magnetism.

Ce a reieşit din această cercetare a mea?

O bună dezvoltare a părţii de deasupra craniului (teosofie, bunăvoinţă); câmp de ridicături exagerate în regiunea tâmplelor (câmp de ferocitate), câmp de ridicături exagerate dedesubtul şi deasupra urechilor (câmp de combativitate - organe atât de dezvoltate la craniul lui Guesclin); creierul mic de o mărime obişnuită, câmpul distanţei exagerat de la o apofiză mastoidă la alta (câmp de exces în dragostea fizică).

Pe scurt, dacă nimic nu mă făcea să întrezăresc în acel Sade plimbându-se cu gravitate şi, aş zice, aproape patriarhal, pe autorul romanelor "Justine" şi "Juliette", cercetarea craniului său m-a făcut să-l găsesc nevinovat de învinovăţirea pentru aceste opere.

Craniul său mi s-a părut a fi în întregime asemănător cu cel al unui părinte al bisericii.

Decembrie 1867

Epitaful lui D.A.F. de Sade, cel arestat sub toate regimurile

Trecătorule, îngenunchează şi roagă-te
Aproape de cel mai nefericit dintre oameni.
El s-a născut în secolul trecut
Şi a murit în secolul acesta.

Despotismul cu frunte hidoasă
Cât a trăit s-a războit cu el.
Pe vremea regilor acest monstru odios
I-a luat în stăpânire întreaga-i viaţă;
Pe vremea Terorii despotismul a reapărut
Şi l-a împins pe Sade pe marginea prăpastiei,
Pe vremea Consulatului despotismul a renăscut
Şi Sade îi este şi astăzi victimă.
(epitaf scris de el însuşi)

Table of Contents

Este loc pentru doi
Floarea de castan
Institutorul filosof
Păcăleşte-mă de fiecare dată astfel!
Soţul preot, povestire provensală
Şarpele
Pungaşii
Mironosiţa sau neaşteptata întâlnire
Cum s-a încornorat cineva singur sau Împăcarea neaşteptată
Bărbatul îndreptat
Augustine de Villeblanche sau vicleşugul iubirii
Facă-se după cum ţi-e voia
Castelana din Longeville sau nevasta răzbunată
Emilia de Tourville sau cruzimea frăţească
Povestea domnişoarei de Tourville
ADDENDA - ÎNSEMNĂRI ASUPRA DOMNULUI DE SADE

Table of Contents

Este loc pentru doi 2
Floarea de castan 4
Institutorul filosof 5
Păcăleşte-mă de fiecare dată astfel! 7
Soţul preot, povestire provensală 9
Şarpele 15
Pungaşii 17
Mironosiţa sau neaşteptata întâlnire 23
Cum s-a încornorat cineva singur sau Împăcarea neaşteptată 31
Bărbatul îndreptat 42
Augustine de Villeblanche sau vicleşugul iubirii 49
Facă-se după cum ţi-e voia 63
Castelana din Longeville sau nevasta răzbunată 65
Emilia de Tourville sau cruzimea frăţească 73
Povestea domnişoarei de Tourville 76
ADDENDA - ÎNSEMNĂRI ASUPRA DOMNULUI DE SADE 101